

V Bruseli 29. septembra 2020
(OR. en)

Medziinštitucionálny spis:
2018/0224(COD)

11251/1/20
REV 1

RECH 332
COMPET 435
IND 156
MI 368
EDUC 331
TELECOM 163
ENER 318
ENV 550
REGIO 238
AGRI 294
TRANS 423
SAN 329
CADREFIN 283
CODEC 901
SUSTDEV 122

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	10948/20
Č. dok. Kom.:	9865/18 + ADD 1
Predmet:	Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa ustanovuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inováciu a ktorým sa stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia – všeobecné smerovanie

Delegáciám v prílohe zasielame znenie úplného všeobecného smerovania k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inováciu a ktorým sa stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia, ako ho Rada pre konkurencieschopnosť schválila na svojom zasadnutí 29. septembra 2020.

Toto znenie obsahuje spoločný výklad s Európskym parlamentom, ako ho schválil Výbor stálych predstaviteľov na zasadnutí 27. marca 2019¹, a čiastočné všeobecné smerovanie k odôvodneniam a prílohe IV (synergie), ktoré prijala Rada pre konkurencieschopnosť 29. novembra 2019².

¹ 7942/19
² 14643/19

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ)

Z ...,

ktorým sa stanovuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inováciu a ktorým sa stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 173 ods. 3, článok 182 ods. 1, článok 183 a článok 188 druhý odsek,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru³,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov⁴,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom⁵,

³ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

⁴ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

⁵ Pozícia Európskeho parlamentu z ... [(zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku)] a rozhodnutie Rady z

keďže:

- (1) Cieľom Únie je posilniť jej vedeckú a technologickú základňu prostredníctvom vytvorenia Európskeho výskumného priestoru, v ktorom sa voľne pohybujú vedci, vedecké poznatky a technológie, a podnecovať k zvyšovaniu jeho konkurencieschopnosti vrátane konkurencieschopnosti svojho priemyslu a zároveň podporovať všetky výskumné a inovačné činnosti v záujme dosiahnutia strategických priorít EÚ, ktorých konečným cieľom je podpora mieru, hodnôt Únie a dobrých životných podmienok jej občanov.
- (2) Na dosiahnutie vedeckého, technologického, hospodárskeho, environmentálneho a spoločenského účinku v snahe o splnenie tohto všeobecného cieľa a na dosiahnutie čo najväčšej pridanej hodnoty Únie v súvislosti s jej investíciami do výskumu, vývoja a inovácie by Únia mala investovať do excelentného výskumu a inovácie prostredníctvom programu Horizont Európa – rámcového programu pre výskum a inováciu na obdobie 2021 – 2027 (ďalej len „program“), aby podporila tvorbu, lepšie šírenie a prenos excelentných vedomostí a kvalitných technológií v Únii, prilákala talenty na všetkých úrovniach a prispievala k plnému zapojeniu základne talentov Únie, uľahčila prepojenia týkajúce sa spolupráce a posilnila účinok výskumu a inovácie pri vývoji, podpore a vykonávaní politík Únie, podporila a posilnila prijímanie a zavádzanie inovačných a udržateľných riešení v hospodárstve Únie, najmä v malých a stredných podnikoch, ako aj v spoločnosti, a to na účely riešenia globálnych výziev vrátane zmeny klímy a cieľov udržateľného rozvoja, a aby zabezpečila tvorbu pracovných miest, posilnila hospodársky rast, podporila konkurencieschopnosť priemyslu a zvyšovala atraktivnosť Únie v oblasti výskumu, vývoja a inovácie. Programom by sa mali podporovať všetky formy inovácie vrátane prelomovej inovácie, ako aj uvádzanie inovačných riešení na trh, a optimalizovať realizácia takýchto investícií v záujme zvýšeného účinku v rámci posilneného Európskeho výskumného priestoru.
- (2a) Program by sa mal zriadiť na obdobie siedmich rokov s cieľom zosúladiť jeho obdobie trvania s obdobím trvania viacročného finančného rámca ustanoveného v nariadení Rady (EÚ, Euratom) č. [vloží sa odkaz na nariadenie o VFR], bez toho, aby boli dotknuté lehoty stanovené v nariadení Rady [YYY/XXXX], ktorým sa zriaďuje nástroj Európskej únie na obnovu na podporu oživenia v období po kríze COVID-19.

- (2a) Program by mal prispieť k zvýšeniu verejných a súkromných investícií do výskumu a inovácie v členských štátoch, a tým pomôcť, aby celkové investície do výskumu a vývoja dosiahli aspoň 3 % HDP Únie. Dosiahnutie tohto cieľa si bude vyžadovať, aby členské štáty a súkromný sektor doplnili program vlastnými a posilnenými investičnými akciami v oblasti výskumu, vývoja a inovácie.
- (3) S cieľom pomôcť realizovať ciele politiky Únie by činnosti podporované v rámci tohto programu mali v relevantných prípadoch a v súlade so zásadou inovácie^{6,7} využívať právne predpisy podporujúce inováciu a mali by podnecovať k ich vytváraniu s cieľom podporiť rýchlejšiu a intenzívnejšiu transformáciu významného vedomostného kapitálu Únie na inováciu.
- (4) Otvorená veda, otvorená inovácia, otvorenosť svetu – tieto všeobecné zásady by sa mali v čo najväčšej miere dodržiavať počas celého implementácie kompletného programu. Uvedenými zásadami by sa mala zabezpečiť excelentnosť a vplyv investícií Únie do výskumu a inovácie.

⁶ Súbor nástrojov týkajúci sa lepšej právnej regulácie, výskumu a inovácie, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/better-regulation-toolbox-21_en_0.pdf

⁷ Oznámenie Komisie z 15. mája 2018 s názvom Obnovený európsky program pre výskum a inovácie – Príležitosť pre Európu formovať svoju budúcnosť (COM(2018) 306).

- (5) Otvorená veda vrátane otvoreného prístupu k vedeckým publikáciám a výskumným údajom, ako aj optimálne šírenie a využívanie vedomostí majú potenciál zvýšiť kvalitu, účinok a prínosy vedy a urýchliť rozvoj vedomostí tým, že zvyšujú jej spoľahlivosť, účinnosť a presnosť, ako aj jej zrozumiteľnosť pre spoločnosť a zlepšujú schopnosť reagovať na spoločenské výzvy. Mali by sa stanoviť ustanovenia, ktorými sa zabezpečí, aby prijímatelia poskytli otvorený prístup k odborne recenzovaným vedeckým publikáciám. Podobne by sa malo zabezpečiť, aby prijímatelia poskytovali otvorený prístup k výskumným údajom v súlade so zásadou „čo najotvorenejší, ale obmedzený podľa potreby“ a umožňovali výnimky z opodstatnených dôvodov týkajúcich sa pravidiel ochrany údajov a bezpečnostných záujmov, ako aj práv duševného vlastníctva, globálnej hospodárskej konkurencieschopnosti Európskej únie a iných oprávnených záujmov. Väčší dôraz by sa mal predovšetkým klásť na zodpovedné spravovanie výskumných údajov, ktoré by malo byť v súlade so zásadami FAIR, t. j. vyhľadateľnosť, prístupnosť, interoperabilita a opätovná použiteľnosť, a to najmä širším uplatňovaním plánov správy údajov. Ak je to vhodné, prijímatelia by mali využívať možnosti, ktoré ponúka európsky cloud pre otvorenú vedu, a dodržiavať ďalšie zásady a postupy otvorenej vedy.
- (6) Koncepcia a návrh programu by mali byť odpoveďou na potrebu dosiahnuť kritický objem podporovaných činností v celej EÚ a prostredníctvom medzinárodnej spolupráce v súlade s Agendou OSN 2030 a jej cieľmi udržateľného rozvoja. Implementáciou programu by sa malo zintenzívniť úsilie o dosiahnutie týchto cieľov, ako aj posilniť záväzok EÚ a jej členských štátov vykonávať Agendu 2030 a dosiahnuť udržateľný rozvoj v jeho troch rozmeroch – hospodárskom, sociálnom a environmentálnom – koherentným a integrovaným spôsobom.
- (7) Činnosťami podporovanými v rámci programu by sa malo prispievať k dosiahnutiu cieľov a splneniu priorít Únie, monitorovaniu a hodnoteniu pokroku pri ich dosahovaní a k vytváraniu revidovaných alebo nových priorít.
- (7a) Programom sa zabezpečí transparentnosť verejného financovania a zodpovednosť zaň vo výskumných a inovačných projektoch, čím sa zabezpečí ochrana verejného záujmu.

- (7b) Programom by sa mali podporovať výskumné a inovačné činnosti v oblasti spoločenských a humanitných vied. To zahŕňa prehĺbovanie vedeckých poznatkov v tejto oblasti, ale aj využívanie poznatkov a pokroku z oblasti spoločenských a humanitných vied s cieľom zvýšiť hospodársky a spoločenský vplyv programu. V rámci globálnych výziev a konkurencieschopnosti európskeho priemyslu sa spoločenské a humanitné vedy plne integrujú do všetkých klastrov. Okrem presadzovania spoločenských a humanitných vied v rámci projektov by sa ich integrácia mala podporovať aj prostredníctvom začleňovania – vždy, keď je to vhodné – do odborných výborov a hodnotiacich komisií nezávislých odborníkov z oblasti spoločenských a humanitných vied, ako aj prostredníctvom včasného monitorovania spoločenských a humanitných vied v rámci financovaných výskumných akcií a podávania správ o nich. V rámci programu sa bude monitorovať najmä úroveň uplatňovania hľadiska spoločenských a humanitných vied.
- (8) V rámci tohto programu by sa mal zachovať vyvážený prístup medzi výskumom a inováciou, ako aj financovaním zdola nahor (zameraným na bádateľov alebo inovátorov) a zhora nadol (určeným na základe strategicky vymedzených priorít) podľa povahy zapojených výskumných a inovačných komunit i podľa druhov a účelu vykonávaných činností a účinkov, ktoré sa majú dosiahnuť. Od kombinácie týchto faktorov by mal závisieť výber prístupu pre jednotlivé časti programu, z ktorých všetky prispievajú k plneniu všetkých všeobecných a špecifických cieľov programu.
- (8a) Prostredníctvom programu by sa mali podporovať všetky fázy výskumu a inovácie, najmä v rámci projektov spolupráce, a to podľa potreby aj v rámci misií a partnerstiev. Základný výskum má mimoriadny význam a je dôležitou podmienkou posilnenia schopnosti Únie prilákať najlepších vedcov, aby sa Únia stala globálnym centrom excelentnosti. Mala by sa zabezpečiť rovnováha medzi základným a aplikovaným výskumom. Spolu s inováciou sa tým podporí konkurencieschopnosť hospodárstva, rast a vytváranie pracovných miest v Únii.

- (8b) Z dôkazov vyplýva, že akceptovanie rozmanitosti – vo všetkých významoch – má pre dobrý vedecký výskum kľúčový význam, keďže veda z rozmanitosti ťaží. Rozmanitosť a inkluzívnosť prispievajú k excelentnosti v oblasti výskumu a inovácie založených na spolupráci: spolupráca, ktorá sa uskutočňuje medzi rôznymi disciplínami, sektormi a v rámci celého Európskeho výskumného priestoru, umožňuje lepší výskum a vyššiu kvalitu návrhov projektov, môže viesť k vyššej miere využívania v spoločnosti a môže podporiť prínosy inovácie, a tým napredovanie Európy.
- (8c) S cieľom umožniť malým konzorciám pre spoluprácu, ktoré vykonávajú akcie od základného výskumu až po uplatnenie na trhu, rýchlejší prístup zdola nahor k finančným prostriedkom sa môže uplatniť postup urýchlenia procesu výskumu a inovácie.
- (8d) S cieľom zabezpečiť, aby bol vplyv programu Horizont Európa čo najväčší, by sa osobitná pozornosť mala venovať multidisciplinárnym, interdisciplinárnym a transdisciplinárnym prístupom.
- (8e) V záujme dosiahnutia cieľov tohto programu a pri rešpektovaní zásady excelentnosti by mal byť tento program zameraný okrem iného na posilnenie prepojení týkajúcich sa spolupráce v Európe, a tým prispievať k zmierňovaniu rozdielov v oblasti výskumu a inovácie.
- (8f) Cieľom iniciatív zameraných na excelentnosť by malo byť posilnenie excelentnosti v oblasti výskumu a inovácie v oprávnených krajinách, napríklad aj prostredníctvom podpory odbornej prípravy na účely zlepšenia manažérskych schopností v oblasti výskumu a inovácie, ocenení, posilnenia inovačných ekosystémov, ako aj vytvárania sietí výskumu a inovácie, a to aj na základe výskumných infraštruktúr financovaných zo strany EÚ. Na to, aby žiadatelia mohli požiadať o financovanie v zložke Rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti v časti Rozširovanie účasti a posilňovanie Európskeho výskumného priestoru programu Horizont Európa, musia jasne preukázať, že projekty sú prepojené s vnútroštátnymi a/alebo regionálnymi stratégiami výskumu a inovácie.

- (9) Výskumné činnosti uskutočňované v rámci piliera Excelentná veda by sa mali určiť na základe potrieb a príležitostí v oblasti vedy a mala by sa nimi podporovať vedecká excelentnosť. Výskumný program by sa mal stanoviť v úzkej spolupráci s vedeckou komunitou a mal by sa v ňom klásť dôraz na prilákanie nových talentov z oblasti výskumu a inovácie, ako aj začínajúcich výskumných pracovníkov, pričom sa má posilňovať EVP, zabráňovať úniku mozgov a zároveň podporovať ich cirkulácia.
- (9a) Prostredníctvom programu by sa mala podporovať Únia a jej členské štáty, aby zohľadnili veľmi intenzívnu medzinárodnú súťaž, pokiaľ ide o prilákanie najlepších odborníkov, ako aj odborníkov s najlepšimi zručnosťami.
- (10) Pilier Globálne výzvy a konkurencieschopnosť európskeho priemyslu by sa mal vytvoriť prostredníctvom klastrov výskumných a inovačných činností s cieľom maximalizovať integráciu v rámci príslušných tematických oblastí a zároveň zaistiť vysokú a udržateľnú úroveň excelentnosti a účinku vo vzťahu k vynaloženým zdrojom. Týmto pilierom sa podporí spolupráca presahujúca hranice disciplín, odvetví, politik a štátov, a to v snahe o dosahovanie cieľov udržateľného rozvoja prostredníctvom dodržiavania zásad Agendy 2030, Parížskej dohody a konkurencieschopnosti priemyslu Únie. Realizáciou rozsiahlych iniciatív s vysokými ambíciami vo forme výskumných a inovačných misií sa umožní, aby program dosiahol pre spoločnosť transformačný a systémový vplyv, pokiaľ ide o podporu cieľov udržateľného rozvoja, a to aj prostredníctvom medzinárodnej spolupráce a vedeckej diplomacie.

- (11) Jednou z hlavných ciest, ktorou sa majú dosahovať ciele programu, konkrétne tvorba udržateľných pracovných miest a zabezpečovanie rastu, by malo byť plné a včasné zapojenie priemyslu do programu – a to všetkých jeho druhov – od jednotlivých podnikateľov a malých a stredných podnikov až po veľké podniky. Výsledkom takéhoto zapojenia zo strany priemyslu by mala byť jeho účasť na akciách podporovaných na úrovniach, ktoré prinajmenšom zodpovedajú úrovniam činností podľa predchádzajúceho rámcového programu Horizont 2020 zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1291/2013⁸ (ďalej len „Horizont 2020“).
- (11a) Akciami programu by sa malo významne prispievať k uvoľneniu potenciálu európskych strategických odvetví vrátane kľúčových podporných technológií, v ktorých sa odrážajú ciele stratégie pre priemyselnú politiku EÚ⁹.
- (11b) Konzultácie viacerých zainteresovaných strán vrátane občianskej spoločnosti a priemyslu by mali prispieť k perspektívam a prioritám stanoveným prostredníctvom procesu strategického plánovania. Výsledkom toho by mali byť pravidelné strategické plány v oblasti výskumu a inovácie prijímané prostredníctvom vykonávacích aktov na účely vypracovania obsahu pracovných programov.
- (11c) V pracovnom programe by sa mal v súvislosti s konkrétnou akciou, na ktorú sa majú poskytnúť finančné prostriedky, zohľadniť výsledok konkrétnych predchádzajúcich projektov, ako aj stav vedy, technológie a inovácie na vnútroštátnej úrovni, na úrovni Únie a na medzinárodnej úrovni, relevantný politický a spoločenský vývoj a vývoj na trhoch.

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1291/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje program Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (2014 – 2020) a zrušuje rozhodnutie č. 1982/2006/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 104).

⁹

- (12) Je dôležité podporiť priemysel Únie, aby si zachoval alebo získal vedúce svetové postavenie v oblasti inovácie, digitalizácie a klimatickej neutrality, najmä prostredníctvom investícií do kľúčových podporných technológií, ktoré budú oporou pre podnikanie v budúcnosti. Akciami programu by sa mali riešiť zlyhania trhu alebo prípady suboptimálnych investícií, primerane a transparentne posilňovať investície bez toho, aby dochádzalo k zdvojovaniu súkromných investícií alebo ich vytlačeniu, a mala by sa nimi vytvárať jednoznačná európska pridaná hodnota a zabezpečovať návratnosť investícií pre verejnosť. Tým sa zaistí súlad medzi akciami programu a pravidlami EÚ pre štátnu pomoc a zabráni neprimeraným narušeniam hospodárskej súťaže na vnútornom trhu.
- (13) Programom by sa mal podporovať výskum a inovácia integrovaným spôsobom pri dodržaní všetkých príslušných ustanovení Svetovej obchodnej organizácie. Koncepcia výskumu vrátane experimentálneho vývoja by sa mala používať v súlade s manuálom Frascati, ktorý vypracovala OECD, zatiaľ čo koncepcia inovácie by sa mala používať v súlade s manuálom Oslo, ktorý vypracovali OECD a Eurostat, v nadväznosti na všeobecný prístup, ktorý zahŕňa sociálnu inováciu. Pri klasifikácii činností technického výskumu, vývoja výrobkov a demonštračných činností, ako aj pri vymedzení typov akcií, ktoré sú k dispozícii vo výzvach na predkladanie návrhov, by sa mali rovnako ako v predchádzajúcom rámcovom programe Horizont 2020 aj naďalej zohľadniť vymedzenia OECD týkajúce sa úrovne technickej pripravenosti. Granty by sa nemali udeľovať akciám, v prípade ktorých činnosti presahujú úroveň technickej pripravenosti 8. V pracovnom programe pre danú výzvu v rámci piliera Globálne výzvy a konkurencieschopnosť európskeho priemyslu by sa mohli umožniť poskytovanie grantov na rozsiahle overovanie výrobkov a ich prvé uplatnenie na trhu.
- (13a) Bez toho, aby boli dotknuté celkové rokovania o VFR, program Horizont Európa prispeje k cieľom v oblasti vesmíru na úrovni výdavkov, ktorá je aspoň proporčne porovnateľná s úrovňou v predchádzajúcom rámcovom programe Horizont 2020 zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1291/2013.

- (14) V oznámení Komisie o priebežnom hodnotení programu Horizont 2020 (COM(2018) 2 final), uznesení Európskeho parlamentu o hodnotení vykonávania programu Horizont 2020 so zreteľom na jeho predbežné hodnotenie a návrh deviateho rámcového programu (2016/2147(INI)) a v záveroch Rady s názvom „Od priebežného hodnotenia programu Horizont 2020 k deviatemu rámcovému programu“ sa uvádza súbor odporúčaní pre tento program vrátane pravidiel účasti a šírenia, a to na základe skúseností získaných z predchádzajúceho programu a informácií od inštitúcií EÚ a zainteresovaných strán. Medzi uvedené odporúčania patrí: navrhnuť opatrenia na podporu cirkulácie mozgov a uľahčenie otvorenosti sietí výskumu a inovácie, ambicióznejšie investovať s cieľom dosiahnuť kritické množstvo a maximalizovať vplyv; podporovať prelomovú inováciu, investície Únie do výskumu a inovácie uprednostňovať v oblastiach s vysokou pridanou hodnotou, a to najmä zameraním sa na konkrétne misie, plným, dobre informovaným a včasným zapojením občanov, ako aj širokou komunikáciou, racionalizovať prostredie financovania v Únii s cieľom v plnej miere využívať potenciál Únie v oblasti výskumu a inovácie, a to aj efektívnym obmedzením rozsahu partnerských iniciatív a systémov spolufinancovania, vyvinúť viac konkrétnych synergií medzi rôznymi finančnými nástrojmi Únie, najmä prostredníctvom odstránenia nekomplementárnych intervenčných logík a prekonania zložitosti rôznych druhov financovania, a to s cieľom pomôcť mobilizovať nevyužitý potenciál výskumu a inovácie v celej Únii, posilniť medzinárodnú spoluprácu a zabezpečiť väčšiu otvorenosť, pokiaľ ide o účasť tretích krajín, a pokračovať v zjednodušovaní na základe skúseností získaných pri implementácii programu Horizont 2020.
- (15) V rámci programu by sa malo vynakladať úsilie o dosiahnutie synergií s ostatnými programami Únie, počnúc ich navrhovaním a strategickým plánovaním cez výber projektov, riadenie, komunikáciu, šírenie a využívanie výsledkov až po monitorovanie, audit a spravovanie. Pokiaľ ide o financovanie činností v oblasti výskumu a inovácie, synergiami by sa malo umožniť v čo najväčšej miere zosúladiť pravidlá oprávnenosti nákladov. S cieľom zabrániť prekryvaniu a duplicite a zvýšiť pákový efekt financovania Únie môže dochádzať k presunu z iných programov Únie na činnosti v rámci programu Horizont Európa. V takýchto prípadoch sa takéto finančné prostriedky budú riadiť pravidlami programu Horizont Európa.

- (15a) V súlade s nariadením [o Nástroji Európskej únie na obnovu] a v medziach zdrojov, ktoré sú v ňom alokované, by sa mali opatrenia v rámci tohto programu týkajúce sa obnovy a odolnosti vykonávať s cieľom riešiť bezprecedentný vplyv krízy COVID-19. Tieto dodatočné zdroje by sa mali použiť takým spôsobom, aby sa zabezpečilo dodržiavanie lehôt stanovených v nariadení [o ERI]¹⁰. Tieto dodatočné zdroje by sa mali alokovať výlučne na akcie zamerané na riešenie dôsledkov krízy COVID-19, konkrétne jej hospodárskeho a sociálneho vplyvu.
- (16) Na dosiahnutie čo najväčšieho možného vplyvu financovania z prostriedkov Únie a najefektívnejšieho príspevku k cieľom politiky Únie by mala Únia v relevantných prípadoch nadviazať európske partnerstvá so subjektmi súkromného a/alebo verejného sektora. K takýmto partnerom patrí priemysel, univerzity, výskumné organizácie, subjekty s verejnoprávnym poslaním na miestnej, regionálnej, vnútroštátnej alebo medzinárodnej úrovni alebo organizácie občianskej spoločnosti vrátane nadácií a mimovládnych organizácií, ktoré podporujú a/alebo vykonávajú výskum a inováciu, za predpokladu, že žiadaný účinok môže Únia efektívnejšie dosiahnuť v partnerstve než sama.
- (16a) V závislosti od rozhodnutia členského štátu by malo byť možné, aby sa príspevky z programov spolufinancovaných z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Európskeho sociálneho fondu+ (ESF+), Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ENRF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) na účely programu Horizont Európa považovali za príspevok zúčastneného členského štátu. Tým však nie je dotknutá potreba dodržiavať všetky ustanovenia uplatniteľné na tieto príspevky stanovené v [novom všeobecnom nariadení] a špecifických nariadeniach pre jednotlivé fondy, a najmä potreba dodržiavať ustanovenia, ktorými sa stanovujú požiadavky na spolufinancovanie a systémy riadenia a kontroly.

¹⁰ Návrh Komisie (COM(2020) 459), ktorým sa mení nariadenie o programe Horizont Európa.

- (17) Programom by sa mala posilniť spolupráca medzi európskymi partnerstvami a partnermi zo súkromného a/alebo verejného sektora na medzinárodnej úrovni, a to aj spájaním výskumných a inovačných programov a cezhraničných investícií do výskumu a inovácie, z ktorých získajú vzájomné výhody občania aj podniky, a to pri zabezpečení zachovania záujmov Únie v strategických oblastiach.¹¹
- (17a) Hlavné iniciatívy FET sa osvedčili ako účinný a efektívny nástroj, ktorý spoločnosti prináša výhody na základe spoločného, koordinovaného úsilia Únie a jej členských štátov. Činnosti vykonávané v rámci hlavných iniciatív FET týkajúcich sa grafénu, projektu s názvom Ľudský mozog a kvantovej technológie, ktoré sa podporujú v rámci programu Horizont 2020, sa budú naďalej podporovať aj v rámci programu Horizont Európa prostredníctvom výziev na predkladanie návrhov zahrnutých do pracovného programu. Pripravné akcie podporované v rámci časti hlavné iniciatívy FET programu Horizont 2020 budú podkladom pre postup strategického plánovania v rámci programu Horizont Európa, ako aj zdrojom informácií pri práci na misiách, spolufinancovaných/spoločne programovaných partnerstvách a pravidelných výzvach na predkladanie návrhov.
- (18) Spoločné výskumné centrum (JRC) by malo naďalej prispievať k tvorbe politík Únie nezávislými vedeckými dôkazmi zameranými na klienta a technickou podporou počas celého politického cyklu. Priame akcie JRC by sa mali implementovať flexibilným, účinným a transparentným spôsobom, a to pri zohľadnení potrieb politík Únie a príslušných potrieb používateľov JRC a pri zabezpečení ochrany finančných záujmov Únie. JRC by malo naďalej tvoriť ďalšie zdroje.

¹¹ Pozri napr. návrh Komisie na nariadenie, ktorým sa stanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Európskej únie (COM(2017) 487).

- (19) V rámci piliera Inovačná Európa by sa mal prijať súbor opatrení na účely integrovanej podpory potrieb podnikateľov a podnikania zameraných na realizáciu a urýchlenie prelomovej inovácie v záujme rýchleho rastu trhu. Tiež by sa v rámci neho malo vytvoriť jednotné kontaktné miesto s cieľom prilákať a podporovať inovátorov a inovačné podniky všetkých druhov, ako sú napríklad MSP vrátane startupov a vo výnimočných prípadoch malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou, ktorí majú potenciál rozšírenia na medzinárodnej úrovni, ako aj na úrovni Únie, a mali by sa poskytovať rýchle a flexibilné granty a možnosti spoločných investícií, a to aj so súkromnými investormi. V záujme naplnenia týchto cieľov by mala byť zriadená Európska rada pre inováciu (EIC). Z tohto piliera by sa mal podporovať aj Európsky inovačný a technologický inštitút (EIT) a európske inovačné ekosystémy všeobecne, a to najmä partnerstvami spolufinancovania s aktérmi podporujúcimi inováciu na celoštátnej a regionálnej úrovni.
- (19a) V zmysle tohto nariadenia, a najmä v prípade činností vykonávaných v rámci EIC je startup MSP v ranom štádiu svojho životného cyklu (vrátane spin-off podnikov z univerzitného prostredia), ktorý je zameraný na inovačné riešenia a podnikateľský model s možnosťou rozvíjania a je samostatný v zmysle článku 3 prílohy k odporúčaniu Komisie 2003/361/ES¹²; a „spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou“ je spoločnosť, ktorá nie je mikropodnikom ani malým a stredným podnikom v zmysle vymedzenia uvedeného v odporúčaní Komisie 2003/361/ES a ktorá má od 250 do 3 000 zamestnancov, pričom ich počet sa počíta v súlade s hlavou I článkami 3, 4, 5 a 6 prílohy k uvedenému odporúčaní; malá spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou je spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou, ktorá má do 499 zamestnancov.
- (20) Politické ciele tohto programu sa budú riešiť aj prostredníctvom finančných nástrojov a rozpočtovej záruky Fondu InvestEU, a to najmä v oblasti výskumu, inovácie a digitalizácie, ako aj segmentov politiky MSP.

¹² Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o vymedzení pojmov mikropodniky, malé a stredné podniky (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

- (21) EIC by mala spolu s ostatnými časťami programu Horizont Európa podporovať všetky formy inovácie, od prírastkovej po prelomovú a disruptívnu inováciu, a mala by sa zameriavať najmä na inováciu vytvárajúcu trhové príležitosti. Prostredníctvom svojich nástrojov – Pathfinder (Prieskumník) a Accelerator (Akcelerátor) – by sa EIC mala usilovať o identifikáciu, rozvoj a zavádzanie vysokorizikovej inovácie všetkých druhov vrátane prírastkovej inovácie, pričom by sa mala zamerať najmä na prelomovú, disruptívnu a špičkovú technologickú inováciu, ktorá má potenciál stať sa inováciou vytvárajúcou trhové príležitosti. Poskytovaním jednotnej a účinnej podpory prelomovej inovácii by EIC mala vyplniť súčasné vákuum, pokiaľ ide o verejnú podporu prelomovej inovácie a súkromné investície do nej. Nástroje EIC si vyžadujú osobitné právne a riadiace prvky, aby sa zohľadnili jej ciele, najmä činnosti nasadzovania na trh.
- (22) Nástroj EIC Akcelerátor preklenie tzv. údolie smrti medzi výskumom, fázou pred masovou komercializáciou a fázou rozšírenia spoločností. Prostredníctvom nástroja Akcelerátor sa bude poskytovať podpora operáciám s vysokým potenciálom, ktoré predstavujú také technologické/vedecké, finančné, riadiace a/alebo trhové riziká, že sa ešte nepovažujú za financovateľné bankami, a preto nedokážu na trhu mobilizovať významné investície, a tak sa uvedeným nástrojom doplní Program InvestEU zavedený nariadením ...¹³, ktorým sa budú podporovať inovačné projekty a subjekty, ktoré sú však bankami financovateľné.
- (22a) V úzkej súčinnosti s Programom InvestEU by mal nástroj EIC Akcelerátor v rámci svojich foriem podpory poskytovanej kombinovaným financovaním a kapitálovým financovaním financovať MSP vrátane startupov a vo výnimočných prípadoch aj projekty realizované malými spoločnosťami so strednou trhovou kapitalizáciou, ktoré ešte nedokážu generovať príjmy alebo nie sú ešte ziskové alebo nedokážu prilákať dostatočné investície na to, aby v plnom rozsahu realizovali podnikateľský plán svojho projektu. Takéto oprávnené subjekty sa budú považovať za nefinancovateľné bankami, zatiaľ čo časť ich investičných potrieb mohol alebo by mohol zabezpečiť jeden alebo viacerí investori, ako napríklad súkromná alebo verejná banka, rodinný investičný subjekt, fond rizikového kapitálu, podnikateľský anjel atď. Takým spôsobom sa podarí prekonať zlyhanie trhu a nástrojom EIC Akcelerátor sa budú financovať sľubné, ale bankami ešte nefinancovateľné subjekty, ktoré realizujú prelomové inovačné projekty vytvárajúce trhové príležitosti. Keď sa tieto projekty stanú financovateľnými zo strany bánk, môžu sa v neskoršej fáze financovať z Programu InvestEU.

13

- (22b) Aj keď by sa rozpočet nástroja EIC Akcelerátor mal použiť najmä na kombinované financovanie, na účely článku 43 by mala podpora z nástroja EIC Akcelerátor poskytovaná MSP vrátane startupov len vo forme grantov zodpovedať podpore poskytovanej z rozpočtu nástroja pre MSP v rámci predchádzajúceho rámcového programu Horizont 2020 zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1291/2013¹⁴.
- (23) Podporou integrácie inovácie, výskumu, vysokoškolského vzdelávania a podnikania by sa mal EIT usilovať o posilňovanie inovačných ekosystémov, ktoré sa zameriavajú na globálne výzvy, a to najmä prostredníctvom svojich znalostných a inovačných spoločenstiev (ZIS). V súlade so svojím zakladajúcim aktom, nariadením o EIT a so strategickým výskumným a inovačným programom by mal EIT v rámci svojich činností podporovať inováciu a podstatne zintenzívniť svoju podporu integrácie vysokoškolského vzdelávania v rámci inovačného ekosystému, a to najmä: stimulovaním podnikateľského vzdelávania a podporou pevnej nedisciplinárnej spolupráce medzi priemyslom a akademickou obcou, ako aj identifikáciou potenciálnych zručností vrátane pokročilých digitálnych a inovačných zručností pre budúcich inovátorov na účely riešenia globálnych výziev. Systémy podpory zo strany EIT by mali prinášať výhody pre prijímateľov podpory EIC, zatiaľ čo startupy vznikajúce zo znalostných a inovačných spoločenstiev EIT by mali mať prístup k akciám EIC. Aj keď sa EIT zameriava na inovačné ekosystémy, čím by sa mal prirodzene zaradiť do piliera Inovačná Európa, mal by podľa potreby podporovať aj ostatné piliere.
- (24) Zabezpečenie a zachovanie rovnakých podmienok pre spoločnosti, ktoré si konkurujú na danom trhu, by malo byť kľúčovou podmienkou úspechu prelomovej inovácie, čím sa umožní, aby najmä malí a strední inovátori profitovali zo svojich investícií a získali podiel na trhu.

¹⁴ Po prijatí konečného znenia nariadenia sa očakáva, že Komisia uverejní v sérii C úradného vestníka vyhlásenie.

(25) Týmto programom by sa mala podporovať a integrovať spolupráca s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami a iniciatívami na základe vzájomného prínosu, záujmov EÚ, medzinárodných záväzkov, vedeckej diplomacie a podľa možností aj reciprocity.

Medzinárodná spolupráca by mala mať za cieľ posilniť excelentnosť v oblasti výskumu a inovácie, zvýšiť atraktivnosť a konkurencieschopnosť hospodárstva a priemyslu Únie, riešiť globálne výzvy vrátane cieľov udržateľného rozvoja, ktoré stanovila Organizácia Spojených národov, a to prostredníctvom dodržiavania zásad Agendy 2030 a Parížskej dohody v intenciách Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy, ako aj podporovať vonkajšie politiky Únie. Mal by sa presadzovať prístup všeobecnej otvorenosti pre medzinárodnú účasť a cielené akcie medzinárodnej spolupráce, a to aj prostredníctvom vhodnej oprávnenosti na financovanie subjektov usadených v krajinách s nízkymi až strednými príjmami. Zároveň by sa malo presadzovať pridružovanie tretích krajín, najmä v rámci častí programu založených na spolupráci, v súlade s dohodami o pridružení a so zameraním na pridanú hodnotu pre Úniu. Pri alokovaní finančných príspevkov pridružených krajín na program by Komisia mala zohľadniť úroveň účasti právnych subjektov týchto krajín na jednotlivých zložkách programu.

(25a) Rada môže určiť osobitný výbor, po porade s ktorým sa vedú rokovania, a to aj pokiaľ ide o návrh a obsah dohôd o pridružení, v súlade s článkom 218 ods. 4 ZFEÚ.

- (26) S cieľom prehĺbiť vzťah medzi vedou a spoločnosťou a maximalizovať výhody, ktoré vyplývajú z ich interakcie, by sa v rámci programu malo vynakladať úsilie o zapojenie a zahrnutie občanov a organizácií občianskej spoločnosti do spolupráce pri navrhovaní a vytváraní programov a obsahovej náplne zodpovedného výskumu a inovácie, ktoré sú reakciou na obavy, potreby a očakávania občanov a občianskej spoločnosti, pri podpore vedeckého vzdelávania, sprístupňovaní vedeckých poznatkov pre verejnosť a pri uľahčovaní účasti občanov a organizácií občianskej spoločnosti na jeho činnostiach. To by sa malo uskutočňovať v rámci celého programu a prostredníctvom cielených činností v časti Rozširovanie účasti a posilňovanie Európskeho výskumného priestoru. Zapojenie občanov a občianskej spoločnosti do výskumu a inovácie by malo byť spojené s osvetovými činnosťami pre verejnosť na účely podnietenia a udržania verejnej podpory programu. V rámci programu by sa mala tiež vynakladať snaha na odstránenie prekážok a zintenzívnenie synergií medzi vedou, technikou, kultúrou a humanitnými smermi s cieľom dosiahnuť novú kvalitu udržateľnej inovácie. Opatrenia prijaté na zlepšenie zapojenia občanov a občianskej spoločnosti do podporovaných projektov by sa mali monitorovať.
- (27) Vo vhodných prípadoch by sa v programe mali zohľadniť osobitné charakteristiky najvzdialenejších regiónov uznaných podľa článku 349 ZFEÚ a v súlade s oznámením Komisie Silnejšie a obnovené strategické partnerstvo s najvzdialenejšími regiónmi EÚ, ktoré Rada uvítala.¹⁵
- (28) V súlade s článkami 2 a 3 Zmluvy o Európskej únii a článkom 8 ZFEÚ by sa činnosti vyvíjané v rámci programu mali zameriavať na odstraňovanie rodových rozdielov, posilňovanie rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom a presadzovanie rovnosti žien a mužov v oblasti výskumu a inovácie. Rodový rozmer by sa mal začleniť do obsahovej náplne výskumu a inovácie a zohľadňovať vo všetkých štádiách výskumného cyklu. Okrem toho by sa činnosti v rámci programu mali zameriavať na odstránenie nerovností a podporu rovnosti a rozmanitosti vo všetkých aspektoch výskumu a inovácie, pokiaľ ide o vek, zdravotné postihnutie, rasu a etnický pôvod, náboženstvo alebo vieru a sexuálnu orientáciu.

¹⁵ 13715/17 + ADD 1-3: Oznámenie Komisie Silnejšie a obnovené strategické partnerstvo s najvzdialenejšími regiónmi EÚ (COM(2017) 623 final).

- (28a) V rámci celého programu by sa mala nepretržite vyvíjať snaha o administratívne zjednodušenie, najmä zníženie administratívneho zaťaženia pre prijímateľov. Komisia by mala svoje nástroje a usmernenia ešte viac zjednodušiť, a to do takej miery, aby pre prijímateľov predstavovali len minimálne zaťaženie. Komisia by mala najmä zvážiť vydanie skrátenej verzie usmernenia.
- (29) V tomto nariadení sa určujú ciele a stanovujú priority činností Únie týkajúcich sa výskumu a vývoja v oblasti obrany, uvádzajú sa v ňom hlavné smery takýchto činností a stanovuje sa výška finančnej účasti Únie v súvislosti s financovaním výskumu a vývoja v oblasti obrany. Vzhľadom na osobitosti odvetvia obranného priemyslu by mali byť podrobné ustanovenia o financovaní výskumných projektov v oblasti obrany z prostriedkov Únie stanovené v nariadení..., ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond¹⁶ a v ktorom sa vymedzujú pravidlá účasti na výskume v oblasti obrany. Synergie by mali byť prínosom pre civilný a obranný výskum, hoci činnosti vykonávané podľa tohto nariadenia okrem tých, na ktoré sa vzťahuje Európsky obranný fond, by sa mali zameriavať výlučne na civilné uplatnenie. Zbytočná duplicita sa vylúči.
- (30) Týmto nariadením sa stanovuje finančné krytie programu. Suma uvedená v tomto nariadení má v zmysle [*v prípade potreby sa odkaz aktualizuje podľa novej medziinštitucionálnej dohody*: bodu 17 Medziinštitucionálnej dohody z 2. decembra 2013 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a správnom finančnom riadení ¹⁷] predstavovať hlavnú referenčnú sumu pre Európsky parlament a Radu počas každoročného rozpočtového postupu.

¹⁶

¹⁷ Tento odkaz sa aktualizuje: Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1. Dohoda je dostupná na: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC

(31) Na tento program sa vzťahuje nariadenie (EÚ, Euratom) č. [nové NRP] (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“) prijaté na základe článku 322 ZFEÚ, pokiaľ nie je stanovené inak vzhľadom na osobitný charakter výskumných a inovačných činností, ktoré si vyžadujú odlišné pravidlá, napríklad pokiaľ ide o ďalšie zjednodušenie alebo kratšie lehoty. Stanovujú sa v ňom pravidlá plnenia rozpočtu Únie vrátane pravidiel, ktoré sa týkajú grantov, cien, verejného obstarávania, nepriameho plnenia, finančnej pomoci, finančných nástrojov a rozpočtových záruk a zabezpečujú sa v ňom kontroly zodpovednosti finančných aktérov. Pravidlá prijaté na základe článku 322 ZFEÚ sa týkajú aj iných podmienok ochrany rozpočtu a Nástroja Európskej únie na obnovu¹⁸.

(31a) Celkový rozpočet na zložku Rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti v časti Rozširovanie účasti a posilňovanie Európskeho výskumného priestoru programu Horizont Európa by mal dosahovať aspoň 3,3 % celkového rozpočtu programu Horizont Európa. Tento rozpočet by mal byť určený najmä právnickým osobám v krajinách, ktorých sa týka rozširovanie účasti.

¹⁸ Toto odôvodnenie bude možno potrebné aktualizovať na základe výsledku rokovaní o režime podmienenosti.

- (32) V súlade s nariadeniami Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046¹⁹ (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“) a (EÚ, Euratom) č. 883/2013²⁰ a nariadeniami Rady (Euratom, ES) č. 2988/95²¹, (Euratom, ES) č. 2185/96²² a (EÚ) 2017/1939²³ sa finančné záujmy Únie majú chrániť prostredníctvom primeraných opatrení vrátane opatrení týkajúcich sa: prevencie, odhaľovania, opravy a vyšetrovania nezrovnalostí vrátane podvodov; vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a v náležitých prípadoch uloženia administratívnych sankcií. Konkrétne môže Európsky úrad pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“) vykonávať v súlade s nariadeniami (Euratom, ES) č. 2185/96 a (EÚ, Euratom) č. 883/2013 administratívne vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, ku korupcii alebo k akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra môže v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 vyšetrovať a stíhať trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371²⁴.

¹⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

²¹ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1).

²² Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverenou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2).

²³ Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1).

²⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29).

V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách má každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť potrebné práva a prístup Komisii, OLAF-u, Dvoru audítorov a, pokiaľ ide o tie členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/1939, Európskej prokuratúre a zabezpečiť, aby všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie udelili rovnocenné práva.

- (32a) Tretie krajiny, ktoré sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), sa môžu zapojiť do programov Únie v rámci spolupráce zriadenej podľa Dohody o Európskom hospodárskom priestore²⁵, ktorá umožňuje implementáciu týchto programov na základe rozhodnutia prijatého podľa uvedenej dohody. Tretie krajiny sa môžu zapojiť aj na základe iných právnych nástrojov. V tomto nariadení by sa malo zaviesť osobitné ustanovenie s cieľom udeliť zodpovednému povoľujúcemu úradníkovi, úradu OLAF, ako aj Európskemu dvoru audítorov potrebné práva a prístup, aby mohli komplexne vykonávať svoje príslušné právomoci.
- (33) Podľa [v prípade potreby sa odkaz aktualizuje podľa nového rozhodnutia o zámorských krajinách a územiach: článku 94 rozhodnutia Rady 2013/755/EÚ²⁶] osoby a subjekty usadené v zámorských krajinách a na zámorských územiach sú oprávnené získať financovanie v súlade s pravidlami a cieľmi programu a prípadnými dojednaniami uplatniteľnými na členský štát, s ktorým sú zámorská krajina alebo územie spojené.
- (34) Podľa bodov 22 a 23 Medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva je potrebné tento program hodnotiť na základe informácií získaných prostredníctvom osobitných požiadaviek na podávanie správ a na monitorovanie a zároveň predchádzať nadmernej regulácii a administratívne záťaži, najmä vo vzťahu k členským štátom a prijímateľom v rámci programu. V prípade potreby môžu uvedené požiadavky zahŕňať merateľné ukazovatele ako základ hodnotenia účinkov programu v praxi.

²⁵ Ú. v. ES L 1, 3.1.1994, s. 3.

²⁶ Rozhodnutie Rady 2013/755/EÚ z 25. novembra 2013 o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii („rozhodnutie o pridružení zámoria“) (Ú. v. EÚ L 344, 19.12.2013, s. 1).

- (35) Aby bolo možné doplniť alebo zmeniť ukazovatele ciest k dosiahnutiu vplyvu, ak sa to považuje za nevyhnutné, mala by sa na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni odborníkov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva. Predovšetkým, v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako odborníkom z členských štátov, a odborníci Európskeho parlamentu a Rady majú systematický prístup na zasadnutia skupín odborníkov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (36) Koherentnosťou a synergiami medzi programom Horizont Európa a Vesmírnym programom EÚ sa prispeje k podpore konkurencieschopného a inovačného európskeho vesmírneho sektora v globálnom meradle, posilní sa nezávislosť Európy, pokiaľ ide o prístup ku vesmíru a jeho využívanie v chránenom a bezpečnom prostredí, a posilní sa postavenie Európy ako celosvetového aktéra. Excelentný výskum, prelomové riešenia a následní používatelia v rámci programu Horizont Európa sa budú podporovať prostredníctvom údajov a služieb poskytovaných v rámci vesmírneho programu.
- (36a) Koherenciou a synergiami medzi programom Horizont Európa a programom Erasmus sa podporí využívanie výsledkov výskumu prostredníctvom činností odbornej prípravy, šírenie inovačného ducha vo vzdelávacom systéme a zabezpečí sa, aby sa činnosti v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy zakladali na najaktuálnejších výskumných a inovačných činnostiach. V tejto súvislosti a v nadväznosti na pilotné akcie začaté v rámci programu Erasmus+ 2014 – 2020 týkajúce sa európskych univerzít bude program Horizont Európa v prípade potreby synergickým spôsobom dopĺňať podporu, ktorá sa európskym univerzitám poskytuje v rámci programu ERASMUS.
- (37) Pravidlá týkajúce sa účasti na programe a jeho šírenia by mali primerane odrážať potreby programu, a to pri zohľadnení obáv a odporúčaní, ktoré rôzne zainteresované strany a odborníci vyjadrili počas priebežného hodnotenia programu Horizont 2020.

- (38) Spoločnými pravidlami v rámci celého programu by sa mal zabezpečiť súdržný rámec, ktorým sa uľahčí účasť na programoch s finančnou podporou z rozpočtu programu vrátane účasti na programoch riadených financujúcimi orgánmi, ako sú EIT, spoločné podniky alebo akékoľvek iné štruktúry podľa článku 187 ZFEÚ, a účasti na programoch realizovaných členskými štátmi podľa článku 185 ZFEÚ. Mala by existovať možnosť prijímať osobitné pravidlá, ale výnimky sa musia obmedziť na nevyhnutne potrebné a riadne odôvodnené prípady.
- (39) V rámci akcií, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti programu, by sa mali rešpektovať základné práva a dodržiavať zásady uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie. Takéto akcie by mali byť v súlade so všetkými právnymi záväzkami vrátane medzinárodného práva a so všetkými príslušnými rozhodnutiami Komisie, ako je oznámenie Komisie z 28. júna 2013²⁷, ako aj s etickými zásadami, ku ktorým patrí zabránenie akémukoľvek porušovaniu etiky vo výskume. Pri výskumných činnostiach by sa mal zohľadňovať aj článok 13 ZFEÚ a malo by sa obmedziť využívanie zvierat na výskum a testovanie s cieľom úplne nahradiť ich využívanie.²⁸

²⁷ Ú. v. EÚ C 205, 19.7.2013, s. 9.

²⁸ Ref.: vyhlásenie Komisie o financovaní výskumu ľudských embryonálnych kmeňových buniek z prostriedkov EÚ v rámci programu Horizont Európa.

- (40) V súlade s cieľmi medzinárodnej spolupráce stanovenými v článkoch 180 a 186 ZFEÚ by sa mala presadzovať účasť právnych subjektov usadených v tretích krajinách a účasť medzinárodných organizácií. Implementácia programu by mala byť v súlade s opatreniami prijatými podľa článkov 75 a 215 ZFEÚ a mala by byť v súlade s medzinárodným právom. Pokiaľ ide o akcie, ktoré súvisia so strategickými aktívami, záujmami, s autonómiou alebo bezpečnosťou Únie, môže byť účasť na osobitných činnostiach programu obmedzená iba na subjekty usadené v členských štátoch alebo na subjekty, ktoré okrem toho, že sú usadené v členských štátoch, sú usadené v určených pridružených alebo iných tretích krajinách. Pri akomkoľvek vylúčení právnych subjektov usadených v Únii alebo v pridružených krajinách, ktoré podliehajú priamej alebo nepriamej kontrole tretích krajín, ktoré nie sú k programu pridružené, alebo právnych subjektov tretích krajín, ktoré nie sú k programu pridružené, by sa malo prihliadnuť na riziká, ktoré by začlenenie takýchto subjektov predstavovalo, na jednej strane, a na prínosy, ku ktorým by ich účasť viedla, na strane druhej.
- (41) Uznávajúc, že zmena klímy je jednou z najväčších globálnych a spoločenských výziev, a v záujme zohľadnenia významu boja proti zmene klímy v súlade so záväzkom Únie vykonávať Parížsku dohodu a plniť ciele Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja prispeje tento nástroj k zdôrazneniu akcií v oblasti klímy a k dosiahnutiu celkového cieľa, podľa ktorého má k plneniu cieľov v oblasti klímy prispievať 30 % rozpočtových výdavkov EÚ. Začleňovanie problematiky zmeny klímy sa primerane integruje do obsahovej náplne výskumu a inovácie a bude sa uplatňovať vo všetkých štádiách výskumného cyklu.

- (41a) V súvislosti s cestou k dosiahnutiu vplyvu, pokiaľ ide o klímu, bude Komisia informovať o výstupoch, inovácii a súhrnných odhadovaných účinkoch projektov, ktoré sú relevantné z hľadiska zmeny klímy, a to aj podľa častí programu a spôsobu implementácie. Komisia by vo svojej analýze mala zohľadniť dlhodobé hospodárske, spoločenské a environmentálne náklady a prínosy pre európskych občanov vyplývajúce z činností vykonávaných v rámci programu vrátane využívania inovačných riešení na zmiernenie zmeny klímy a prispôsobenie sa tejto zmene, odhadovaných vplyvov na pracovné miesta a vytváranie podnikov, hospodársky rast a konkurencieschopnosť, čistú energiu, zdravie a dobré životné podmienky (vrátane kvality ovzdušia, pôdy a vody). Výsledky tejto analýzy vplyvu by sa mali zverejniť, posúdiť v kontexte európskych cieľov v oblasti klímy a energetiky a využiť v následnom procese strategického plánovania a v budúcich pracovných programoch.
- (41b) V súlade s cieľmi udržateľného rozvoja by sa činnosťami v oblasti výskumu a inovácie malo prispievať k zachovaniu a obnove biodiverzity.
- (43) Využívanie citlivých podkladových informácií alebo prístup neoprávnených osôb k citlivým výsledkom môže mať nepriaznivý vplyv na záujmy Únie alebo jedného či viacerých jej členských štátov. Zaobchádzanie s dôvernými údajmi a utajovanými skutočnosťami by sa preto malo riadiť všetkými príslušnými ustanoveniami práva Únie vrátane vnútorných predpisov inštitúcií, akým je napríklad rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444, ktorým sa stanovujú ustanovenia o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ.
- (44) Je nevyhnutné stanoviť minimálne podmienky účasti, a to ako všeobecné pravidlo, keď by členom konzorcia mal byť aspoň jeden právny subjekt z niektorého členského štátu, ako aj s ohľadom na osobitosti konkrétneho typu akcií v rámci programu.

- (45) Je vhodné stanoviť podmienky poskytovania finančných prostriedkov Únie účastníkom akcií v rámci programu. V záujme ďalšieho zjednodušenia by sa pri implementácii grantov mali zohľadňovať všetky formy príspevkov stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách vrátane jednorazových platieb, paušálnych sadzieb alebo jednotkových nákladov. V dohode o grante by sa mali stanoviť práva a povinnosti prijímateľov a v prípade potreby aj poslanie a úlohy koordinátora. Pri vypracovaní a akejkolvek podstatnej úprave vzorových dohôd o grante by sa mala zabezpečiť úzka spolupráca s odborníkmi z členských štátov.
- (46) Miery financovania v tomto nariadení predstavujú maximálne sumy, aby sa splnila zásada spolufinancovania. Nižšie miery financovania sa môžu stanoviť počas implementácii programu len v riadne odôvodnených prípadoch.
- (47) V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách by sa mal prostredníctvom programu poskytnúť základ pre širšie akceptovanie bežných postupov nákladového účtovníctva prijímateľov, pokiaľ ide o náklady na zamestnancov a jednotkové náklady v prípade vnútropodnikovej fakturácie tovarov a služieb (a to aj pre veľké výskumné infraštruktúry podľa programu Horizont 2020). Všetci prijímatelia by mali mať možnosť rozhodnúť sa pre používanie jednotkových nákladov v prípade vnútropodnikovej fakturácie tovarov a služieb, vypočítaných podľa bežných účtovných postupov prijímateľov zahŕňajúcich kombináciu priamych a nepriamych nákladov. V tejto súvislosti by prijímatelia mali mať možnosť zahrnúť skutočné nepriame náklady vypočítané na základe kľúčov na určenie príspevkov do takýchto jednotkových nákladov na vnútropodnikovo fakturované tovary a služby.
- (48) Aktuálny systém refundácie skutočných nákladov na zamestnancov by sa mal ďalej zjednodušiť na základe prístupu projektového odmeňovania vypracovaného v rámci programu Horizont 2020 a ešte viac zosúladiť s nariadením o rozpočtových pravidlách, a to s cieľom odstrániť rozdiely v odmeňovaní medzi výskumnými pracovníkmi EÚ zapojenými do programu.

- (49) Preukázalo sa, že účastnícky záručný fond zriadený v rámci programu Horizont 2020 a spravovaný Komisiou je dôležitým ochranným mechanizmom, ktorý zmierňuje riziká spojené so splatnými sumami, ktoré nerefundovali neplatiaci účastníci. Záručný fond pre prijímateľov premenovaný na Vzájomný poisťovací mechanizmus (ďalej len „mechanizmus“) by sa preto mal naďalej zachovať a rozšíriť sa o ďalšie financujúce orgány, najmä o iniciatívy podľa článku 185 ZFEÚ. Mechanizmus by mal byť otvorený pre prijímateľov všetkých programov Únie s priamym riadením.
- (50) Mali by sa stanoviť pravidlá upravujúce využívanie a šírenie výsledkov s cieľom zabezpečiť, aby prijímatelia podľa potreby chránili, využívali a širili tieto výsledky a poskytovali k nim prístup. Väčší dôraz by sa mal klásť na využívanie výsledkov a Komisia by mala určiť a pomôcť prijímateľom maximalizovať príležitosti na využívanie výsledkov, najmä v Únii. Výsledky by sa mali využívať v súlade so zásadami programu vrátane podpory inovácie v Únii a posilňovania Európskeho výskumného priestoru.
- (51) Kľúčové prvky predchádzajúceho programu Horizont 2020, pokiaľ ide o jeho systém hodnotenia a výberu návrhov s osobitným zameraním na excelentnosť, by mali zostať zachované. Návrhy by sa mali naďalej vyberať na základe hodnotenia nezávislých expertov. Komisia by mala v prípade potreby aj naďalej zapájať do procesu hodnotenia nezávislých pozorovateľov. V prípade činností nástroja EIC Prieskumník, misií a v iných náležite odôvodnených prípadoch, ktoré sa uvádzajú v pracovnom programe, sa môže zohľadniť potreba zabezpečiť celkovú súdržnosť portfólia projektov za predpokladu, že návrhy projektov splnili uplatniteľné prahové hodnoty. Ciele a postupy na tento účel by sa mali vopred uverejniť. V súlade s článkom 200 ods. 7 nariadenia o rozpočtových pravidlách by žiadatelia mali dostať spätnú väzbu v súvislosti s hodnotením ich návrhu a v relevantnom prípade najmä dôvody zamietnutia.

- (52) V súlade s článkom 126 a článkom 127 nariadenia o rozpočtových pravidlách by sa mali – ak je to možné – v súvislosti so všetkými časťami programu systematicky vzájomne využívať audity a posúdenia spolu s inými programami Únie, aby sa znížilo administratívne zaťaženie prijímateľov finančných prostriedkov Únie. Toto vzájomné využívanie auditov by sa malo výslovne zabezpečiť tým, že sa zvažia aj ďalšie prvky uistenia, ako sú systémové a procesné audity.
- (53) Osobitné výzvy v oblasti výskumu a inovácie by sa mali riešiť prostredníctvom udeľovania cien, a to prípadne aj prostredníctvom udeľovania spoločných alebo spojených cien, organizovaného Komisiou alebo financujúcim orgánom s ďalšími orgánmi Únie, pridruženými krajinami, tretími krajinami, medzinárodnými organizáciami alebo neziskovými právnymi subjektmi.
- (54) Typy financovania a spôsoby plnenia uvedené v tomto nariadení sa zvolia na základe ich schopnosti splniť špecifické ciele akcií a dosiahnuť výsledky, berúc do úvahy najmä náklady na kontroly, administratívne zaťaženie a očakávané riziko nesúladu. V prípade grantov sa zvaží použitie jednorazových platieb, paušálnych sadzieb a stupníc jednotkových nákladov,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

HLAVA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

1. Týmto nariadením sa ustanovuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inováciu (ďalej len „program“) a pravidlá účasti na nepriamych akciách v rámci programu a šírenia ich výsledkov a určuje sa rámec, ktorým sa riadi podpora Únie výskumným a inovačným činnostiam. Program sa ustanovuje na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2027.
2. Stanovujú sa v ňom ciele programu, rozpočet na roky 2021 – 2027, formy financovania z prostriedkov Únie a pravidlá poskytovania týchto finančných prostriedkov.
3. Program sa implementuje takto:
 - a) osobitným programom zriadeným rozhodnutím .../.../EÚ²⁹;
 - aa) finančným príspevkom na EIT zriadeným nariadením (ES) č. 294/2008;
 - b) osobitným programom pre výskum v oblasti obrany zriadeným nariadením Európskeho parlamentu a Rady .../.../EÚ, ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond.

4. Ak nie je výslovne uvedené inak, pojmy „Horizont Európa“, „program“ a „osobitný program“ používané v tomto nariadení sa vzťahujú na záležitosti, ktoré sa týkajú iba osobitného programu podľa odseku 3 písm. a).

EIT implementuje program v súlade so svojimi strategickými cieľmi na roky 2021 – 2027, ako sa stanovuje v strategickom inovačnom programe EIT, pričom zohľadňuje strategické plánovanie.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

- (1) „výskumné infraštruktúry“ sú zariadenia, ktoré poskytujú zdroje a služby výskumným komunitám na realizáciu výskumu a podporu inovácie v ich oblastiach. Toto vymedzenie pojmu zahŕňa súvisiace ľudské zdroje, ako aj hlavné vybavenie alebo súpravy prístrojov; zariadenia založené na vedomostiach, ako sú zbierky, archívy alebo infraštruktúry vedeckých údajov; výpočtové systémy, komunikačné siete a všetku ostatnú infraštruktúru jedinečnej povahy a otvorenú pre externých používateľov, ktorá má zásadný význam pre dosahovanie excelentnosti v oblasti výskumu a inovácie. V prípade potreby sa môžu použiť nad rámec výskumu, napríklad vo vzdelávaní alebo vo verejných službách, a môžu byť centralizované, virtuálne alebo decentralizované;
- (2) „stratégia pre inteligentnú špecializáciu“ má rovnaký význam ako stratégia pre inteligentnú špecializáciu vymedzená v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013³⁰, ktorá spĺňa základné podmienky stanovené v nariadení (EÚ) XX [všeobecné nariadenie];

³⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006.

- (3) „európske partnerstvo“ je iniciatíva vypracovaná vďaka včasnému zapojeniu členských štátov a/alebo pridružených krajín, pri ktorej sa Únia, spolu so súkromnými a/alebo verejnými partnermi (ako napríklad priemyslom, univerzitami, výskumnými organizáciami, subjektmi poverenými vykonávaním verejnej služby na miestnej, regionálnej, celoštátnej alebo medzinárodnej úrovni alebo organizáciami občianskej spoločnosti vrátane nadácií a mimovládnych organizácií) zaviazuje spoločne podporovať vypracovanie a implementáciu programu výskumných a inovačných činností, a to aj tých, ktoré súvisia so zavádzaním na trhu a v regulačnej, či politickej oblasti;
- (4) „otvorený prístup“ je prax umožňujúca koncovým používateľom bezplatný online prístup k výstupom výskumu, ktoré pochádzajú z akcií financovaných v rámci programu, v súlade s článkom 10 a článkom 35 ods. 3 tohto nariadenia;
- (4a) „otvorená veda“ je prístup k vedeckému procesu založený na otvorenej spolupráci, nástrojoch a šírení vedomostí vrátane prvkov článku 10;
- (5) „misia“ je portfólio akcií v oblasti výskumu a inovácie zameraných na excelentnosť a s dôrazom na účinok vo všetkých disciplínach a odvetviach, ktoré sú určené
- na dosiahnutie merateľného cieľa v stanovenom čase, ktorý by sa nedal dosiahnuť jednotlivými akciami,
 - ktoré majú mať vplyv na spoločnosť a tvorbu politík prostredníctvom vedy a technológie a
 - majú význam pre veľkú časť európskeho obyvateľstva a široké spektrum európskych občanov;
- (6) „obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím“ je obstarávanie služieb v oblasti výskumu a vývoja zahŕňajúce účasť na riziku a zisku podľa trhových podmienok a konkurenčný vývoj vo fázach s jasným oddelením obstarávaných služieb v oblasti výskumu a vývoja od nasadenia komerčných objemov konečných výrobkov;
- (7) „verejné obstarávanie inovačných riešení“ je obstarávanie, v ktorom verejní obstarávatelia konajú ako prvý zákazník inovačných tovarov alebo služieb, ktoré ešte nie sú vo veľkom rozsahu dostupné na komerčnom základe, a môže zahŕňať skúšky zhody;

- (8) „prístupové práva“ sú práva na využívanie výsledkov alebo podkladov podľa podmienok stanovených v súlade s týmto nariadením;
- (9) „podklady“ sú akékoľvek údaje, know-how alebo informácie v akejkoľvek forme alebo akejkoľvek povahy, hmotné alebo nehmotné, vrátane práv, ako sú práva duševného vlastníctva, ktoré: i) majú prijímatelia v držbe pred prístupom k akcii; a ii) určili prijímatelia písomnou dohodou ako potrebné na implementáciu akcie alebo využitie výsledkov;
- (10) „šírenie“ je zverejnenie výsledkov vhodnými prostriedkami (okrem prostriedkov vyplývajúcich z ochrany alebo využívania výsledkov) vrátane vedeckých publikácií v akejkoľvek médiu;
- (11) „využívanie“ je využitie výsledkov v ďalších výskumných a inovačných činnostiach, na ktoré sa nevzťahuje daná akcia, okrem iného ich komerčné využitie, napríklad na vývoj, tvorbu a výrobu výrobku alebo procesu a na obchodovanie s nimi, alebo na vytvorenie a poskytovanie služby, alebo ich využitie v normalizačných činnostiach;
- (12) „spravodlivé a primerané podmienky“ sú vhodné podmienky vrátane možných finančných podmienok alebo podmienok bezplatného poskytovania, ktoré zohľadňujú konkrétne okolnosti žiadosti o prístup, napríklad skutočnú alebo potenciálnu hodnotu výsledkov alebo podkladov, ku ktorým sa požaduje prístup, a/alebo rozsah, obdobie trvania alebo iné charakteristiky plánovaného využívania;
- (13) „financujúci orgán“ je orgán alebo organizácia, okrem Komisie, ako sa uvádza v článku 62 ods. 1 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré Komisia poverila úlohami súvisiacimi s plnením rozpočtu v rámci programu;
- (14) „medzinárodná organizácia európskeho výskumu“ je medzinárodná organizácia, ktorej väčšinu členov tvoria členské štáty alebo pridružené krajiny a ktorej základným cieľom je presadzovať vedeckú a technickú spoluprácu v Európe;

- (15) „právny subjekt“ je každá fyzická alebo právnická osoba zriadená a uznaná ako taká podľa vnútroštátneho práva, práva Únie alebo medzinárodného práva, ktorá má právnu subjektivitu a ktorá, konajúc vo svojom mene, môže vykonávať práva a podliehať povinnostiam, alebo subjekt bez právnej subjektivity v súlade s článkom 197 ods. 2 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách;
- (15) „krajiny, ktorých sa týka rozširovanie účasti“/„krajiny s nízkou úrovňou výkonnosti v oblasti výskumu a inovácie“ sú krajiny, v ktorých treba zriadiť právne subjekty, aby boli oprávnené pôsobiť ako koordinátori v rámci zložky rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti v časti Rozširovanie účasti a posilňovanie EVP programu Horizont Európa. Z členských štátov EÚ sú to tieto krajiny: Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus, Česká republika, Estónsko, Grécko, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Malta, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko počas celého trvania programu. Pokiaľ ide o pridružené krajiny, zoznam oprávnených krajín sa určí na základe ukazovateľa a zverejní v pracovnom programe. Na základe článku 349 ZFEÚ budú ako koordinátori v rámci tejto zložky plne oprávnené aj právne subjekty z najvzdialenejších regiónov.
- (16) „neziskový právny subjekt“ je právny subjekt, ktorý je na základe svojej právnej formy neziskový alebo ktorý má právnu alebo štatutárnu povinnosť nerozdeľovať zisk svojim akcionárom alebo jednotlivým členom;
- (16a) „MSP“ sú mikropodniky a malé a stredné podniky v zmysle vymedzenia v odporúčaní Komisie 2003/361/ES³¹;
- (17) „malá spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou“ je subjekt, ktorý nie je mikropodnikom ani malým a stredným podnikom (ďalej len „MSP“) v zmysle vymedzenia v odporúčaní Komisie 2003/361/ES²⁷, s najviac 499 zamestnancami, pričom počet pracovníkov sa vypočítava v súlade s hlavou I článkami 3, 4, 5 a 6 prílohy k uvedenému odporúčaniu;
- (18) „výsledky“ sú akékoľvek hmotné alebo nehmotné účinky akcie, napríklad údaje, know-how alebo informácie bez ohľadu na ich formu alebo povahu a bez ohľadu na to, či môžu alebo nemôžu byť chránené, ako aj všetky práva, ktoré sú s nimi spojené, vrátane práv duševného vlastníctva;

- (18a) „výstupy výskumu“ sú výsledky dosiahnuté v rámci akcie, ktoré sa môžu sprístupniť v podobe vedeckých publikácií, údajov alebo iných technických výstupov a procesov, ako sú softvér, algoritmy, protokoly a elektronické zázpisy;
- (19) „známka excelentnosti“ je certifikovaná značka, ktorou sa preukazuje, že návrh predložený v rámci výzvy na predkladanie návrhov prekročil všetky prahové hodnoty hodnotenia stanovené v pracovnom programe, nemohol však získať financovanie z dôvodu nedostatočných rozpočtových prostriedkov na danú výzvu v pracovnom programe, ale ktorý by mohol získať podporu z iných zdrojov financovania na úrovni Únie alebo na vnútroštátnej úrovni;
- (19a) „strategický plán v oblasti výskumu a inovácie“ je vykonávací akt, ktorým sa stanovuje stratégia realizácie obsahu v pracovnom programe na obdobie najviac štyroch rokov, a to v nadväznosti na rozsiahly povinný konzultačný proces s viacerými zainteresovanými stranami; vymedzujú sa v ňom priority, vhodné typy akcií a formy implementácie.
- (20) „pracovný program“ je dokument prijatý Komisiou na implementáciu osobitného programu³² v súlade s jeho článkom 12 alebo obsahovo a štrukturálne rovnocenný dokument prijatý financujúcim orgánom;
- (21) „vratný preddavok“ je časť kombinovaného financovania programu Horizont Európa alebo EIC zodpovedajúca pôžičke podľa hlavy X nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktorú však Únia udeľuje priamo na neziskovom základe s cieľom pokryť náklady na činnosti inovačnej akcie a ktorú prijímateľ refunduje Únii za podmienok stanovených v zmluve;
- (22) „zmluva“ je dohoda uzatvorená medzi Komisiou alebo financujúcim orgánom a právnym subjektom, ktorou sa implementujú inovačné akcie a akcie trhového nasadenia podporené kombinovaným financovaním z programu Horizont Európa alebo EIC;

- (23) „utajovaná skutočnosť“ je utajovaná skutočnosť EÚ vymedzená v článku 3 rozhodnutia Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444, ako aj utajovaná skutočnosť členských štátov, utajovaná skutočnosť tretích krajín, s ktorými má Únia dohodu o bezpečnosti utajovaných skutočností, a utajovaná skutočnosť medzinárodnej organizácie, s ktorou má Únia dohodu o bezpečnosti utajovaných skutočností;
- (24) „operácia kombinovaného financovania“ sú akcie podporované z rozpočtu EÚ vrátane akcií v rámci mechanizmov kombinovaného financovania podľa článku 2 ods. 6 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré kombinujú nesplátne formy podpory a/alebo finančné nástroje z rozpočtu EÚ so splatnými formami podpory od rozvojových alebo iných verejných finančných inštitúcií, ako aj od komerčných finančných inštitúcií a investorov;
- (25) „kombinované financovanie z programu Horizont Európa“ je finančná podpora programu na podporu inovačných činností a činností trhového nasadenia, ktorá pozostáva z osobitnej kombinácie grantu alebo vratného preddavku a kapitálovej investície, alebo akejkoľvek inej splatnej formy podpory;
- (25 aa) „výskumná a inovačná akcia“ je akcia, ktorá pozostáva prevažne z činností zameraných na nadobudnutie nových vedomostí a/alebo preskúmanie uskutočniteľnosti nových alebo zlepšených technológií, výrobkov, procesov, služieb alebo riešení. Môže zahŕňať základný a aplikovaný výskum, vývoj a integráciu technológií, testovanie, demonštračné činnosti a overovanie na prototyp malého rozsahu v laboratóriu alebo simulovanom prostredí;
- (25 b) „inovačná akcia“ je akcia, ktorá pozostáva prevažne z činností priamo zameraných na vyhotovenie plánov a príprav alebo návrhov nových, upravených alebo zlepšených výrobkov, procesov alebo služieb, pričom môže zahŕňať výrobu prototypov, testovanie, demonštračné činnosti, pilotné projekty, rozsiahle overovanie výrobkov a ich prvé uplatnenie na trhu;
- (25c) „výskum na hraniciach poznania pod vedením Európskej rady pre výskum (vrátane overenia koncepcie zo strany Európskej rady pre výskum)“ sú hlavné výskumné akcie vedené bádateľmi, ktorých hosťiteľom je iba jeden alebo viacero prijímateľov Európskej rady pre výskum;

- (25d) „akcia zameraná na odbornú prípravu a mobilitu“ je akcia, ktorá sa zameriava na zlepšovanie zručností, vedomostí a kariérnych vyhliadok výskumných pracovníkov na základe mobility medzi krajinami, a prípadne medzi odvetviami či odbormi;
- (25e) „akcia na spolufinancovanie programu“ je akcia určená na poskytnutie viacročného spolufinancovania na program činností zriadený a/alebo implementovaný subjektmi, ktoré riadia a/alebo financujú výskumné a inovačné programy a ktoré nie sú financujúcimi orgánmi Únie; Takýmto programom činností sa môže podporovať nadväzovanie kontaktov a koordinácia, výskum, inovácia, pilotné akcie a inovačné akcie a akcie trhového nasadenia, akcie zamerané na odbornú prípravu a mobilitu, zvyšovanie informovanosti a komunikácia, šírenie a využívanie výsledkov, akákoľvek relevantná finančná podpora, napríklad granty, ceny, obstarávanie, ako aj kombinované financovanie z programu Horizont Európa alebo ich kombinácia. Akcia na spolufinancovanie programu sa môže implementovať týmito subjektmi priamo alebo v ich mene prostredníctvom tretích strán;
- (25f) „akcia zameraná na obstarávanie vo fáze pred komerčných využitím“ je akcia, ktorej primárnym cieľom je realizácia obstarávania vo fáze pred komerčným využitím, implementovaná prijímateľmi, ktorí sú verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi;
- (25g) „akcia zameraná na verejné obstarávanie inovačných riešení“ je akcia, ktorej primárnym cieľom je realizácia spoločného alebo koordinovaného verejného obstarávania inovačných riešení, implementovaná prijímateľmi, ktorí sú verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi;
- (25h) „koordinačná a podporná akcia“ je akcia, ktorá prispieva k plneniu cieľov programu, s výnimkou výskumných a inovačných činností, okrem prípadov, keď sa uskutočňujú v rámci zložky „rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti“ časti „Rozširovanie účasti a posilňovanie Európskeho výskumného priestoru“; ako aj koordinácia zdola nahor bez spolufinancovania výskumných činností zo strany EÚ, ktorou sa umožňuje spolupráca medzi právnymi subjektmi z členských štátov a pridružených krajín s cieľom posilniť európsky výskumný priestor;
- (25i) „motivačné ocenenie“ je ocenenie na podnietenie investícií v danom smere určením cieľa pred vykonaním činnosti;

- (25j) „cena ako vyjadrenie uznania“ je ocenenie s cieľom odmeniť úspechy dosiahnuté v minulosti a vynikajúcu prácu po jej vykonaní;
- (25k) „inovačná akcia a akcia trhového nasadenia“ sú akcie zahŕňajúce inovačnú akciu a ďalšie činnosti potrebné na trhové nasadenie inovácie vrátane rozširovania podnikov, poskytovania kombinovaného financovania z programu Horizont Európa (kombinácia grantového a súkromného financovania);
- (25l) „nepriame akcie“ sú výskumné a inovačné činnosti, na ktoré Únia poskytuje finančnú podporu a ktoré vykonávajú účastníci;
- (25m) „priame akcie“ sú výskumné a inovačné činnosti, ktoré vykonáva Komisia prostredníctvom Spoločného výskumného centra (JRC);
- (27) „obstarávanie“ je verejné obstarávanie, ako sa vymedzuje v článku 2 ods. 49 nariadenia o rozpočtových pravidlách;
- (28) „prepojený subjekt“ je akákoľvek právnická osoba, ako sa vymedzuje v článku 187 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách;
- (30) „inovačný ekosystém“ je ekosystém, ktorý spája na úrovni EÚ aktérov alebo subjekty, ktorých funkčným cieľom je umožniť rozvoj technológie a inovácie. Zahŕňa vzťahy medzi materiálnymi zdrojmi (ako sú napr. fondy, vybavenie a zariadenia), inštitucionálnymi subjektmi (ako sú napr. inštitúcie vysokoškolského vzdelávania a podporné služby, výskumné a technologické organizácie, podniky, investori v oblasti rizikového kapitálu a finanční sprostredkovatelia) a tvorcami politík a subjektmi poskytujúcimi financovanie na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni;

Článok 3

Ciele programu

1. Všeobecným cieľom programu je dosiahnuť vedecký, technologický, hospodársky a spoločenský účinok investícií Únie v oblasti výskumu a inovácie, aby sa posilnili vedecké a technologické základne Únie a podporila jej konkurencieschopnosť vo všetkých členských štátoch vrátane jej priemyslu, dosiahnuť strategické priority Únie a prispieť k realizácii cieľov a politík EÚ, prispieť k riešeniu globálnych výziev vrátane cieľov udržateľného rozvoja dodržiavaním zásad Agendy 2030 a Parížskej dohody a posilniť Európsky výskumný priestor. Prostredníctvom programu sa tak maximalizuje pridaná hodnota Únie, a to zameraním sa na ciele a činnosti, ktorých účinná realizácia nie je možná, ak členské štáty konajú samostatne, je však možná, ak spolupracujú.
2. Program má tieto špecifické ciele:
 - a) rozvíjať, presadzovať a rozvíjať vedeckú excelentnosť, podporovať vznik a šírenie kvalitných základných a aplikovaných vedomostí, zručností, technológií a riešení, odbornej prípravy a mobility výskumných pracovníkov, prilákať talenty na všetkých úrovniach a prispievať k plnému zapojeniu základne talentov Únie do akcií podporovaných v rámci tohto programu;
 - b) získať vedomosti, posilniť vplyv výskumu a inovácie pri tvorbe, podpore a vykonávaní politík Únie a podporovať prístup k inovačným riešeniam a ich využívanie v európskom priemysle, najmä v MSP, ako aj v spoločnosti v záujme riešenia globálnych výziev vrátane zmeny klímy a cieľov udržateľného rozvoja;
 - c) podporovať všetky formy inovácie, uľahčovať technologický rozvoj, demonštračné činnosti a transfer vedomostí a technológií, posilňovať zavádzanie a využívanie inovačných riešení;

- d) optimalizovať plnenie programu v záujme posilňovania Európskeho výskumného priestoru a zvýšenia jeho účinku a atraktívnosti, podporovať účasť na základe excelentnosti zo všetkých členských štátov vrátane členských štátov s nízkou úrovňou výkonnosti v oblasti výskumu a inovácie na programe Horizont Európa a uľahčovať prepojenia týkajúce sa spolupráce v oblasti európskeho výskumu a inovácie.

Článok 4

Štruktúra programu

1. Program je rozčlenený na tieto časti prispievajúce k dosiahnutiu všeobecných a špecifických cieľov uvedených v článku 3:
 - (1) Pilier I Excelentná veda s týmito zložkami:
 - a) Európska rada pre výskum (ERC);
 - b) akcie Marie Curie-Skłodowskej (MSCA);
 - c) výskumné infraštruktúry.
 - (2) Pilier II Globálne výzvy a konkurencieschopnosť európskeho priemyslu s týmito komponentmi (pri zohľadnení, že spoločenské a humanitné vedy zohrávajú dôležitú úlohu pri výzvach v rámci všetkých klastrov):
 - a) klaster Zdravie;
 - b) klaster Kultúra, kreativita a inkluzívna spoločnosť;
 - ba) klaster Civilná bezpečnosť pre spoločnosť;
 - c) klaster Digitalizácia, priemysel a vesmír;
 - d) klaster Klíma, energetika a mobilita;

- f) klaster Potraviny, biohospodárstvo, prírodné zdroje, poľnohospodárstvo a životné prostredie;
- g) nejadrové priame akcie Spoločného výskumného centra (JRC).

(3) Pilier III Inovačná Európa s týmito zložkami:

- a) Európska rada pre inováciu (EIC);
- b) európske inovačné ekosystémy;
- c) Európsky inovačný a technologický inštitút (EIT) zriadený nariadením (ES) č. 294/2008.

(4) Časť Rozširovanie účasti a posilňovanie Európskeho výskumného priestoru s týmito zložkami:

- a) rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti;
- b) reforma a zlepšenie európskeho systému výskumu a inovácie.

2. Hlavné smery činností sú stanovené v prílohe I.

Článok 5

Výskum a vývoj v oblasti obrany

- 1. Činnosti, ktoré sa majú vykonávať v osobitnom programe uvedenom v článku 1 ods. 3 písm. b) a ktoré sú stanovené v nariadení, ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond, sa zameriavajú výhradne na výskum a vývoj v oblasti obrany a na tieto ciele a hlavné smery činností:
 - činnosti zamerané na podporu konkurencieschopnosti, účinnosti a inovačnej kapacity európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne.
- 2. S výnimkou tohto článku, článku 1 a článku 9 ods. 1 sa toto nariadenie nevzťahuje na osobitný program uvedený v článku 1 ods. 3 písm. b).

Článok 6³³

Strategické plánovanie a implementácia a formy financovania z prostriedkov EÚ

1. Program sa implementuje v rámci priameho riadenia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách alebo v rámci nepriameho riadenia s financujúcimi orgánmi uvedenými v článku 62 ods. 1 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách.
2. Prostredníctvom programu sa môžu poskytovať finančné prostriedky na nepriame akcie v akejkoľvek forme stanovenej v nariadení o rozpočtových pravidlách, a to najmä vo forme grantov, ktoré sú hlavnou formou podpory v rámci programu. Financovanie sa tiež môže poskytovať prostredníctvom cien, obstarávania a finančných nástrojov v rámci operácií kombinovaného financovania a kapitálovej podpory v rámci nástroja EIC Akcelerátor.
3. Pravidlá účasti a šírenia stanovené v tomto nariadení sa vzťahujú na nepriame akcie.
4. Hlavné typy akcií, ktoré sa majú použiť v rámci programu, sú stanovené a vymedzené v článku 2. Formy financovania uvedené v odseku 2 sa flexibilne používajú pri všetkých cieľoch programu, pričom ich použitie sa určuje na základe potrieb a charakteristík daného cieľa.
5. Program podporuje aj priame akcie JRC. Ak tieto akcie prispievajú k iniciatívam zriadeným podľa článku 185 alebo článku 187 ZFEÚ, tento príspevok sa nepovažuje za súčasť finančného príspevku alokovaného na uvedené iniciatívy.
6. Implementácia osobitného programu a znalostné a inovačné spoločenstvá EIT sú podporované transparentným a strategickým plánovaním výskumných a inovačných činností, ako je stanovené v osobitnom programe, najmä pokiaľ ide o pilier Globálne výzvy a konkurencieschopnosť európskeho priemyslu, a vzťahujú sa aj na príslušné činnosti v rámci iných pilierov a časti Rozširovanie účasti a posilňovanie Európskeho výskumného priestoru.

³³ Po prijatí konečného znenia nariadenia sa očakáva, že Komisia uverejní v sérii C úradného vestníka vyhlásenie.

Komisia zabezpečuje včasné zapojenie členských štátov a rozsiahle výmeny s Európskym parlamentom dopĺňané konzultáciami so zainteresovanými stranami a širokou verejnosťou.

Strategickým plánovaním sa zabezpečuje zosúladenie s ostatnými relevantnými programami Únie a konzistentnosť s prioritami a záväzkami EÚ a zvyšuje sa komplementárnosť a synergie s vnútroštátnymi a regionálnymi programami a prioritami financovania, čím sa posilňuje európsky výskumný priestor. Oblasť možných misií a oblasti možných inštitucionalizovaných európskych partnerstiev sa stanovujú v prílohe Va.

- 6a. S cieľom umožniť malým konzorciám pre spoluprácu rýchlejší prístup k finančným prostriedkom možno v prípade potreby v rámci niektorých výziev na predkladanie návrhov zameraných na výber výskumných a/alebo inovačných akcií v rámci častí rámcového programu Globálne výzvy a konkurencieschopnosť európskeho priemyslu a EIC Prieskumník navrhnuť postup urýchlenia procesu výskumu a inovácie (*Research and Innovation Procedure – FTRI*).

Výzva v rámci postupu FTRI má tieto kumulatívne charakteristiky:

- – výzvy na predkladanie návrhov v rámci prístupu zdola nahor;
- – kratší čas medzi podaním žiadosti a udelením grantu nepresahujúci šesť mesiacov;
- – podpora poskytovaná len malým konzorciám pre spoluprácu zloženým najviac zo šiestich rôznych a nezávislých oprávnených právnych subjektov;
- – maximálna finančná podpora na konzorcium nepresahujúca 2,5 milióna EUR.

Výzvy využívajúce postup FTRI sa určia v pracovnom programe.

7. Činnosti v rámci programu Horizont Európa sa vykonávajú najmä prostredníctvom otvorených, súťažných výziev na predkladanie návrhov, a to aj v rámci misií a európskych partnerstiev.

Článok 6a

Zásady programu

1. Výskumné a inovačné činnosti vykonávané v rámci osobitného programu uvedeného v článku 1 ods. 3 písm. a) a v rámci EIT sa zameriavajú výlučne na civilné uplatnenie. Rozpočtové presuny medzi sumou alokovaného na osobitný program podľa článku 1 ods. 3 písm. a) a EIT a sumou pridelenou na osobitný program uvedený v článku 1 ods. 3 písm. b) nie sú povolené, pričom je potrebné zabrániť zbytočnej duplicite medzi týmito dvoma programami.
2. Program Horizont Európa zaisťuje multidisciplinárny prístup a v relevantných prípadoch predpokladá začlenenie spoločenských a humanitných vied do všetkých klastrov a činností vyvíjaných v rámci programu vrátane špecifických výziev týkajúcich sa tém súvisiacich so spoločenskými a humanitnými vedami.
3. V častiach programu založených na spolupráci sa zabezpečuje rovnováha medzi nižšími a vyššími úrovňami technickej pripravenosti, čím sa zahrnie celý hodnotový reťazec.
- 3a. Programom sa zabezpečuje účinná podpora a integrácia spolupráce s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami a iniciatívami na základe vzájomného prínosu, záujmov EÚ, medzinárodných záväzkov a prípadne reciprocity.
4. Program pomáha krajinám, ktorých sa týka rozširovanie účasti, viac sa zapojiť do programu Horizont Európa a podporovať široké geografické pokrytie v rámci projektov spolupráce, a to aj šírením vedeckej excelentnosti, podporou nových väzieb spolupráce, podnecovaním cirkulácie mozgov, ako aj vykonávaním článku 20 ods. 3 a článku 45 ods. 4. Toto úsilie sa prejavuje v primeraných opatreniach členských štátov vrátane stanovenia atraktívnych plátov pre výskumných pracovníkov, a to s podporou únijských, vnútroštátnych aj regionálnych fondov. Osobitná pozornosť sa s ohľadom na situáciu v príslušnej oblasti výskumu a inovácie venuje zabezpečeniu geografickej rovnováhy v hodnotiacich komisiách a v orgánoch, ako sú rady a expertné skupiny, bez toho, aby sa oslabili kritériá excelentnosti.

5. Programom sa zabezpečuje účinné presadzovanie rovnakých príležitostí pre všetkých, ako aj uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti a rodového rozmeru v obsahovej náplni výskumu a inovácie a jeho cieľom je riešiť príčiny rodovej nerovnováhy. Osobitná pozornosť sa venuje zabezpečeniu čo najväčšej miery rodovej rovnováhy v hodnotiacich komisiách a v ostatných relevantných poradných subjektoch, ako sú rady a expertné skupiny.
- 5a. Program Horizont Európa sa implementuje v synergii s inými programami financovania z prostriedkov Únie, pričom sa zároveň usiluje o maximálne administratívne zjednodušenie. Neúplný zoznam synergii s inými programami financovania z prostriedkov Únie je uvedený v prílohe IV.
- 5b. Program prispieva k zvýšeniu verejných a súkromných investícií do výskumu a inovácie v členských štátoch, a tým pomáha dosiahnuť celkové investície do výskumu a vývoja vo výške aspoň 3 % HDP Únie.
6. Pri implementácii programu je cieľom Komisie trvalé administratívne zjednodušenie a zníženie záťaže pre žiadateľov a prijímateľov.
7. V rámci všeobecného cieľa Únie, ktorým je začleňovanie opatrení v oblasti klímy do odvetvových politík EÚ a fondov EÚ, musia akcie v rámci tohto programu v príslušných prípadoch prispievať najmenej 35 % výdavkov k plneniu cieľov v oblasti klímy. Do obsahovej náplne výskumu a inovácie sa musí zodpovedajúcim spôsobom začleniť klimatické hľadisko.
8. Program podporuje spoločné vytváranie a navrhovanie prostredníctvom zapájania občanov a občianskej spoločnosti.
9. Programom sa zabezpečí transparentnosť verejného financovania a zodpovednosť zaň vo výskumných a inovačných projektoch, čím sa zabezpečí ochrana verejného záujmu.
10. Komisia alebo príslušný financujúci orgán zabezpečí, aby všetci potenciálni účastníci dostali v čase uverejnenia výzvy na predkladanie návrhov k dispozícii dostatočné usmernenie a informácie, najmä príslušnú vzorovú dohodu o grante.

Článok 7

Misie

1. Misie sa programujú v rámci piliera Globálne výzvy a konkurencieschopnosť európskeho priemyslu, môžu k nim však prispievať aj akcie vykonávané v rámci iných častí programu, ako aj doplnkové akcie vykonávané v rámci iných programov financovania Únie. Misie umožňujú konkurenčné riešenia, ktorých výsledkom je celoeurópska pridaná hodnota a vplyv.
2. Misie sa vymedzujú a vykonávajú v súlade s nariadením a osobitným programom, pričom sa zabezpečí aktívne a včasné zapojenie členských štátov a rozsiahle výmeny s Európskym parlamentom. Misie, ich ciele, rozpočet, čiastkové ciele, rozsah, ukazovatele a míľniky sa určia v strategických plánoch v oblasti výskumu a inovácie, prípadne v pracovných programoch. Hodnotenie návrhov v rámci misií sa vykonáva v súlade s článkom 26.
- 2a. Počas prvých troch rokov programu sa maximálne 10 % ročného rozpočtu piliera II programuje prostredníctvom osobitných výziev na vykonávanie misií. Na zostávajúcu časť programu sa toto percento môže zvýšiť, avšak len po pozitívnom posúdení výberu misie a procesu riadenia. Komisia oznámi celkový podiel rozpočtu každého pracovného programu vyčleneného na misie.
3. Misie:
 - a) využívajú ciele udržateľného rozvoja ako zdroje pre svoju podobu a vykonávanie, majú jasnú obsahovú náplň výskumu a inovácie a pridanú hodnotu EÚ a prispievajú k dosahovaniu priorít a záväzkov Únie a cieľov programu Horizont Európa stanovených v článku 3;
 - aa) zahŕňajú oblasti spoločného európskeho významu, sú inkluzívne, podporujú široké zapojenie a aktívnu účasť rozličných druhov zainteresovaných strán z verejného a súkromného sektora vrátane občanov a koncových používateľov a prinášajú výsledky v oblasti výskumu a inovácie, z ktorých by mohli mať prospech všetky členské štáty;

- b) sú ambiciózne a inšpiratívne a majú veľký vedecký, technologický, spoločenský, hospodársky, environmentálny alebo politický význam a vplyv;
 - c) majú jasné zameranie a ciele, sú cielené, merateľné, časovo ohraničené a majú jasný rozpočtový rámec;
 - d) sú vybrané transparentným spôsobom a sústreďujú sa na také ciele a činnosti v oblasti výskumu, vývoja a inovácie, ktoré sú ambiciózne, založené na excelentnosti a zamerané na účinok, pritom sú však realistické;
 - da) majú potrebný rozsah, škálu a mobilizáciu zdrojov a pákový efekt dodatočných verejných a súkromných finančných prostriedkov potrebných na dosiahnutie výsledku misie;
 - e) stimulujú činnosť vo viacerých disciplínach (vrátane sociálnych a humanitných vied) a zahŕňajú činnosti zo širokého spektra úrovni technickej pripravenosti vrátane nižších úrovni technickej pripravenosti;
 - f) sú otvorené viacerým riešeniam a prístupom zdola nahor, zohľadňujúc ľudské a spoločenské potreby a prínosy a uznávajú význam rozmanitých príspevkov k dosiahnutiu týchto misií.
 - fa) transparentným spôsobom využívajú synergie s inými programami Únie, ako aj s vnútroštátnymi a v relevantných prípadoch s regionálnymi inovačnými ekosystémami.
4. Komisia v súlade s článkami 45 a 47 a prílohou V tohto nariadenia monitoruje a hodnotí každú misiu, a to aj pokiaľ ide o pokrok pri dosahovaní krátkodobých, strednodobých a dlhodobých cieľov, pričom sa zameriava na vykonávanie, monitorovanie a postupné ukončovanie misií. Posúdenie prvých misií zriadených v rámci programu Horizont Európa sa uskutoční najneskôr v roku 2023 a pred tým, ako sa prijme akékoľvek rozhodnutie o vytvorení nových misií a o pokračovaní, ukončení alebo presmerovaní prebiehajúcich misií. Výsledky tohto posúdenia sa zverejnia a okrem iného budú zahŕňať analýzu procesu výberu misií, ako aj ich riadenia, rozpočtu, zamerania a doterajšieho pokroku.

Článok 7a

Európska rada pre inováciu

1. Komisia zriadi Európsku radu pre inováciu (EIC) ako centrálné riadené jednotné kontaktné miesto na implementáciu akcií v rámci piliera III Inovačná Európa, ktoré sa týkajú EIC. EIC sa zameriava najmä na prelomovú a disruptívnu inováciu s osobitným dôrazom na inováciu vytvárajúcu trhové príležitosti, pričom zároveň podporuje všetky typy inovácie vrátane prírastkovej. EIC funguje podľa týchto zásad: jasná pridaná hodnota EÚ, samostatnosť, schopnosť riskovať, efektívnosť, účinnosť, transparentnosť a zodpovednosť.
2. EIC je otvorená všetkým typom inovátorov od jednotlivcov po univerzity, výskumné organizácie a podniky (MSP vrátane startupov a vo výnimočných prípadoch malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou) a od individuálnych prijímateľov po multidisciplinárne konzorciá. Najmenej 70 % rozpočtu EIC sa vyčlení pre MSP vrátane startupov.
3. Rada EIC a riadiace prvky EIC sú vymedzené v rozhodnutí (EÚ) ... [osobitný program] a jeho prílohách.

Článok 8

Európske partnerstvá

1. Časti programu Horizont Európa možno implementovať prostredníctvom európskych partnerstiev. Únia sa môže do európskych partnerstiev zapojiť jednou z týchto foriem:
 - a) účasť na partnerstvách založených na základe memoránd o porozumení a/alebo zmluvných dohôd medzi Komisiou a partnermi uvedenými v článku 2 ods. 3, v ktorých sa špecifikujú ciele partnerstva, príslušné záväzky všetkých zapojených strán týkajúce sa finančných a/alebo nepeňažných príspevkov partnerov, kľúčové ukazovatele výkonnosti a vplyvu, výstupy, ktoré sa majú dosiahnuť, a spôsoby podávania správ. Zahŕňajú určenie doplnkových výskumných a inovačných činností implementovaných partnermi a v rámci programu (spoluprogramované európske partnerstvá);

- b) účasť na programe výskumných a inovačných činností, ako aj poskytovanie finančného príspevku na tento program s uvedením cieľov, kľúčových ukazovateľov výkonnosti, vplyvu a výstupov, ktoré sa majú dosiahnuť, na základe záväzku partnerov poskytnúť finančné a/alebo nepeňažné príspevky a integrovať svoje príslušné činnosti s použitím akcie na spolufinancovanie programu (spolufinancované európske partnerstvá);

Finančné príspevky v rámci programov spolufinancovaných z EFRR, ESF+, ENRF a EPFVR sa na účely programu Horizont Európa môžu považovať za príspevok zúčastneného členského štátu, ak sa dodržali ustanovenia článku 106 a ďalšie uplatniteľné ustanovenia [nového všeobecného nariadenia] a špecifických nariadení pre jednotlivé fondy.

- c) účasť na výskumných a inovačných programoch, ako aj poskytovanie finančného príspevku na tieto programy, ktoré uskutočňujú viaceré členské štáty v súlade s článkom 185 ZFEÚ alebo subjekty zriadené podľa článku 187 ZFEÚ, ako sú napríklad spoločné podniky, alebo znalostné a inovačné spoločenstvá EIT v súlade s nariadením o EIT (inštitucionálne európske partnerstvá). Takéto partnerstvá sa implementujú len vtedy, ak by sa prostredníctvom iných častí programu Horizont Európa vrátane iných foriem európskych partnerstiev nedosiahli ciele alebo by sa nevytvorili očakávané potrebné vplyvy a ak je to odôvodnené dlhodobou perspektívou a vysokým stupňom integrácie. Prostredníctvom partnerstiev v súlade s článkom 185 ZFEÚ alebo podľa článku 187 ZFEÚ sa vykonáva centrálné riadenie všetkých finančných príspevkov s výnimkou riadne odôvodnených prípadov. V prípade centrálneho finančného riadenia sa príspevky z jedného zúčastneného štátu na projektovej úrovni uskutočnia na základe financovania požadovaného v návrhoch subjektov so sídlom v tomto zúčastnenom štáte, pokiaľ sa všetky zúčastnené štáty nedohodnú inak.

V pravidlách pre také partnerstvá sú upresnené okrem iného cieľa, kľúčové ukazovatele výkonnosti a dosahu, výstupy, ktoré sa majú dosiahnuť, ako aj súvisiace záväzky týkajúce sa finančných a/alebo nepeňažných príspevkov partnerov.

Finančné príspevky v rámci programov spolufinancovaných z EFRR, ESF+, ENRF a EPFVR sa na účely programu Horizont Európa môžu považovať za príspevok zúčastneného členského štátu, ak sa dodržali ustanovenia článku 106 a ďalšie uplatniteľné ustanovenia [nového všeobecného nariadenia] a špecifických nariadení pre jednotlivé fondy.

2. Európske partnerstvá:

- a) sa vytvoria na riešenie európskych alebo globálnych výziev iba v prípadoch, v ktorých cieľ programu Horizont Európa dosiahnu účinnejšie, ako by to bolo možné len na úrovni Únie alebo v porovnaní s inými formami podpory z rámcového programu. Tieto časti získavajú primeraný podiel z rozpočtu programu Horizont Európa. Väčšina rozpočtu v rámci piliera II sa alokuje na akcie mimo európskych partnerstiev;
- b) dodržiavajú zásady pridanej hodnoty pre Úniu, transparentnosti, otvorenosti, vplyvu v rámci Európy a pre ňu, silného pákového efektu v dostatočnom rozsahu, dlhodobých záväzkov všetkých zapojených strán, flexibility pri implementácii, koherentnosti, koordinácie a komplementárnosti s iniciatívami na úrovni Únie, ako aj na miestnej, regionálnej, celoštátnej a v prípade potreby na medzinárodnej úrovni alebo s inými partnerstvami a misiami;
- c) uplatňujú jasný prístup založený na životnom cykle, sú časovo obmedzené a obsahujú podmienky postupného ukončenia financovania programu.

2.a. Európske partnerstvá podľa článku 8 ods. 1 písm. a) a b) tohto nariadenia sa určujú v strategických plánoch v oblasti výskumu a inovácie skôr, než sa implementujú v rámci pracovných programov.

Ustanovenia a kritériá týkajúce sa ich výberu, implementácie, monitorovania, hodnotenia a postupného ukončenia sú stanovené v prílohe III.

Článok 8a

Preskúmanie oblastí misií a partnerstiev

Komisia najneskôr v roku 2023 v rámci celkového monitorovania programu preskúma prílohy Va vrátane misií a inštitucionalizovaných európskych partnerstiev na základe článku 185 ZFEÚ alebo článku 187 ZFEÚ a predloží správu o hlavných zisteniach Rade a Európskemu parlamentu.

Článok 9

Rozpočet

1. Finančné krytie na implementáciu rámcového programu na obdobie 2021 – 2027 pozostáva z 85 543 000 000 EUR v bežných cenách pre osobitný program uvedený v článku 1 ods. 3 písm. a) a pre Európsky inovačný a technologický inštitút (EIT) a zo 7 953 000 000 EUR v bežných cenách pre osobitný program uvedený v článku 1 ods. 3 písm. b).
2. Orientačné³⁴ rozdelenie sumy uvedenej v odseku 1 pre osobitný program uvedený v článku 1 ods. 3 písm. a) a pre EIT:
 - a) 23 297 000 000 EUR na pilier I Excelentná veda na obdobie 2021 – 2027, z toho
 - (1) 14 861 000 000 EUR na Európsku radu pre výskum;
 - (2) 6 288 000 000 EUR na akcie Marie Curie-Skłodowskej;
 - (3) 2 149 000 000 EUR na výskumné infraštruktúry;

³⁴ Orientačné sumy na jednotlivé časti programu sa zaokrúhlili. Tým nie sú dotknuté kumulatívne sumy uvedené v odseku 2 písm. a), b), c) a d), ktoré presne zodpovedajú celkovému rozpočtu programu, ktorý schválila Európska rada v júli.

- b) 47 179 000 000 EUR na pilier II Globálne výzvy a konkurencieschopnosť európskeho priemyslu na obdobie 2021 – 2027, z toho
- (1) 6 893 000 000 EUR na klaster Zdravie;
 - (2) 1 253 500 000 EUR na klaster Kultúra, kreativita a inkluzívna spoločnosť;³⁵
 - (2a) 1 253 500 000 EUR na klaster Civilná bezpečnosť pre spoločnosť;³⁶
 - (3) 13 429 000 000 EUR na klaster Digitalizácia, priemysel a vesmír;
 - (4) 13 429 000 000 EUR na klaster Klíma, energetika a mobilita;
 - (5) 8 952 000 000 EUR na klaster Potraviny, biohospodárstvo, prírodné zdroje, poľnohospodárstvo a životné prostredie“;
 - (6) 1 970 000 000 EUR na nejadrové priame akcie Spoločného výskumného centra (JRC);

³⁵ Kombinovaná suma na klaster 2 a klaster 2a je 2 507 000 000 EUR.

³⁶ Kombinovaná suma na klaster 2 a klaster 2a je 2 507 000 000 EUR.

c) 11 886 000 000 EUR na pilier III Inovačná Európa na obdobie 2021 – 2027, z toho

(1) 8 752 000 000 EUR pre Európsku radu pre inováciu;

(1a) 448 000 000 EUR na európske inovačné ekosystémy;

(2) 2 686 000 000 EUR na Európsky inovačný a technologický inštitút (EIT);

d) 3 181 000 000 EUR na časť Rozširovanie účasti a posilňovanie Európskeho výskumného priestoru na obdobie 2021 – 2027, z toho

(1) 2 823 000 000 EUR na rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti;

(2) 358 000 000 EUR na reformu a posilňovanie európskeho systému výskumu a inovácií.

3. Komisia sa môže v rámci každoročného rozpočtového postupu odchýliť od súm uvedených v odseku 2 najviac o 10 % s cieľom reagovať na nepredvídané situácie alebo nový vývoj či potreby. Takáto odchýlka nie je povolená pri sume uvedenej v odseku 2 písm. b) bode 6 tohto článku a pri celkovej sume stanovenej pre časť Rozširovanie účasti a posilňovanie Európskeho výskumného priestoru uvedenú v odseku 2 tohto článku.

4. Zo sumy uvedenej v odseku 1 na osobitný program uvedený v článku 1 ods. 3 písm. a) a na EIT sa môžu takisto uhrádzať výdavky na prípravu, monitorovanie, kontrolu, audit, hodnotenie a iné činnosti a výdavky potrebné na riadenie a implementáciu programu vrátane všetkých administratívnych výdavkov, ako aj na hodnotenie dosahovania jeho cieľov. Administratívne výdavky súvisiace s nepriamymi akciami nesmú prekročiť 5 % celkovej sumy programu. Okrem toho sa z nej môžu uhrádzať výdavky na štúdie, stretnutia expertov, informačné a komunikačné akcie, pokiaľ sa týkajú cieľov programu, ako aj výdavky spojené so sieťami informačných technológií zameranými na spracovanie a výmenu informácií vrátane nástrojov informačných technológií na úrovni inštitúcií a ostatné výdavky na technickú a administratívnu pomoc potrebnú v súvislosti s riadením programu.
5. V prípade potreby možno rozpočtové prostriedky na pokrytie výdavkov uvedených v odseku 4 zahrnúť do rozpočtu na obdobie po roku 2027, aby sa umožnilo riadenie akcií, ktoré sa neskončia do 31. decembra 2027.
6. Rozpočtové záväzky, ktoré sa vzťahujú na akcie trvajúce viac ako jeden rozpočtový rok, sa môžu rozdeliť na ročné čiastkové platby počas viacerých rokov.
7. Bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie o rozpočtových pravidlách, výdavky na akcie vyplývajúce z projektov zahrnutých do prvého pracovného programu môžu byť oprávnené od 1. januára 2021.
8. Zdroje alokované členským štátom v rámci zdieľaného riadenia, ktoré možno presunúť v súlade s článkom 21 nariadenia (EÚ) XX [...všeobecné nariadenie], môžu byť na základe ich žiadosti presunuté na program. Komisia používa tieto zdroje priamo v súlade s článkom 62 ods. 1 písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách alebo nepriamo v súlade s písmenom c) uvedeného článku. Tieto zdroje sa použijú v prospech dotknutého členského štátu.

9. V prípade, že Komisia neprijala právny záväzok v rámci priameho alebo nepriameho riadenia zdrojov presunutých v súlade s odsekom 8, príslušné neviazané zdroje sa môžu presunúť späť na jeden alebo viacero príslušných operačných programov. Členský štát predkladá zodpovedajúcu žiadosť o príslušnú zmenu operačného programu v súlade s článkom 19 ods. 1 nariadenia (EÚ) XX [...všeobecné nariadenie] najneskôr štyri mesiace pred uplynutím lehoty stanovenej v článku 114 ods. 2 nariadenia 2018/1046.

Článok 9a

Zdroje z Nástroja Európskej únie na obnovu

1. Opatrenia uvedené v článku 1 ods. 2 nariadenia [o Európskom nástroji obnovy] sa v rámci tohto programu implementujú s použitím súm uvedených v článku 2 ods. 2 písm. a) bode iv) uvedeného nariadenia [o ERI] s výhradou jeho článku [3 ods. 3, 4, 7 a 9].
2. Tieto sumy predstavujú vonkajšie pripísané príjmy, ako sa ustanovuje v článku 3 ods. 1 nariadenia [o ERI]³⁷. Tieto dodatočné sumy sa musia výlučne alokovať na akcie zamerané na riešenie dôsledkov krízy COVID-19, konkrétne jej hospodárskeho a sociálneho vplyvu.

³⁷ 8555/20: Návrh Komisie (COM(2020) 459), ktorým sa mení nariadenie o programe Horizont Európa.

Článok 10

Otvorená veda

1. Program podporuje otvorenú vedu ako prístup k vedeckému procesu založený na spolupráci a šírení vedomostí, najmä v súlade s týmito prvkami:
 - otvorený prístup k vedeckým publikáciám, ktoré sú výsledkom výskumu financovaného v rámci programu;
 - otvorený prístup k výskumným údajom vrátane tých, na ktorých sa zakladajú vedecké publikácie.

Tieto prvky musia byť zabezpečené v súlade s článkom 35 ods. 3 tohto nariadenia. Otvorený prístup k výskumným údajom je tiež v súlade so zásadou „čo najotvorenejší, ale obmedzený podľa potreby“;

- 1a. Zásada reciprocity v rámci otvoreného prístupu sa podporuje a presadzuje vo všetkých dohodách o pridružení a spolupráci s tretími krajinami vrátane dohôd podpísaných finančnými orgánmi poverenými nepriamym riadením programu.
2. Zodpovedné spravovanie výskumných údajov musí byť zabezpečené v súlade so zásadami vyhľadateľnosti, prístupnosti, interoperability a opätovnej použiteľnosti (FAIR). Pozornosť sa venuje aj dlhodobému uchovávaniu údajov.
3. Podporujú a presadzujú sa aj ďalšie postupy otvorenej vedy, a to aj v prospech MSP.

Článok 11

Alternatívne a kombinované financovanie

Akcie, ktorým bola v rámci tohto programu udelená známka excelentnosti a ktoré spĺňajú tieto kumulatívne porovnateľné podmienky:

- a) boli posúdené vo výzve na predkladanie návrhov v rámci tohto programu;

b) spĺňajú minimálne požiadavky na kvalitu stanovené v uvedenej výzve na predkladanie návrhov;

c) nemôžu sa financovať v rámci uvedenej výzvy na predkladanie návrhov len z dôvodu rozpočtových obmedzení,

a spolufinancované akcie vybrané v rámci programu môžu získať podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu+ alebo Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka v súlade s článkom [67] ods. 5 nariadenia (EÚ) XX [všeobecného nariadenia] a článkom [73] ods. 4 nariadenia (EÚ) XX [nariadenia o strategických plánoch SPP].

Článok 12

Tretie krajiny pridružené k programu

1. K programu sa môžu pridružiť tieto tretie krajiny:

- a) členovia Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO), ktorí sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), v súlade s podmienkami stanovenými v Dohode o EHP;
- b) prístupujúce krajiny, kandidátske krajiny a potenciálni kandidáti v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami účasti týchto krajín na programoch Únie stanovenými v príslušných rámcových dohodách a rozhodnutiach Rady pre pridruženie alebo v podobných dohodách a v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v dohodách medzi Úniou a týmito krajinami;

- c) krajiny, na ktoré sa vzťahuje európska susedská politika, v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami účasti týchto krajín na programoch Únie stanovenými v príslušných rámcových dohodách a rozhodnutiach Rady pre pridruženie alebo v podobných dohodách a v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v dohodách medzi Úniou a týmito krajinami;
- d) tretie krajiny a územia, ktoré spĺňajú všetky tieto kritériá:
- i) dobrá kapacita v oblasti vedy, techniky a inovácie;
 - ii) prihlásenie sa k otvorenému trhovému hospodárstvu založenému na pravidlách vrátane spravodlivého a rovnocenného zaobchádzania s právami duševného vlastníctva, s podporou demokratických inštitúcií;
 - iii) aktívne presadzovanie politík na zlepšenie hospodárskej a sociálnej situácie občanov.

Pridruženie každej z tretích krajín uvedených v písmene d) k programu musí byť v súlade s podmienkami stanovenými v osobitnej dohode upravujúcej účasť tretej krajiny na programe Únie za predpokladu, že dohoda:

- zabezpečuje spravodlivú rovnováhu, pokiaľ ide o príspevky a výhody pre tretiu krajinu, ktorá sa zúčastňuje na programoch Únie;
- stanovuje podmienky účasti na programoch vrátane výpočtu finančných príspevkov na jednotlivé programy a ich administratívnych nákladov. Tieto príspevky predstavujú pripísané príjmy v súlade s článkom 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách;
- neudeľuje tretím krajinám rozhodovacia právomoc v súvislosti s programom;
- zaručuje práva Únie zabezpečiť správne finančné riadenie a chrániť jej finančné záujmy.

2. Pokiaľ ide o rozsah pridruzenia každej tretej krajiny k programu, musí sa zohľadňovať cieľ prispievať k hospodárskemu rastu v Únii prostredníctvom inovácie. Podobne, s výnimkou členských štátov EHP, pristupujúcich krajín, kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátov môžu byť v prípade konkrétnej krajiny z dohody o pridružení vyňaté časti programu.
3. Ak je to vhodné, v dohode o pridružení sa podľa možností stanoví recipročná účasť právnych subjektov usadených v Únii na rovnocenných programoch pridružených krajín v súlade s podmienkami uvedených programov.
4. Podmienky určujúce úroveň finančných príspevkov musia zaručovať automatickú opravu výrazných odchýlok v porovnaní so sumou, ktorú získajú subjekty usadené v pridruženej krajine na základe účasti na programe, s prihliadnutím na náklady na riadenie, vykonávanie a prevádzku programu.

HLAVA II

PRAVIDLÁ ÚČASTI A ŠÍRENIA

KAPITOLA I

Všeobecné ustanovenia

Článok 13

Financujúce orgány a priame akcie JRC

1. Financujúce orgány sa s výnimkou článkov 14, 15 a 16 môžu odchýliť od pravidiel stanovených v tejto hlave, a to v náležite odôvodnených prípadoch a iba ak je to stanovené v základom akte zriaďujúcom financujúci orgán alebo zverujúcom tomuto orgánu úlohy súvisiace s plnením rozpočtu, alebo v prípade financujúcich orgánov podľa článku 62 ods. 1 písm. c) bodov ii), iii) alebo v) nariadenia o rozpočtových pravidlách, ak je to stanovené v dohode o príspevku a ak si to vyžadujú ich špecifické prevádzkové potreby alebo povaha akcie.
2. Pravidlá tejto hlavy sa nevzťahujú na priame akcie, ktoré realizuje JRC.

Článok 14

Oprávnené akcie a etické zásady

1. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 2 tohto článku, na financovanie sú oprávnené len akcie, ktorými sa plnia ciele uvedené v článku 3.

Nefinancujú sa tieto oblasti výskumu:

- a) činnosti zamerané na klonovanie človeka na reprodukčné účely;

- b) činnosti zamerané na modifikáciu genetického dedičstva človeka, v dôsledku ktorých by sa takáto zmena mohla stať dedičnou³⁸;
 - c) činnosti určené na vytváranie ľudských embryí výlučne na účely výskumu alebo na účely získania kmeňových buniek, okrem iného aj prostredníctvom prenosu jadier somatických buniek.
2. Výskum ľudských kmeňových buniek, dospelých, ako aj embryonálnych, sa môže financovať v závislosti od obsahu vedeckého návrhu a právneho rámca zapojených členských štátov. Financovanie sa neposkytuje ani v rámci EÚ, ani mimo nej na výskumné činnosti, ktoré sú zakázané vo všetkých členských štátoch. V členskom štáte sa nefinancuje nijaká činnosť, ktorá je v ňom zakázaná.

Článok 15

Etické otázky³⁹

1. Akcie vykonávané v rámci programu musia byť v súlade s etickými zásadami a príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi, predpismi Únie a medzinárodnými predpismi vrátane Charty základných práv Európskej únie a Európskeho dohovoru o ľudských právach a jeho dodatkových protokolov.

Osobitná pozornosť sa venuje zásade proporcionality, právu na súkromie, právu na ochranu osobných údajov, právu na telesnú a duševnú nedotknuteľnosť osoby, právu na nediskrimináciu, potrebe zabezpečiť ochranu životného prostredia a vysokú úroveň ochrany zdravia ľudí.

³⁸ Môže sa financovať výskum súvisiaci s liečbou rakoviny pohlavných žliaz.

³⁹ S výhradou výsledného právneho aktu vydá Komisia vyhlásenie o výskume ľudských embryonálnych kmeňových buniek, rovnako ako v prípade programu Horizont 2020 (vyhlásenie 2013 / C 373/02).

2. Subjekty, ktoré sa zúčastňujú na akcii, musia poskytnúť:
 - a) etické sebahodnotenie, v ktorom určia a podrobne uvedú všetky predvídateľné etické otázky súvisiace s cieľom, implementáciou a pravdepodobným vplyvom financovaných činností vrátane potvrdenia o súlade s odsekom 1 a opisu, ako bude zabezpečený;
 - b) potvrdenie, že činnosti budú v súlade s Európskym kódexom správania pre etiku vo výskume uverejneným federáciou európskych akadémií vied (All European Academies) a že sa nebudú vykonávať žiadne činnosti vylúčené z financovania;
 - c) pri činnostiach vykonávaných mimo Únie potvrdenie, že tie isté činnosti by boli povolené v niektorom z členských štátov, a
 - d) pri činnostiach, pri ktorých sa využívajú ľudské embryonálne kmeňové bunky, v prípade potreby podrobné údaje o licenčných a kontrolných opatreniach, ktoré prijímú príslušné orgány dotknutých členských štátov, ako aj podrobné údaje o etických povoleniach, ktoré musia byť udelené pred začatím príslušných činností.
3. Návrhy sa systematicky preverujú s cieľom určiť tie akcie, ktoré vzbudzujú zložité alebo závažné etické otázky, a podrobiť ich etickému hodnoteniu. Etické hodnotenie vykonáva Komisia, ak jeho vykonanie nedeleguje na financujúci orgán. Pri akciách, pri ktorých sa využívajú ľudské embryonálne kmeňové bunky alebo ľudské embryá, je etické hodnotenie povinné. Etické previerky a hodnotenia sa vykonávajú s pomocou odborníkov na etiku. Komisia a financujúce orgány zabezpečia transparentnosť etických postupov bez toho, aby bola dotknutá dôvernosť obsahu postupu.
4. Subjekty, ktoré sa zúčastňujú na akcii, musia pred začatím príslušných činností získať všetky povolenia alebo iné povinné dokumenty od príslušných vnútroštátnych a miestnych etických výborov alebo od iných orgánov, ako sú napríklad orgány na ochranu osobných údajov. Uvedené dokumenty sa musia archivovať a na požiadanie poskytnúť Komisii alebo financujúcemu orgánu.

5. Ak je to vhodné, Komisia alebo financujúci orgán vykonávajú etické kontroly. V prípade závažných alebo zložitých etických otázok vykonáva kontroly Komisia, ak ich vykonanie nedeleguje na financujúci orgán.

Etické kontroly sa vykonávajú s pomocou odborníkov na etiku.

6. Akcie, ktoré nespĺňajú etické požiadavky uvedené v odsekoch 1 až 4, a teda nie sú eticky prijateľné, sa zamietnu alebo ukončia po tom, ako sa potvrdí ich neprijateľnosť z etického hľadiska.

Článok 16

Bezpečnosť

1. Akcie vykonávané v rámci programu musia dodržiavať platné bezpečnostné pravidlá, a najmä pravidlá ochrany utajovaných skutočností pred neoprávneným zverejnením, ako aj všetky príslušné vnútroštátne právne predpisy a právo Únie. V prípade výskumu vykonávaného mimo Únie, pri ktorom sa používajú alebo vznikajú utajované skutočnosti, je nevyhnutné, aby bola popri dodržiavaní uvedených požiadaviek uzatvorená dohoda o bezpečnosti medzi Úniou a treťou krajinou, v ktorej sa vykonáva výskum.
2. V prípade potreby musia návrhy obsahovať bezpečnostné sebahodnotenie, v ktorom sa určia bezpečnostné problémy a podrobne uvedie, ako sa tieto problémy budú riešiť v záujme súladu s príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi a právom Únie.
3. V prípade potreby Komisia alebo financujúci orgán vykonajú bezpečnostnú previerku návrhov, ktoré vzbudzujú bezpečnostné obavy.
4. Akcie musia byť prípadne v súlade s rozhodnutím (EÚ, Euratom) 2015/444 a jeho vykonávacími predpismi.

5. Subjekty, ktoré sa zúčastňujú na akcii, zabezpečia ochranu utajovaných skutočností použitých a/alebo vytvorených pri akcii pred neoprávneným zverejnením. Pred začatím príslušných činností poskytnú dôkaz o previerke personálnej bezpečnosti a/alebo previerke bezpečnosti zariadenia od príslušných národných bezpečnostných orgánov.
6. Ak s utajovanými skutočnosťami budú musieť manipulovať externí experti, pred vymenovaním sú povinní absolvovať príslušnú bezpečnostnú previerku.
7. V prípade potreby môže Komisia alebo financujúci orgán vykonávať bezpečnostné kontroly.

Akcie, ktoré nie sú v súlade s bezpečnostnými pravidlami podľa tohto článku, sa môžu kedykoľvek zamietnuť alebo ukončiť.

KAPITOLA II

Granty

Článok 17

Granty

Granty v rámci programu sa udeľujú a riadia v súlade s hlavou VIII nariadenia o rozpočtových pravidlách, ak sa v tejto kapitole nestanovuje inak.

Článok 18

Subjekty oprávnené na účasť

1. Na akcii v rámci programu sa môže zúčastniť každý právny subjekt, a to aj právny subjekt z nepridruženej tretej krajiny, bez ohľadu na to, kde je usadený, alebo medzinárodná organizácia za predpokladu splnenia podmienok stanovených v tomto nariadení spolu s podmienkami stanovenými v pracovnom programe alebo výzve.
2. Subjekty musia byť súčasťou konzorcia, ktoré tvoria aspoň tri nezávislé právne subjekty, z ktorých každý je usadený v inom členskom štáte alebo pridruženej krajine a aspoň jeden z nich je usadený v ktoromkoľvek členskom štáte, okrem prípadu, ak:
 - a) sa v pracovnom programe stanovuje inak a je to náležite odôvodnené;
3. Akcie Európskej rady pre výskum týkajúce sa výskumu na hraniciach poznania, akcie Európskej rady pre inováciu, akcie odbornej prípravy a mobility alebo akcie na spolufinancovanie programu môže implementovať jeden alebo viacero právnych subjektov, z ktorých jeden musí byť usadený v členskom štáte alebo pridruženej krajine na základe dohody uzatvorenej v súlade s článkom 12.
4. Koordinačné a podporné akcie môže implementovať jeden alebo viacero právnych subjektov, ktoré môžu byť usadené v členskom štáte, pridruženej krajine alebo, vo výnimočných prípadoch, v inej tretej krajine.

5. Pri akciách súvisiacich so strategickými aktívami, záujmami, autonómiou alebo bezpečnosťou Únie sa môže v pracovnom programe stanoviť, že účasť môže byť obmedzená iba na právne subjekty usadené v členských štátoch alebo na právne subjekty usadené v určených pridružených alebo iných tretích krajinách popri subjektoch usadených v členských štátoch. Akékoľvek obmedzenie účasti právnych subjektov usadených v pridružených krajinách, ktoré sú členmi EHP, je v súlade s podmienkami stanovenými v Dohode o EHP. Z riadne odôvodnených a výnimočných dôvodov s cieľom zaručiť ochranu strategických záujmov Únie a jej členských štátov sa v rámci pracovného programu môže vylúčiť účasť právnych subjektov usadených v Únii alebo v pridružených krajinách, ktoré podliehajú priamej alebo nepriamej kontrole tretích krajín, ktoré nie sú pridružené k programu, alebo právnych subjektov tretích krajín, ktoré nie sú pridružené k programu, na jednotlivých výzvach, alebo ich účasť podmieniť podmienkami stanovenými v pracovnom programe.
6. Ak je to vhodné a riadne odôvodnené, v pracovnom programe sa môžu popri kritériách uvedených v odsekoch 2, 3, 4 a 5 stanoviť kritériá oprávnenosti podľa osobitných politických požiadaviek alebo povahy a cieľov akcie vrátane počtu právnych subjektov, typu právneho subjektu a miesta usadenia.
7. Pri akciách s využitím súm podľa článku 9 ods. 8 je účasť obmedzená na jeden právny subjekt usadený v jurisdikcii delegujúceho riadiaceho orgánu s výnimkou prípadu, že v pracovnom programe sa stanovuje a s riadiacim orgánom sa dohodlo inak.
8. Ak sa tak uvádza v pracovnom programe, JRC sa môže zúčastňovať na akciách.
9. JRC, medzinárodné európske výskumné organizácie a právne subjekty založené podľa práva Únie sa považujú za usadené v inom členskom štáte než v štátoch, v ktorých sú usadené iné právne subjekty zúčastňujúce sa na akcii.

10. V prípade akcií výskumu na hraniciach poznania Európskej rady pre výskum, akcií odborného vzdelávania a mobility a pokiaľ sa to stanovuje v pracovnom programe, sa medzinárodné organizácie so sídlom v členskom štáte alebo pridruženej krajine považujú za usadené v tomto členskom štáte alebo pridruženej krajine.

Pokiaľ ide o iné časti programu, medzinárodné organizácie, ktoré nie sú medzinárodnými európskymi výskumnými organizáciami, sa považujú za organizácie usadené v nepridruženej tretej krajine.

Článok 19

Subjekty oprávnené na financovanie

1. Subjekty sú oprávnené na financovanie, ak sú usadené v členskom štáte alebo pridruženej krajine.

Pri akciách s využitím súm podľa článku 9 ods. 8 sú na financovanie z týchto súm oprávnené iba subjekty usadené v jurisdikcii delegujúceho riadiaceho orgánu.

2. Subjekty usadené v nepridruženej tretej krajine v zásade znášajú náklady spojené s ich účasťou. V prípade krajín s nízkymi až strednými príjmami a výnimočne v prípade iných nepridružených tretích krajín však subjekty môžu byť oprávnené na financovanie v akcii, ak:
 - a) je daná tretia krajina uvedená v pracovnom programe prijatom Komisiou alebo
 - b) Komisia alebo financujúci orgán považujú ich účasť za kľúčovú z hľadiska implementácie akcie;
3. Prepojené subjekty sú oprávnené na financovanie v rámci akcie, ak sú usadené v členskom štáte, pridruženej krajine alebo v tretej krajine uvedenej v pracovnom programe prijatom Komisiou.

Článok 20

Výzvy na predkladanie návrhov

1. Obsah výziev na predkladanie návrhov je v prípade všetkých akcií uvedený v pracovnom programe.
3. Výzvy, ak je to nevyhnutné na dosiahnutie ich cieľov, sa vo výnimočných prípadoch môžu obmedziť na vývoj dodatočných činností alebo na doplnenie ďalších partnerov k existujúcim akciám. Okrem toho sa môže v pracovnom programe stanoviť možnosť pre právne subjekty z členských štátov s nízkou úrovňou výkonnosti v oblasti výskumu a inovácie, aby sa zapojili do už vybraných výskumných a inovačných akcií založených na spolupráci, a to pod podmienkou súhlasu príslušného konzorcia a za predpokladu, že právne subjekty z takých členských štátov sa na nich ešte nezúčastňujú.
4. Výzva na predkladanie návrhov sa nevyžaduje pri koordinačných a podporných akciách alebo akciách na spolufinancovanie programu, ktoré:
 - a) má vykonávať JRC alebo právne subjekty určené v pracovnom programe a
 - b) ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti výzvy na predkladanie návrhov v súlade s článkom 195 písm. e) nariadenia o rozpočtových pravidlách.
5. V pracovnom programe sa stanovujú výzvy, pre ktoré sa udeľujú známky excelentnosti. Ak s tým žiadateľ vopred súhlasí, údaje o jeho žiadosti, ako aj hodnotenie možno poskytnúť zainteresovaným financujúcim orgánom pod podmienkou uzavretia dohody o zachovaní dôvernosti.

Článok 21

Spoločné výzvy

Komisia alebo financujúci orgán môžu vydať spoločnú výzvu na predkladanie návrhov spolu s:

- a) tretími krajinami vrátane ich vedeckých a technických organizácií alebo agentúr;
- b) medzinárodnými organizáciami;
- c) neziskovými právnymi subjektmi.

V prípade spoločnej výzvy žiadatelia splnia požiadavky uvedené v článku 18 tohto nariadenia a stanovia sa spoločné postupy výberu a hodnotenia návrhov. Súčasťou týchto postupov je vyvážená skupina expertov vymenovaných každou stranou.

Článok 22

Obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím a obstarávanie inovačných riešení

1. Akcie môžu zahŕňať alebo mať ako svoj primárny cieľ obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím alebo verejné obstarávanie inovačných riešení, ktoré ako prijímatelia vykonávajú verejní obstarávatelia alebo obstarávatelia vymedzení v smerniciach 2014/24/EÚ⁴⁰, 2014/25/EÚ⁴¹ a 2009/81/ES⁴².

⁴⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES. (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65).

⁴¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 243).

⁴² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/81/ES z 13. júla 2009 o koordinácii postupov pre zadávanie určitých zákaziek na práce, zákaziek na dodávku tovaru a zákaziek na služby verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi v oblastiach obrany a bezpečnosti a o zmene a doplnení smerníc 2004/17/ES a 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 216, 20.8.2009, s. 76).

2. Postupy obstarávania:

- a) musia byť v súlade so zásadami transparentnosti, nediskriminácie, rovnakého zaobchádzania, správneho finančného riadenia, proporcionality a s pravidlami hospodárskej súťaže;
- b) v prípade obstarávania vo fáze pred komerčným využitím sa vo vhodných prípadoch a bez toho, aby boli dotknuté zásady uvedené v písmene a), môže uplatniť zjednodušený a/alebo zrýchlený postup, ktorý môže obsahovať osobitné podmienky, ako je napríklad obmedzenie miesta výkonu obstarávaných činností na územie členských štátov a pridružených krajín;
- c) môžu povoľovať zadanie viacerých zákaziek v rámci toho istého postupu (využitie viacerých zdrojov) a
- d) umožňujú zadávať zákazky ponuke (ponukám), ktorá predstavuje najvýhodnejší pomer medzi kvalitou a cenou, pričom sa musí zabrániť konfliktu záujmov.

3. Dodávateľ, ktorý vytvára výsledky v rámci obstarávania vo fáze pred komerčným využitím, musí byť prinajmenšom vlastníkom práv duševného vlastníctva, ktoré sú s tým spojené. Verejní obstarávatelia majú aspoň práva na bezplatný prístup k výsledkom na vlastné využitie a právo na udelenie nevýhradných licencií tretím stranám na využívanie výsledkov v mene verejného obstarávateľa za spravodlivých a primeraných podmienok bez akéhokoľvek práva na udelenie sublicencie, alebo právo požiadať zúčastnených dodávateľov, aby takéto nevýhradné licencie udelili. Ak dodávateľ v stanovenom období po obstarávaní vo fáze pred komerčným využitím, ktoré je uvedené v zmluve, výsledky komerčne nevyužije, verejní obstarávatelia môžu po konzultácii s dodávateľom o dôvodoch nevyužitia výsledkov od neho požadovať, aby previedol každé vlastníctvo výsledkov na verejných obstarávateľov.

Článok 23⁴³

Kumulatívne financovanie

Na akciu, na ktorú sa poskytol príspevok z iného programu Únie, možno takisto poskytnúť príspevok v rámci tohto programu, ak tieto príspevky nepokrývajú tie isté náklady. Pravidlá každého prispievajúceho programu Únie sa uplatňujú na jeho príslušný príspevok k akcii. Kumulatívne financovanie nesmie presiahnuť celkové oprávnené náklady na akciu a podpora z rôznych programov Únie sa môže vypočítať na pomernom základe v súlade s dokumentmi, ktorými sa stanovujú podmienky podpory.

Článok 24

Finančná kapacita žiadateľov

1. Ako dodatok k výnimkám uvedeným v článku 198 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa overí len finančná kapacita koordinátora, a to iba ak sa na akciu požadujú finančné prostriedky zo zdrojov Únie v hodnote 500 000 EUR alebo viac.
2. Ak však existujú dôvodné pochybnosti o finančnej kapacite alebo ak existuje vyššie riziko z dôvodu účasti na viacerých prebiehajúcich akciách financovaných z programov Únie pre výskum a inováciu, Komisia alebo financujúci orgán overia aj finančnú kapacitu ostatných žiadateľov alebo koordinátorov pod prahovou hodnotou uvedenou v odseku 1.
3. Ak je finančná kapacita systematicky zaručená iným právnym subjektom, overí sa jeho finančná kapacita.
4. V prípade nedostatočnej finančnej kapacity Komisia alebo financujúci orgán môžu podmieniť účasť žiadateľa poskytnutím vyhlásenia o spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti zo strany prepojeného subjektu.

⁴³ [S výhradou výsledku rokovaní o príslušnom právnom akte.]

5. Príspevok do vzájomného poisťovacieho mechanizmu stanoveného v článku 33 sa považuje za dostatočnú záruku podľa článku 152 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Od prijímateľov sa nesmie prijať, ani sa im nesmie uložiť žiadna ďalšia záruka alebo zábezpeka.

Článok 25

Kritériá na vyhodnotenie a výber návrhov

1. Návrh sa hodnotí na základe týchto kritérií na vyhodnotenie návrhov:
 - a) excelentnosť,
 - b) vplyv,
 - c) kvalita a efektívnosť implementácie.
2. Na návrhy týkajúce sa akcií Európskej rady pre výskum v oblasti výskumu na hraniciach poznania sa uplatňuje len kritérium uvedené v odseku 1 písm. a).
3. V pracovnom programe sa stanovujú ďalšie podrobnosti uplatňovania kritérií na vyhodnotenie návrhov stanovených v odseku 1 vrátane akýchkoľvek váh, prahových hodnôt, prípadne pravidiel zaobchádzania s návrhmi ex-aequo, pričom sa zohľadnia ciele výzvy na predkladanie návrhov. Podmienky zaobchádzania s návrhmi ex-aequo môžu okrem iného zahŕňať tieto kritériá: MSP, rod, geografickú rozmanitosť.
- 3a. Komisia a ďalšie financujúce orgány zohľadnia možnosť dvojfázového postupu predkladania návrhov a v prípade potreby sa môžu v prvej fáze hodnotenia na základe jedného alebo viacerých kritérií na vyhodnotenie návrhov uvedených v odseku 1 hodnotiť anonymizované návrhy.

Článok 26

Hodnotenie

1. Návrhy vyhodnocuje komisia pre vyhodnotenie, ktorá sa skladá z externých nezávislých expertov.

V prípade činností EIC, misií a v riadne odôvodnených prípadoch uvedených v pracovnom programe, ktorý prijala Komisia, sa môže komisia pre vyhodnotenie skladať čiastočne alebo v prípade koordinačných a podporných akcií čiastočne alebo úplne zo zástupcov inštitúcií alebo orgánov Únie uvedených v článku 150 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Na proces hodnotenia môžu dohliadať nezávislí pozorovatelia.

2. Vždy, ak je to uplatniteľné, komisia pre vyhodnotenie stanoví poradie návrhov, ktoré dosiahli príslušné prahové hodnoty, podľa:
 - a) bodového hodnotenia;
 - b) ich príspevku k dosiahnutiu osobitných cieľov politiky vrátane vytvorenia konzistentného portfólia projektov, konkrétne v prípade činností nástroja EIC Prieskumník, misií a v iných náležite odôvodnených prípadoch, ktoré sa v pracovnom programe prijatom Komisiou podrobne uvádzajú.

V prípade činností EIC, misií a v iných náležite odôvodnených prípadoch, ktoré sa v pracovnom programe prijatom Komisiou podrobne uvádzajú, môže komisia pre vyhodnotenie tiež navrhnúť úpravy návrhov, pokiaľ je to potrebné na zabezpečenie konzistentnosti prístupu na základe portfólia. Tieto úpravy sú v súlade s podmienkami účasti a so zásadou rovnakého zaobchádzania. Programový výbor bude o takýchto prípadoch informovaný.

- 2a. Proces hodnotenia je navrhnutý tak, aby sa zabránilo konfliktu záujmov a zaujatosti. Zaručuje sa transparentnosť hodnotiacich kritérií a metódy bodového hodnotenia návrhov.

3. V súlade s článkom 200 ods. 7 nariadenia o rozpočtových pravidlách žiadateľa dostanú spätnú väzbu vo všetkých fázach procesu hodnotenia a v uplatniteľnom prípade dôvody zamietnutia.
4. Právne subjekty usadené v členských štátoch s nízkou úrovňou výkonnosti v oblasti výskumu a inovácie, ktoré sa úspešne zúčastnili na zložke Rozširovanie účasti a spoločné využívanie excelentnosti, dostanú na požiadanie záznam o tejto účasti, ktorý sa môže priložiť k návrhom týkajúcim sa kooperatívnych častí programu, ktoré koordinujú.

Článok 27

Postup preskúmania hodnotenia, otázky a sťažnosti

1. Žiadateľ môže požiadať o preskúmanie hodnotenia, ak sa domnieva, že pri jeho návrhu nebol správne uplatnený príslušný postup hodnotenia⁴⁴.
2. Preskúmanie hodnotenia sa týka len procesných aspektov hodnotenia, a nie hodnotenia obsahu návrhu.
- 2a. Žiadosť o preskúmanie sa vzťahuje na konkrétny návrh a musí sa predložiť do 30 dní od oznámenia výsledkov hodnotenia.

Výbor pre preskúmanie hodnotenia vydá stanovisko k procesným aspektom a zahŕňa zamestnancov Komisie alebo príslušného financujúceho orgánu, ktorí neboli zapojení do hodnotenia návrhov, pričom mu tiež predsedá zamestnanec niektorej z týchto inštitúcií. Výbor môže odporúčať jeden z týchto krokov:

- a) prehodnotenie návrhu najmä hodnotiteľmi, ktorí sa nezúčastnili na predchádzajúcom hodnotení;
- b) potvrdenie počiatočného hodnotenia.

⁴⁴ Postup sa vysvetlí v dokumente, ktorý sa uverejní pred začiatkom procesu hodnotenia.

3. Preskúmaním hodnotenia nesmie dôjsť k oneskoreniu v procese výberu tých návrhov, ktoré nie sú predmetom preskúmania.
- 3a. Komisia zabezpečí, aby pre účastníkov existoval postup na priame predkladanie otázok a sťažností týkajúcich sa ich účasti na programe Horizont Európa. Informácie o spôsobe predkladania otázok alebo sťažností sú dostupné online.

Článok 28

Čas na udelenie grantu

1. Odchyľne od článku 194 ods. 2 prvého pododseku nariadenia o rozpočtových pravidlách sa uplatňujú tieto lehoty:
 - a) na informovanie všetkých žiadateľov o výsledku hodnotenia ich žiadosti maximálna lehota piatich mesiacov od konečného termínu na podanie úplných návrhov;
 - b) na podpísanie dohôd o grante so žiadateľmi maximálna lehota ôsmich mesiacov od konečného termínu na podanie úplných návrhov.
2. V pracovnom programe sa môžu stanoviť kratšie lehoty.
3. Popri výnimkách stanovených v článku 194 ods. 2 druhom pododseku nariadenia o rozpočtových pravidlách sa môžu prekročiť lehoty uvedené v odseku 1 v prípade akcií ERC, misií a ak sú akcie podrobené etickému alebo bezpečnostnému posúdeniu.

Článok 29

Implementácia grantu

1. Ak si prijímateľ neplní svoje povinnosti, pokiaľ ide o technickú implementáciu akcie, ostatní prijímatelia si musia plniť tieto povinnosti bez akéhokoľvek dodatočného finančného príspevku Únie, pokiaľ nie sú od uvedenej povinnosti výslovne oslobodení. Finančná zodpovednosť každého prijímateľa sa obmedzuje iba na jeho vlastný dlh s výhradou ustanovení týkajúcich sa vzájomného poisťovacieho mechanizmu.

2. Dohodou o grante sa môžu stanoviť čiastkové ciele a súvisiace platby v rámci predbežného financovania. Ak sa čiastkové ciele nedosiahli, akciu možno pozastaviť, zmeniť alebo v náležite odôvodnených prípadoch ukončiť.
3. Akciu možno ukončiť aj vtedy, keď očakávané výsledky stratili svoj význam pre Úniu z vedeckých alebo technologických dôvodov alebo v prípade nástroja EIC Akcelerátor aj z hospodárskych dôvodov alebo v prípade EIC a misií z dôvodu ich významu ako súčasti portfólia akcií. V súlade s článkom 133 nariadenia o rozpočtových pravidlách Komisia pred prijatím rozhodnutia o ukončení akcie vykoná postup s koordinátorom akcie a v prípade potreby s externými expertmi.

Článok 29a

Vzorová dohoda o grante

1. Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi vypracuje vzorové dohody o grante medzi Komisiou alebo príslušným financujúcim orgánom a prijímateľmi v súlade s týmto nariadením. Ak je potrebné vzorovú dohodu o grante výrazne upraviť, okrem iného v záujme jej ďalšieho zjednodušenia pre prijímateľov, Komisia ju v úzkej spolupráci s členskými štátmi podľa potreby zreviduje.
2. V dohode o grante sa stanovujú práva a povinnosti prijímateľov a buď Komisie, alebo príslušného financujúceho orgánu, a to v súlade s týmto nariadením. Stanovujú sa v nej aj práva a povinnosti právnych subjektov, ktoré sa v priebehu implementácie akcie stanú prijímateľmi, ako aj úloha a činnosť koordinátora konzorcia.

Článok 30

Miery financovania

1. Na všetky činnosti, ktoré sa financujú v rámci akcie, sa uplatňuje jednotná miera financovania. Maximálna miera na akciu je stanovená v pracovnom programe.

2. Z programu sa môže refundovať až 100 % celkových oprávnených nákladov na akciu s výnimkou:
 - a) inovačné akcie: až 70 % celkových oprávnených nákladov okrem nákladov neziskových právnych subjektov, keď sa z programu môže refundovať až 100 % celkových oprávnených nákladov;
 - b) akcií na spolufinancovanie programu: najmenej 30 % celkových oprávnených nákladov a až 70 % v identifikovaných a riadne odôvodnených prípadoch.
3. Miery financovania stanovené v tomto článku sa uplatňujú aj na akcie, pri ktorých sa pre celú akciu alebo jej časť stanoví financovanie paušálnou sadzbou, jednotkovými nákladmi alebo jednorazovou platbou.

Článok 31

Nepriame náklady

1. Nepriame oprávnené náklady sa určia uplatnením paušálnej sadzby vo výške 25 % celkových priamych oprávnených nákladov s výnimkou priamych oprávnených nákladov na subdodávky, finančnej podpory tretím stranám a jednotkových nákladov alebo jednorazových platieb, ktoré zahŕňajú nepriame náklady.

Ak je to vhodné, nepriame náklady zahrnuté v jednotkových nákladoch alebo jednorazových platbách sa vypočítajú použitím paušálnej sadzby uvedenej v odseku 1 s výnimkou jednotkových nákladov na vnútropodnikovo fakturované tovary a služby, ktoré sa vypočítajú na základe skutočných nákladov v súlade s bežným postupom nákladového účtovníctva prijímateľa.

2. Nepriame náklady však možno vykázať v podobe jednorazovej platby alebo jednotkových nákladov, ak sa tak stanovuje v pracovnom programe.

Článok 32

Oprávnené náklady

1. Popri kritériách uvedených v článku 186 nariadenia o rozpočtových pravidlách sú personálne náklady prijímateľov s projektovým odmeňovaním oprávnené až do výšky odmeny, ktorá by sa osobe vyplatila za prácu vo výskumných a inovačných projektoch financovaných z vnútroštátnych schém vrátane odvodov do systému sociálneho zabezpečenia a iných nákladov súvisiacich s odmenou zamestnancov zapojených do akcie, ktoré vyplývajú z vnútroštátneho práva alebo pracovnej zmluvy.

Projektové odmeňovanie je odmeňovanie, ktoré je viazané na účasť osoby na projektoch, je súčasťou bežných odmeňovacích postupov prijímateľa a vypláca sa konzistentne.

2. Odchylné od článku 190 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách náklady na prostriedky, ktoré poskytli tretie strany vo forme nepeňažných príspevkov, sú oprávnené, a to až do výšky priamych oprávnených nákladov tretej strany.
3. Odchylné od článku 192 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa príjmy vytvorené využívaním výsledkov nepovažujú za príjmy akcie.
- 3a. Prijímatelia môžu použiť svoje bežné účtovné postupy na určenie a vykazovanie nákladov, ktoré vznikli v súvislosti s akciou, a to pri dodržaní všetkých podmienok stanovených v dohode o grante, v súlade s týmto nariadením a článkom 186 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
4. Odchylné od článku 203 ods. 4 nariadenia o rozpočtových pravidlách sú osvedčenia o finančných výkazoch povinné pri platbe konečného zostatku, ak suma vykázaná ako skutočné náklady a jednotkové náklady vypočítané v súlade s bežnými postupmi nákladového účtovníctva sú v hodnote 325 000 EUR alebo viac.

Osvedčenia o finančných výkazoch môže v súlade s článkom 203 ods. 4 nariadenia o rozpočtových pravidlách vystaviť schválený externý audítor alebo v prípade verejných subjektov ich môže vydať oprávnená a nezávislá úradná osoba.

- 4a. Ak je to vhodné, v prípade grantov na odbornú prípravu a mobilitu v rámci MSCA sa v príspevku EÚ primerane zohľadnia všetky dodatočné náklady prijímateľa súvisiace s materskou alebo rodičovskou dovolenkou, pracovnou neschopnosťou, mimoriadnou dovolenkou alebo so zmenou najímajúcej hostiteľskej organizácie alebo rodinného stavu výskumného pracovníka počas obdobia platnosti dohody o grante.
- 4b. Náklady súvisiace s otvoreným prístupom vrátane plánov správy údajov sú oprávnené na refundáciu, ako sa ďalej stanovuje v dohode o grante.

Článok 33

Vzájomný poisťovací mechanizmus

1. Týmto sa zriaďuje vzájomný poisťovací mechanizmus (ďalej len „mechanizmus“), ktorý nahrádza fond zriadený v súlade s článkom 38 nariadenia (ES) č. 1290/2013 a je jeho pokračovaním. Tento mechanizmus kryje riziká spojené s nevyhnutnosťou súm splatných zo strany prijímateľov:

- a) Komisii na základe rozhodnutia č. 1982/2006/ES;
- b) Komisii a orgánom únie v rámci programu Horizont 2020;
- c) Komisii a financujúcim orgánom v rámci tohto programu.

Krytie rizika pre financujúce subjekty uvedené v prvom pododseku písm. c) možno realizovať systémom nepriameho krytia rizika stanoveným v príslušnej dohode a s prihliadnutím na povahu financujúceho orgánu.

2. Mechanizmus spravuje Únia, ktorú zastupuje Komisia konajúca ako výkonný zástupca. Komisia určí osobitné pravidlá fungovania mechanizmu.

3. Prijímatelia poskytnú príspevok vo výške 5 % finančného príspevku Únie na akciu. Na základe pravidelných transparentných hodnotení môže Komisia tento príspevok zvýšiť až na 8 % alebo znížiť pod 5 %. Príspevok prijímateľov do mechanizmu sa vyrovná z počiatočnej zálohovej platby a zaplatí do mechanizmu v mene prijímateľov, pričom za žiadnych okolností nepresiahne sumu počiatočnej zálohovej platby.
4. Príspevok prijímateľov sa vráti pri platbe konečného zostatku.
5. Prípadný finančný výnos vytvorený mechanizmom sa doplní do mechanizmu. Ak je výnos nedostatočný, mechanizmus nezasiahne a Komisia alebo financujúci orgán vymáha všetky dlžné sumy priamo od prijímateľov alebo tretích strán.
6. Vrátené sumy predstavujú príjem pripísaný v prospech mechanizmu v zmysle článku 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Po skončení grantov, ktorých riziko priamo alebo nepriamo kryje mechanizmus, Komisia vymôže všetky nezaplatené sumy a vráti ich do rozpočtu Únie podľa rozhodnutí legislatívneho orgánu.
7. Mechanizmus môže byť rozšírený na prijímateľov akýchkoľvek iných programov Únie s priamym riadením. Komisia určí podrobnosti o účasti prijímateľov iných programov.

Článok 34

Vlastníctvo a ochrana

1. Prijímatelia sú vlastníkami výsledkov, ktoré vytvorili. Musia zabezpečiť, aby prípadné práva ich zamestnancov alebo iných strán v súvislosti s výsledkami mohli byť uplatňované spôsobom zlučiteľným s povinnosťami prijímateľov v súlade s podmienkami stanovenými v dohode o grante.

Dvaja alebo viacerí prijímatelia spoločne vlastnia výsledky, ak:

- a) ich spoločne vytvorili a
- b) nie je možné:
 - i) určiť príslušný príspevok každého prijímateľaalebo
 - ii) rozdeliť tieto výsledky pri podávaní žiadosti o ich ochranu, jej získaní alebo zachovaní.

Spoluvlastníci sa písomne dohodnú na rozdelení spoluvlastníctva a podmienkach jeho uplatňovania. Ak nie je v dohode o konzorciu alebo dohode o spoločnom vlastníctve dohodnuté inak, každý spoluvlastník môže udeliť tretím stranám nevýhradné licencie na využívanie výsledkov v spoluvlastníctve (bez práva udeľovať sublicencie), ak s tým vopred oboznámi ostatných spoluvlastníkov a ak dostanú spravodlivú a primeranú náhradu. Spoluvlastníci sa môžu písomne dohodnúť na uplatnení iného režimu, než je spoluvlastníctvo.

2. Prijímatelia, ktorí získali finančné prostriedky Únie, musia primerane chrániť svoje výsledky, ak je ochrana možná a odôvodnená, s prihliadnutím na všetky príslušné aspekty vrátane vyhliadok na komerčné využitie a akýchkoľvek iných oprávnených záujmov. Pri rozhodovaní o ochrane prijímatelia zohľadňujú aj oprávnené záujmy ostatných prijímateľov v akcii.

Článok 35

Využívanie a šírenie výsledkov

1. Každý účastník, ktorý získal finančné prostriedky Únie, sa čo najviac snaží využiť výsledky, ktoré vlastní, alebo umožniť ich využitie inému právnomu subjektu. Využitie môže byť priame zo strany prijímateľov alebo nepriame, najmä prostredníctvom prevodu a udelenia licencie na využívanie výsledkov v súlade s článkom 36.

V pracovnom programe sa môžu stanoviť ďalšie povinnosti týkajúce sa využívania.

Ak napriek maximálnemu úsiliu prijímateľa o priame alebo nepriame využitie jeho výsledkov nedôjde v lehote stanovenej v dohode o grante k žiadnemu využívaniu, prijímateľ použije pri hľadaní záujemcov o využívanie uvedených výsledkov príslušnú online platformu uvedenú v dohode o grante. Od tejto povinnosti možno upustiť na základe odôvodnenej žiadosti prijímateľa.

2. Prijímatelia šíria svoje výsledky hneď, ako je to možné, vo verejne dostupnom formáte s výhradou akýchkoľvek obmedzení vyplývajúcich z ochrany duševného vlastníctva, pravidiel bezpečnosti alebo oprávnených záujmov.

V pracovnom programe sa môžu stanoviť ďalšie povinnosti týkajúce sa šírenia, pričom sa musia chrániť hospodárske a vedecké záujmy Únie.

3. Prijímatelia zabezpečia, aby sa na vedecké publikácie vzťahoval otvorený prístup v súlade s podmienkami stanovenými v dohode o grante. Prijímatelia najmä zabezpečia, aby si oni sami alebo autori zachovali práva duševného vlastníctva dostatočné na splnenie povinností zabezpečiť otvorený prístup.

Otvorený prístup k výskumným údajom je všeobecným pravidlom za podmienok stanovených v dohode o grante, pričom treba zabezpečiť možnosť uplatnenia výnimiek v súlade so zásadou „čo najotvorenejší, ale obmedzený podľa potreby“ s prihliadnutím na oprávnené záujmy prijímateľov vrátane obchodného využitia a na ostatné obmedzenia, ako sú pravidlá ochrany osobných údajov, súkromie, dôvernosť, obchodné tajomstvá, záujmy Únie v oblasti hospodárskej súťaže, pravidlá bezpečnosti alebo práva duševného vlastníctva.

V pracovnom programe sa môžu stanoviť ďalšie stimuly alebo povinnosti, pokiaľ ide o dodržiavanie postupov otvorenej vedy.

4. Prijímatelia spravujú všetky výskumné údaje získané v rámci akcie programu Horizont Európa v súlade so zásadami FAIR a s podmienkami stanovenými v dohode o grante a vypracujú plán správy údajov.

V pracovnom programe sa môžu v odôvodnených prípadoch stanoviť ďalšie povinnosti využívať európsky cloud pre otvorenú vedu (EOSC) na ukladanie výskumných údajov a poskytovanie prístupu k nim.

5. Prijímatelia, ktorí majú v úmysle šíriť svoje výsledky, o tom vopred informujú ostatných prijímateľov v akcii. Ktorýkoľvek z ostatných prijímateľov môže vzniesť námietku, ak preukáže, že zamýšľané šírenie by podstatne ohrozilo jeho oprávnené záujmy vo vzťahu k jeho výsledkom alebo podkladom. V takýchto prípadoch sa šírenie nesmie uskutočniť, pokiaľ sa neprijmú náležité opatrenia na ochranu týchto oprávnených záujmov.

6. Ak sa v pracovnom programe nestanovuje inak, návrhy musia obsahovať plán využívania a šírenia výsledkov. Ak očakávané využívanie zahŕňa vývoj, vytvorenie, výrobu a uvedenie na trh výrobku alebo procesu, alebo vytvorenie a poskytovanie služby, tento plán musí obsahovať stratégiu takéhoto využívania. Ak sa v pláne stanovuje využívanie predovšetkým v nepridružených tretích krajinách, právne subjekty vysvetlia, ako je pri uvedenom využívaní zachovaný záujem Únie.

Prijímatelia aktualizujú tento plán počas trvania akcie i po jej skončení v súlade s dohodou o grante.

7. Na účely monitorovania a šírenia, ktoré vykonáva Komisia alebo financujúci orgán, prijímatelia poskytnú všetky požadované informácie týkajúce sa využívania a šírenia ich výsledkov v súlade s podmienkami stanovenými v dohode o grante. S výhradou oprávnených záujmov prijímateľov sa takéto informácie sprístupnia verejnosti.

Článok 36

Prevod a udelenie licencie

1. Prijímatelia môžu previesť vlastníctvo svojich výsledkov. Musia zabezpečiť, aby sa ich povinnosti vzťahovali aj na nového vlastníka a aby ten mal povinnosť preniesť tieto povinnosti pri akomkoľvek následnom prevode.
2. Ak nie je v prípade konkrétne uvedených tretích strán vrátane prepojených subjektov písomne dohodnuté inak alebo ak to nie je znemožnené podľa platných právnych predpisov, prijímatelia, ktorí majú v úmysle previesť vlastníctvo výsledkov, to vopred oznámia prípadným iným prijímateľom, ktorí stále vlastnia prístupové práva k výsledkom. Toto oznámenie musí obsahovať dostatočné informácie o novom vlastníkovi, aby prijímateľ mohol posúdiť účinok prevodu na jeho prístupové práva.

Ak nie je v prípade konkrétne uvedených tretích strán vrátane prepojených subjektov písomne dohodnuté inak, prijímateľ môže vzniesť námietku proti tomuto prevodu, ak preukáže, že by nepriaznivo ovplyvnil jeho prístupové práva. V tomto prípade sa prevod nesmie uskutočniť dovtedy, kým sa nedosiahne dohoda medzi príslušnými prijímateľmi. Lehoty v tejto súvislosti sa stanovujú v dohode o grante.

3. Prijímatelia môžu udeliť licencie k svojim výsledkom alebo iným spôsobom poskytnúť právo na ich využívanie, a to aj výhradné právo, ak to nemá vplyv na plnenie ich povinností. Výhradné licencie na výsledky sa môžu udeliť pod podmienkou súhlasu všetkých ostatných dotknutých prijímateľov, že sa vzdajú svojich prístupových práv k týmto výsledkom.
4. V odôvodnených prípadoch sa v dohode o grante stanoví právo Komisie alebo financujúceho orgánu namietat' proti prevodom vlastníctva výsledkov alebo udeleniu výhradnej licencie k výsledkom, ak:
 - a) prijímatelia, ktorí vytvárajú výsledky, získali finančné prostriedky Únie;
 - b) ide o prevod alebo udelenie licencie právnomu subjektu usadenému v nepridruženej tretej krajine a
 - c) prevod alebo udelenie licencie nie je v súlade so záujmami Únie.

Ak prijímateľ uplatňuje právo na námietku, oznámi to vopred. Práva na námietku proti prevodom alebo udeleniu licencií konkrétne určeným právnym subjektom sa možno vzdať písomne, ak sú zavedené opatrenia zaručujúce záujmy Únie.

Článok 37

Prístupové práva

1. Pri prístupových právach sa uplatňujú tieto zásady:
 - a) žiadosť o uplatnenie prístupových práv alebo oznámenie o vzdaní sa prístupových práv sa predkladá písomne;
 - b) ak nie je inak dohodnuté s udeľovateľom, prístupové práva nezahŕňajú právo udeliť sublicenciu;
 - c) prijímatelia sa pred pristúpením k dohode o grante, navzájom informujú o akomkoľvek obmedzení udelenia prístupu k ich podkladom;
 - d) ak prijímateľ už nie je zapojený do akcie, nemá to vplyv na jeho povinnosť udeliť prístup;
 - e) ak si jeden z prijímateľov neplní svoje povinnosti, prijímatelia sa môžu dohodnúť, že už nemá prístupové práva.
2. Prijímatelia udeľia prístup:
 - a) k svojim výsledkom bez poplatku akýmkoľvek iným prijímateľom v akcii, ktorí ich potrebujú na plnenie vlastných úloh;
 - b) k svojim podkladom akýmkoľvek prijímateľom v akcii, ktorí ich potrebujú na plnenie vlastných úloh, pri dodržaní prípadných obmedzení uvedených v odseku 1 písm. c); prístup sa udeľuje bez poplatku, ak sa prijímatelia pred pristúpením k dohode o grante nedohodnú inak;
 - c) k svojim výsledkom a pri dodržaní prípadných obmedzení uvedených v odseku 1 písm. c) k svojim podkladom ktorýmkoľvek iným prijímateľom v akcii, ktorí ich potrebujú na využívanie vlastných výsledkov; prístup sa udeľuje za spravodlivých a primeraných podmienok, ktoré sú predmetom dohody.

3. Ak sa prijímatelia nedohodnú inak, udelia prístup k svojim výsledkom a pri dodržaní prípadných obmedzení uvedených v odseku 1 písm. c) k svojim podkladom právnomu subjektu, ktorý:
- a) je usadený v členskom štáte alebo pridruženej krajine;
 - b) je pod priamou alebo nepriamou kontrolou iného prijímateľa, alebo je pod rovnakou priamou alebo nepriamou kontrolou ako uvedený prijímateľ, alebo priamo alebo nepriamo kontroluje uvedeného prijímateľa a
 - c) potrebuje prístup na využívanie výsledkov uvedeného prijímateľa v súlade s povinnosťou prijímateľa týkajúcou sa využívania.

Prístup sa udeľuje za spravodlivých a primeraných podmienok, ktoré sú predmetom dohody.

4. Žiadosť o prístup na účely využívania sa môže predložiť do jedného roka po ukončení akcie, pokiaľ sa prijímatelia nedohodnú na inej lehote.
5. Prijímatelia, ktorí získali finančné prostriedky Únie, udelia prístup k svojim výsledkom bez poplatku inštitúciám, orgánom, úradom alebo agentúram Únie na účely vypracovania, implementácie a monitorovania politík alebo programov Únie. Prístup je obmedzený na nekomerčné a nekonkurenčné využitie.

Takéto prístupové práva sa nevzťahujú na podklady prijímateľov.

Pokiaľ ide o akcie v rámci klastra Civilná bezpečnosť pre spoločnosť, prijímatelia, ktorí získali finančné prostriedky Únie, udelia prístup k svojim výsledkom bez poplatku aj vnútroštátnym orgánom členských štátov na účely vypracovania, implementácie a monitorovania ich politík alebo programov v tejto oblasti. Prístup je obmedzený na nekomerčné a nekonkurenčné využitie a udeľuje sa na základe dvojstrannej dohody stanovujúcej konkrétne podmienky na zabezpečenie toho, aby sa uvedené práva využívali len na účel určenia a aby sa zaviedli primerané povinnosti, pokiaľ ide o dôvernosť informácií. Žiadajúci členský štát, inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra Únie informujú o takýchto žiadostiach všetky členské štáty.

6. V pracovnom programe sa môžu v prípade potreby stanoviť ďalšie prístupové práva.

Článok 38

Osobitné ustanovenia

Na akcie ERC, akcie odbornej prípravy a mobility, akcie verejného obstarávania vo fáze pred komerčným využitím, akcie verejného obstarávania inovačných riešení, akcie na spolufinancovanie programu a na koordinačné a podporné akcie sa môžu vzťahovať osobitné pravidlá týkajúce sa vlastníctva, využívania a šírenia, prevodu a udeľovania licencie, ako aj prístupových práv.

Tieto osobitné pravidlá sa stanovujú v dohode o grante a nemenia sa nimi zásady a povinnosti týkajúce sa otvoreného prístupu.

Článok 39

Ceny

1. Ceny v rámci programu sa udeľujú a riadia v súlade s hlavou IX nariadenia o rozpočtových pravidlách, ak sa v tejto kapitole nestanovuje inak.
2. Ak sa v pracovnom programe alebo pravidlách súťaží nestanovuje inak, na súťaži sa môže zúčastniť akýkoľvek právny subjekt bez ohľadu na to, kde je usadený.
3. Komisia alebo financujúci orgán môžu podľa potreby organizovať ceny s:
 - a) inými orgánmi Únie;
 - b) tretími krajinami vrátane ich vedeckých a technických organizácií alebo agentúr;
 - c) medzinárodnými organizáciami alebo
 - d) neziskovými právnymi subjektmi.
4. Povinnosti týkajúce sa komunikácie a podľa potreby využívania a šírenia, vlastníctva a prístupových práv vrátane ustanovení o udeľovaní licencií sú uvedené v pracovnom programe alebo v pravidlách súťaže.

KAPITOLA IV
Verejné obstarávanie

Článok 40

Verejné obstarávanie

1. Zákazky v rámci programu sa udeľujú a riadia v súlade s hlavou VII nariadenia o rozpočtových pravidlách, ak sa v tejto kapitole nestanovuje inak.
2. Verejné obstarávanie môže mať aj formu obstarávania vo fáze pred komerčným využitím alebo obstarávania inovačných riešení, ktoré vykonáva Komisia alebo financujúci orgán vo svojom mene alebo spoločne s verejnými obstarávateľmi z členských štátov a pridružených krajín. V tomto prípade sa uplatňujú pravidlá stanovené v článku 22.

KAPITOLA V

Operácie kombinovaného financovania a kombinované financovanie

Článok 41

Operácie kombinovaného financovania

Operácie kombinovaného financovania, o ktorých sa rozhodlo v rámci tohto programu, sa implementujú v súlade s programom InvestEU a hlavou X nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 42

Horizont Európa a kombinované financovanie EIC

1. Na zložky programu Horizont Európa alebo kombinovaného financovania EIC, ktorými sú grant a vratný preddavok, sa vzťahujú články 30 až 33.
2. Kombinované financovanie EIC sa implementuje v súlade s článkom 43. Podporu na základe kombinovaného financovania EIC možno udeliť, kým akciu možno financovať ako operáciu kombinovaného financovania alebo ako operáciu financovania a investovania plne krytú zárukou EÚ v rámci programu InvestEU. Odchylné od článku 209 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa v čase udelenia kombinovaného financovania EIC neuplatňujú podmienky stanovené v odseku 2, a najmä v písmenách a) a d).
3. Kombinované financovanie z programu Horizont Európa možno poskytnúť na spolufinancovanie programu, keď sa v spoločnom programe členských štátov a pridružených krajín predpokladá nasadenie finančných nástrojov na podporu vybraných akcií. Hodnotenie a výber takýchto akcií prebieha v súlade s článkami 11, 19, 20, 24, 25 a 26. Spôsoby implementácie kombinovaného financovania z programu Horizont Európa musia byť v súlade s článkom 29, analogicky s článkom 43 ods. 9 a dodržiavať ďalšie a odôvodnené podmienky stanovené v pracovnom programe.
4. Vrátené platby vrátane refundovaných preddavkov a príjmov kombinovaného financovania z programu Horizont Európa a EIC sa považujú za vnútorné pripísané príjmy v súlade s článkom 21 ods. 3 písm. f) a článkom 21 ods. 4 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

5. Kombinované financovanie z programu Horizont Európa a EIC sa poskytuje tak, aby podporovalo konkurencieschopnosť Únie a nenarúšalo pritom hospodársku súťaž na vnútornom trhu.

Článok 42a

Prieskumník

1. Nástroj Prieskumník poskytuje granty pre vysokorizikové špičkové projekty implementované konzorciami alebo jednotlivými prijímateľmi s cieľom rozvíjať radikálne inovácie a nové trhové príležitosti. Prieskumník poskytuje podporu pre počiatočné fázy vedeckého, technologického a špičkového technologického výskumu a vývoja vrátane overenia koncepcie a prototypov na technologickú validáciu.

Tento nástroj sa implementuje najmä prostredníctvom otvorenej výzvy na návrhy zdola nahor s pravidelnými uzávierkami za rok a stanovuje tiež konkurenčné výzvy na rozvoj kľúčových strategických cieľov vyžadujúcich špičkové technologické a radikálne myslenie.

2. Prechodné činnosti v rámci nástroja Prieskumník pomáhajú všetkým typom výskumných pracovníkov a inovátorov nájsť cestu ku komerčnému rozvoju v Únii, ako sú demonštračné činnosti a štúdie uskutočniteľnosti na posúdenie potenciálnych obchodných prípadov, a podporiť vytvorenie spin-off podnikov a startupov:
- a) spustenie a obsah výziev na predkladanie návrhov sa stanoví so zreteľom na ciele a rozpočet určené v pracovnom programe vo vzťahu k príslušnému portfóliu akcií;
 - b) dodatočné granty s pevne stanovenou sumou najviac 50 000 EUR možno udeliť každému návrhu, ktorý už bol vybraný v rámci nástroja EIC Prieskumník na základe výzvy na predkladanie návrhov, na účely vykonávania doplnkových činností vrátane naliehavých koordinačných a podporných akcií na posilnenie komunity prijímateľov v rámci portfólia, ako je posúdenie možných spin-off podnikov, potenciálnych inovácií vytvárajúcich trhové príležitosti alebo vytvárania obchodného plánu. Programový výbor ustanovený v osobitnom programe bude o týchto prípadoch informovaný.

3. Na nástroj EIC Prieskumník sa vzťahujú kritériá na vyhodnotenie návrhov vymedzené v článku 25.

Článok 43

Akcelerátor

1. Nástroj EIC Akcelerátor sa zameriava v podstate na podporu inovácií vytvárajúcich trhové príležitosti. Podporuje len jednotlivých prijímateľov a poskytuje najmä kombinované financovanie. Za určitých podmienok sa môže tiež poskytnúť podpora len vo forme grantov a len vo forme kapitálu.

V rámci nástroja EIC Akcelerátor sú možné dva druhy podpory:

- podpora vo forme kombinovaného financovania pre MSP vrátane startupov a vo výnimočných prípadoch malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou, ktoré realizujú prelomové a disruptívne inovácie, ktoré nie sú financovateľné bankou;
- podpora len vo forme grantov pre MSP vrátane startupov, ktoré realizujú akýkoľvek druh inovácie počnúc prírastkovou až po prelomovú a disruptívnu inováciu a majú za cieľ následné rozširovanie.

Poskytnúť možno aj podporu len vo forme kapitálu pre MSP vrátane startupov, ktoré nie sú financovateľné bankou a už dostali podporu len vo forme grantu.

Podpora len vo forme grantov v rámci nástroja EIC Akcelerátor sa poskytuje len vtedy, ak sú naraz splnené tieto podmienky:

- a) projekt zahŕňa informácie o kapacite a ochote žiadateľa týkajúcej sa rozširovania;
- b) prijímateľ môže byť len startup alebo MSP;
- c) podpora len vo forme grantov v rámci nástroja EIC Akcelerátor sa môže prijímateľovi počas vykonávania programu Horizont Európa poskytnúť len raz, a to v maximálnej výške 2,5 milióna EUR;

- 1a. Prijímateľ podpory z nástroja EIC Akcelerátor je právny subjekt, ktorý spĺňa podmienky na označenie ako startup, MSP alebo vo výnimočných prípadoch ako malá spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou odhodlaná rozširovať sa, usadený v členskom štáte alebo pridruženej krajine. Návrh môže predložiť buď prijímateľ alebo – na základe predchádzajúceho súhlasu prijímateľa – jedna či viaceré fyzické osoby alebo právne subjekty, ktoré majú v úmysle zriadiť alebo podporovať uvedeného prijímateľa. V druhom uvedenom prípade sa dohoda o financovaní podpíše len s prijímateľom.
2. Na všetky formy príspevku Únie poskytovaného v rámci kombinovaného financovania EIC sa vzťahuje jediné rozhodnutie o udelení, ktorým sa poskytuje financovanie.
3. Návrhy, pokiaľ ide o ich individuálny prínos, hodnotia externí nezávislí experti, a vyberajú sa v súlade s odsekom 4 v rámci priebežne otvorenej výzvy s dátumami uzávierok, a to na základe článkov 24 až 26.
4. Kritériá na vyhodnotenie návrhov:
 - a) excelentnosť,
 - b) vplyv,
 - c) úroveň rizika akcie, ktorá by zabráňovala investíciám, kvalita a efektívnosť implementácie a potreba podpory Únie.
5. Komisia alebo financujúce subjekty vykonávajúce program Horizont Európa (vrátane znalostných a inovačných spoločenstiev EIT) môžu so súhlasom dotknutých žiadateľov podrobiť návrh inovačnej akcie alebo akcie trhového nasadenia, ktorý už spĺňa prvé dve kritériá, hodnoteniu priamo na základe posledného kritéria na vyhodnotenie návrhov, a to ak sú naraz splnené tieto podmienky:
 - a) návrh vychádza z akejkoľvek inej akcie financovanej z programu Horizont 2020 alebo z tohto programu; alebo s výhradou pilotného programu v rámci prvého pracovného programu Horizont Európa, z celoštátnych a/alebo regionálnych programov, pričom prvým krokom bude zmapovanie dopytu po takomto systéme. Podrobnosti sa stanovujú v osobitnom programe.

- b) je založený na predchádzajúcom preskúmaní projektu, ktoré sa vykonalo najneskôr pred dvoma rokmi, hodnotiacom excelentnosť a vplyv návrhu a dodržiava podmienky a postupy podrobne uvedené v pracovnom programe.
6. Známkou excelentnosti možno udeliť, ak sú naraz splnené tieto podmienky:
- a) prijímateľ je startup, MSP alebo malá spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou;
- b) návrh bol oprávnený a splnil príslušné limity prvých dvoch kritérií na vyhodnotenie návrhov uvedených v odseku 4;
- c) pri tých činnostiach, ktoré by mohli byť oprávnené v rámci inovačnej akcie.
7. V prípade návrhu, ktorý prešiel hodnotením, externí nezávislí experti navrhnu zodpovedajúcu podporu z nástroja EIC Akcelerátor na základe výsledného rizika a potrebných zdrojov a času na uvedenie a nasadenie inovácie na trh.
- Komisia môže odmietnuť návrh, ktorý si osvojili externí nezávislí experti, z opodstatnených dôvodov vrátane nesúladu s cieľmi politik Únie. Programový výbor bude o dôvodoch takýchto zamietnutí informovaný.
8. Zložka podpory z nástroja EIC Akcelerátor, ktorá zodpovedá grantu alebo vratnému preddavku, nepresahuje 70 % celkových oprávnených nákladov vybranej inovačnej akcie.
9. Spôsoby implementácie zložiek podpory z nástroja EIC Akcelerátor, ktorými sú vlastný kapitál a splatná podpora, sa podrobne uvádzajú v rozhodnutí [osobitný program].
10. V zmluve o vybranej akcii sa stanovujú konkrétne merateľné čiastkové ciele a zodpovedajúce predbežné financovanie a platby z podpory z nástroja EIC Akcelerátor vo forme splátok.

V prípade kombinovaného financovania EIC je možné začať vykonávať činnosti zodpovedajúce inovačnej akcii a vyplatiť prvú platbu v rámci predbežného financovania grantu alebo vratný preddavok pred implementáciou ostatných zložiek udeleného kombinovaného financovania EIC. Implementácia uvedených zložiek je podmienená dosiahnutím špecifických čiastkových cieľov stanovených v zmluve.

11. V súlade so zmluvou sa akcia pozastaví, zmení alebo v náležite odôvodnených prípadoch ukončí, ak nie sú splnené merateľné čiastkové ciele. Akcia sa môže takisto ukončiť, ak nie je možné dosiahnuť očakávané trhové nasadenie najmä v Únii.

Vo výnimočných prípadoch a na základe odporúčania rady EIC môže Komisia pod podmienkou preskúmania projektu externými nezávislými expertmi rozhodnúť o zvýšení podpory z nástroja EIC Akcelerátor. Programový výbor bude o takýchto prípadoch informovaný.

Kapitola VI

Experti

Článok 44

Vymenovanie nezávislých externých expertov

1. Nezávislí externí experti sa určujú a vyberajú na základe výziev na predkladanie žiadostí od jednotlivcov a výziev adresovaných príslušným organizáciám, ako sú napríklad výskumné agentúry, výskumné inštitúcie, univerzity, normalizačné organizácie, organizácie občianskej spoločnosti alebo podniky s cieľom vytvoriť databázu kandidátov.

Odchyľne od článku 237 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách môže Komisia alebo príslušný financujúci orgán vo výnimočných a náležite odôvodnených prípadoch transparentným spôsobom vybrať akéhokoľvek jednotlivého experta s vhodnými zručnosťami, ktorý v databáze nie je uvedený, ak sa na základe výzvy na vyjadrenie záujmu neurčili vhodní nezávislí externí experti.

Takíto experti musia deklarováť svoju nezávislosť a schopnosť podporovať ciele programu Horizont Európa.

2. V súlade s článkom 237 ods. 2 a 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách sú nezávislí externí experti odmeňovaní na základe štandardných podmienok. V odôvodnených a výnimočných prípadoch možno priznať primeranú výšku odmeny nad rámec štandardných podmienok založených na trhových štandardoch, a to najmä pokiaľ ide o špecifických expertov s vysokou úrovňou odborných znalostí.
3. Popri ustanoveniach článku 38 ods. 2 a 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa mená a odborná oblasť nezávislých externých expertov hodnotiacich žiadosti o grant, ktorí sú vymenovaní na základe osobnej spôsobilosti, uverejňujú aspoň raz ročne na internetovej stránke Komisie alebo financujúceho orgánu. Takéto informácie sa zhromažďujú, spracúvajú a uverejňujú v súlade s pravidlami EÚ o ochrane osobných údajov.
- 3a. Komisia alebo príslušný financujúci orgán prijme vhodné opatrenia na predchádzanie konfliktom záujmov, pokiaľ ide o zapojenie nezávislých externých expertov v súlade s článkami 61 a 150 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Komisia alebo príslušný financujúci subjekt zabezpečí, aby expert, ktorý čelí konfliktu záujmov súvisiacemu so záležitosťou, ku ktorej má tento expert poskytnúť svoje stanovisko, nevykonával v súvislosti s touto osobitnou záležitosťou hodnotenia a neposkytoval poradenstvo ani pomoc.
4. Pri vymenúvaní nezávislých externých expertov vykoná Komisia alebo príslušný financujúci orgán vhodné opatrenia na dosiahnutie vyváženého zloženia skupín expertov a hodnotiacich komisií, pokiaľ ide o zručnosti, skúsenosti, vedomosti vrátane špecializácie, najmä v oblasti spoločenských a humanitných vied, a o geografickú a rodovú rozmanitosť, a to pri zohľadnení situácie v oblasti akcie.
5. Pre každý návrh sa v relevantných prípadoch zabezpečí primeraný počet nezávislých expertov, aby sa zaručila kvalita hodnotenia.
6. Informácie o výške odmeny všetkých nezávislých a externých expertov sa sprístupnia Európskemu parlamentu a Rade. Odmena sa uhrádza z výdavkov na program.

HLAVA III
MONITOROVANIE PROGRAMU, KOMUNIKÁCIA, HODNOTENIE A KONTROLA

Článok 45

Monitorovanie a podávanie správ

1. Komisia priebežne monitoruje riadenie a implementáciu programu Horizont Európa, jeho osobitného programu a činností EIT. V záujme posilnenia transparentnosti sa tieto údaje zároveň zverejnia prístupným spôsobom na webovej stránke Komisie podľa poslednej aktualizácie.

Do jednej databázy sa zahrnú predovšetkým údaje týkajúce sa projektov financovaných v rámci ERC, európskych partnerstiev, misií, EIC a EIT.

Patria sem:

- i) „časovo viazané ukazovatele, ktoré sa majú každoročne uvádzať v správach na účely posúdenia pokroku pri dosahovaní cieľov programu, stanovené v článku 3 a uvedené v prílohe V na základe ciest k dosiahnutiu vplyvu;“
- ii) informácie o úrovni začlenenia spoločenských a humanitných vied, pomere medzi nižšími a vyššími úrovňami technickej pripravenosti vo výskume založenom na spolupráci, pokroku v zapojení krajín, ktorých sa týka rozširovanie účasti, geografickom zložení konzorcií v rámci projektov spolupráce, vývoji plátov výskumných pracovníkov, používaní dvojfázového postupu podávania a hodnotenia návrhov, opatreniach zameraných na uľahčenie prepojení týkajúcich sa spolupráce v oblasti európskeho výskumu a inovácie, využívaní preskúmania hodnotenia a počte a typoch sťažností, miere začleňovania problematiky zmeny klímy a súvisiacich výdavkoch, účasti MSP, účasti súkromného sektora, účasti žien a mužov na financovaných akciách, hodnotiacich komisiách, výboroch a poradných skupinách, známkach excelentnosti, európskych partnerstvách, ako aj miere spolufinancovania, doplnkovom a kumulatívnom financovaní z iných fondov Únie, výskumných infraštruktúrach, čase medzi podaním žiadosti a udelením grantu, úrovni medzinárodnej spolupráce, zapojení občanov a občianskej spoločnosti;

- iii) úrovne výdavkov rozčlenené na úrovni projektov s cieľom umožniť osobitnú analýzu, a to aj pre jednotlivé oblasti intervencie;
 - iv) úrovne nadmerného podávania návrhov, najmä počet návrhov a počet návrhov na jednu výzvu na predkladanie návrhov, ich priemerné bodové hodnotenie, podiel návrhov nad a pod kvalitatívnymi prahovými hodnotami.
2. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 50, pokiaľ ide o zmeny prílohy V na účely doplnenia alebo zmeny ukazovateľov ciest k dosiahnutiu vplyvu, ak sa to považuje za potrebné, a stanovovať východiskové a cieľové hodnoty.
3. Systém podávania správ o výkonnosti zabezpečí, aby sa údaje na monitorovanie implementácie programu a výsledkov zbierali efektívne, účinne a včas bez zvyšovania administratívneho zaťaženia prijímateľov. Na tento účel sa príjemcom finančných prostriedkov Únie, a to aj na úrovni výskumných pracovníkov zapojených do akcií, aby bolo možné sledovať ich kariéru a mobilitu, a (prípadne) členským štátom ukladajú primerané požiadavky na podávanie správ⁴⁵.
- 3a. Kvantitatívne údaje sa v čo najvyššej miere doplnia kvalitatívnou analýzou vypracovanou Komisiou a financujúcimi orgánmi Únie alebo vnútroštátnymi financujúcimi orgánmi.
4. Opatrenia zamerané na uľahčovanie prepojení týkajúcich sa spolupráce v rámci európskeho výskumu a inovácie sa monitorujú a preskúmajú v kontexte pracovných programov.

⁴⁵ Ustanovenia týkajúce sa monitorovania európskych partnerstiev sa uvádzajú v prílohe III k nariadeniu.

Článok 46

Informovanie, komunikácia, zverejňovanie a šírenie a využívanie

1. Prijemcovia finančných prostriedkov Únie musia priznať pôvod uvedených finančných prostriedkov a zabezpečiť viditeľnosť finančných prostriedkov Únie (najmä pri propagácii akcií a ich výsledkov vrátane udeľovania cien), a to tým, že poskytnú ucelené, účinné a primerané ciele informácie rôznym cieľovým skupinám vrátane médií a verejnosti.
2. Komisia v súvislosti s týmto programom, jeho akciami a výsledkami implementuje informačné a komunikačné akcie. Navyše poskytuje včasné a podrobné informácie členským štátom a prijímateľom. Sprostredkovateľské služby, ktoré vychádzajú z dôkazov a získavajú informácie prostredníctvom analýz a blízkosti kontaktov, sa poskytujú zainteresovaným subjektom na účely vytvárania konzorcií pre projekty spolupráce, pričom osobitná pozornosť sa venuje identifikácii príležitostí na nadväzovanie kontaktov pre právne subjekty z členských štátov s nízkou úrovňou výkonnosti v oblasti výskumu a inovácie. Na základe takejto analýzy sa môžu usporadúvať ciele sprostredkovateľské podujatia na účely konkrétnych výziev na predkladanie návrhov. Finančné zdroje alokované na program zároveň prispievajú k inštitucionálnej komunikácii o politických prioritách Únie, pokiaľ sa uvedené priority týkajú cieľov ustanovených v článku 3.
3. Komisia takisto vytvorí stratégiu šírenia a využívania s cieľom zvýšiť dostupnosť a prenikanie výskumných a inovačných výsledkov a vedomostí vytvorených v rámci programu, aby sa urýchlilo ich využívanie smerujúce k uplatneniu na trhu a aby sa posilnil účinok programu. Finančné zdroje alokované na program zároveň prispievajú k inštitucionálnej komunikácii o politických prioritách Únie, ako aj k činnostiam informovania, komunikácie, zverejňovania, šírenia a využívania, pokiaľ sa týkajú cieľov uvedených v článku 3.

Článok 47

Hodnotenie programu

1. Hodnotenia programu sa vykonávajú včas, aby sa mohli využiť v rozhodovacom procese týkajúcom sa programu, jeho nástupníckeho programu a ďalších relevantných výskumných a inovačných iniciatív.
2. Priebežné hodnotenie programu sa vykonáva s pomocou nezávislých expertov vybratých transparentným procesom hneď, ako sú k dispozícii dostatočné informácie o implementácii programu, najneskôr však štyri roky po začatí implementácie programu. Zahŕňa analýzu portfólia a posúdenie dlhodobého vplyvu predchádzajúcich rámcových programov a predstavuje základ pre prípadnú úpravu implementácie programu a/alebo jeho preskúmanie. V rámci hodnotenia sa posudzuje účinnosť programu, jeho efektívnosť, relevantnosť, koherentnosť a pridaná hodnota Únie.
3. Na konci implementácie programu, najneskôr však štyri roky po uplynutí obdobia uvedeného v článku 1, Komisia dokončí záverečné hodnotenie programu. Zahŕňa posúdenie dlhodobého vplyvu predchádzajúcich rámcových programov.
4. Komisia zverejní a oznámi závery týchto hodnotení spolu so svojimi pripomienkami a predloží ich Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov.

Článok 48

Audity

1. Systémom kontroly programu sa zabezpečuje primeraná rovnováha medzi dôverou a kontrolou s prihliadnutím na administratívne a iné náklady na kontroly na všetkých úrovniach, a to najmä pre prijímateľov. Pravidlá auditu sú jasné, konzistentné a súdržné v celom programe.

2. Stratégia auditu programu vychádza z finančného auditu reprezentatívnej vzorky výdavkov programu ako celku. Táto reprezentatívna vzorka sa doplní o výber založený na posúdení rizika súvisiaceho s výdavkami. Akcie, ktoré prijímajú spoločné financovanie z rôznych programov Únie, sa podrobujú auditu iba raz, pričom jeho súčasťou sú všetky dotknuté programy a ich príslušné uplatniteľné pravidlá.
3. Komisia alebo financujúci orgán okrem toho môžu využiť kombinované systémové kontroly na úrovni prijímateľov. Tieto kombinované kontroly sú pre niektoré typy prijímateľov voliteľné, pozostávajú z auditov systémov a procesov a sú doplnené o audit transakcií, pričom ich vykonáva spôsobilý nezávislý audítor kvalifikovaný na vykonávanie štatutárnych auditov účtovných dokladov v súlade so smernicou 2006/43/ES⁴⁶. Komisia alebo financujúci orgán ich môžu využiť, aby sa z celkového hľadiska uistili o správnom finančnom riadení výdavkov a aby prehodnotili úroveň ex post auditov a osvedčení o finančných výkazoch.
4. V súlade s článkom 127 nariadenia o rozpočtových pravidlách môžu Komisia alebo financujúci orgán využiť audity použitia príspevkov Únie vykonávané inými nezávislými a kompetentnými osobami alebo subjektmi vrátane tých, ktoré neboli poverené inštitúciami alebo orgánmi Únie.
5. Audity možno vykonávať až do dvoch rokov od platby zostatku.
- 5a. Komisia zverejní usmernenia pre audit s cieľom zabezpečiť spoľahlivé a jednotné uplatňovanie a výklad postupov a pravidiel auditu počas celého trvania programu.

⁴⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES zo 17. mája 2006 o štatutárnom audite ročných účtovných závierok a konsolidovaných účtovných závierok, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS a ktorou sa zrušuje smernica Rady 84/253/EHS (Ú. v. EÚ L 157, 9.6.2006, s. 87).

Článok 49

Ochrana finančných záujmov Únie

1. Ak sa prostredníctvom rozhodnutia prijatého podľa medzinárodnej dohody alebo na základe akéhokoľvek iného právneho nástroja zúčastňuje na programe tretia krajina, táto tretia krajina udelí zodpovednému povolujuúcemu úradníkovi, OLAF-u a Dvoru audítorov potrebné práva a prístup na riadne vykonávanie ich príslušných právomocí. V prípade OLAF-u tieto práva zahŕňajú právo viesť vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste, ako sa ustanovuje v nariadení (EÚ, Euratom) č. 883/2013.

Článok 50

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 45 ods. 2 sa Komisii udeľuje do 31. decembra 2028.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 45 ods. 2 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s odborníkmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 45 ods. 2 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

HLAVA IV
PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 51

Zrušenie

Nariadenie (EÚ) č. 1291/2013 a nariadenie (EÚ) č. 1290/2013 sa zrušujú s účinnosťou od 1. januára 2021.

Článok 52

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie nemá vplyv na pokračovanie ani zmenu dotknutých akcií podľa nariadenia (EÚ) č. 1291/2013 a nariadenia (EÚ) č. 1290/2013, ktoré sa na uvedené akcie aj naďalej vzťahujú až do ich ukončenia. Pracovné plány a akcie uvedené v pracovných plánoch prijatých podľa nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a podľa základných aktov príslušných financujúcich orgánov takisto až do ich skončenia naďalej upravuje nariadenie (EÚ) č. 1290/2013 a uvedené základné akty.
2. Z finančného krytia programu sa môžu uhrádzať aj výdavky na technickú a administratívnu pomoc potrebné na zabezpečenie prechodu medzi programom a opatreniami prijatými podľa predchádzajúceho nariadenia (EÚ) č. 1291/2013.

Článok 53

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V ...

Za Európsky parlament

Za Radu

predseda

predseda

PRÍLOHA I

HLAVNÉ SMERY ČINNOSTÍ

Všeobecné a špecifické ciele stanovené v článku 3 sa v rámci programu dosahujú prostredníctvom oblastí intervencie a hlavných smerov činností opísaných v tejto prílohe, ako aj v prílohe I k osobitnému programu.

(1) Pilier I Excelentná veda

Prostredníctvom nasledujúcich činností tento pilier v súlade s článkom 4 podporuje vedeckú excelentnosť, priťahuje najtalentovanejších študentov do Európy, poskytuje primeranú podporu začínajúcim výskumným pracovníkom a podporuje vznik a šírenie vedeckej excelentnosti, vysokokvalitných vedomostí, metodík a zručností, technológií a riešení globálnych sociálnych, environmentálnych a hospodárskych výziev. Prispieva aj k plneniu ostatných špecifických cieľov programu opísaných v článku 3.

- a) Európska rada pre výskum: poskytuje atraktívne a flexibilné financovanie s cieľom umožniť talentovaným a kreatívnym jednotlivým výskumným pracovníkom, s dôrazom na začínajúcich výskumných pracovníkov, a ich tímom realizovať najslubnejšie výskumné projekty na hraniciach vedy bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť a krajinu pôvodu a na základe súťaže v rámci celej Únie založenej výhradne na kritériu excelentnosti.

Oblasť intervencie: veda na hraniciach poznania.

- b) Akcie Marie Curie-Sklodowskej: prinášajú výskumným pracovníkom nové vedomosti a zručnosti prostredníctvom mobility a cezhraničnej, medziodvetvovej a interdisciplinárnej expozície, posilňujú systémy odbornej prípravy a kariérneho rastu a štruktúrujú a zlepšujú nábor na inštitucionálnej a vnútroštátnej úrovni, a to pri zohľadnení Európskej charty výskumných pracovníkov a kódexu správania pre nábor výskumných pracovníkov; akcie Marie Curie-Sklodowskej tak pomáhajú položiť základy európskeho prostredia excelentného výskumu v celej Európe, prispievajú k zvyšovaniu zamestnanosti, rastu a investícií a k riešeniu súčasných a budúcich spoločenských výziev.

Oblasti intervencie: pestovanie excelentnosti prostredníctvom cezhraničnej, medziodvetvovej a interdisciplinárnej mobility výskumných pracovníkov; podpora nových zručností prostredníctvom excelentnej odbornej prípravy výskumných pracovníkov; posilňovanie rozvoja ľudských zdrojov a zručností v celom európskom výskumnom priestore; zlepšenie a uľahčenie synergií; podpora šírenia informácií verejnosti.

- c) Výskumné infraštruktúry: poskytujú Európe udržateľné výskumné infraštruktúry svetovej úrovne, ktoré sú otvorené a prístupné najlepším výskumným pracovníkom z Európy aj mimo nej. Podporujú využívanie existujúcich výskumných infraštruktúr vrátane infraštruktúr financovaných z EŠIF. Tým sa popri činnostiach v oblasti príslušnej politiky Únie a medzinárodnej spolupráce zväčší potenciál výskumnej infraštruktúry podporovať vedecký pokrok a inováciu a umožňovať otvorenú a excelentnú vedu, a to pri dodržiavaní zásad FAIR.

Oblasti intervencie: konsolidácia a rozvoj prostredia európskych výskumných infraštruktúr; otvorenie, integrácia a vzájomné prepojenie výskumných infraštruktúr; inovačný potenciál európskych výskumných infraštruktúr a činnosti v záujme inovácie a odbornej prípravy; posilňovanie európskej politiky v oblasti výskumných infraštruktúr a medzinárodnej spolupráce;

(2) Pilier II Globálne výzvy a konkurencieschopnosť európskeho priemyslu

Prostredníctvom nasledujúcich činností tento pilier v súlade s článkom 4 podporuje nadobúdanie a lepšie šírenie nových vysokokvalitných vedomostí, technológií a udržateľných riešení a posilňuje konkurencieschopnosť európskeho priemyslu, posilňuje vplyv výskumu a inovácie pri tvorbe, podpore a vykonávaní politík Únie a podporuje nasadzovanie inovačných riešení v priemysle, najmä v rámci MSP a startupov, a v spoločnosti na účely riešenia globálnych výziev. Prispieva aj k plneniu ostatných špecifických cieľov programu opísaných v článku 3.

Spoločenské a humanitné vedy sú v plnej miere integrované vo všetkých klastroch vrátane osobitných a cielených činností.

Na maximalizáciu flexibility vplyvu a synergií sa výskumné a inovačné činnosti organizujú v šiestich klastroch vzájomne prepojených prostredníctvom celoeurópskych výskumných infraštruktúr, ktoré budú samostatne aj spoločne stimulovať interdisciplinárnu, medziodvetvovú, cezhraničnú a medzinárodnú spoluprácu prekračujúcu hranice jednotlivých politík. Na činnosti zo širokého spektra úrovní technickej pripravenosti vrátane nižších úrovní technickej pripravenosti sa bude vzťahovať tento pilier programu Horizont Európa.

Každý klaster prispieva k plneniu viacerých cieľov udržateľného rozvoja; a mnohé ciele udržateľného rozvoja sú podporované viacerými klastrami.

Výskumné a inovačné činnosti sa vykonávajú v rámci týchto klastrov a naprieč nimi:

- a) Klaster Zdravie: zlepšovanie a ochrana zdravia a životných podmienok občanov v každom veku prostredníctvom získavania nových vedomostí, rozvoja inovačných riešení, v prípade potreby zabezpečenia začleňovania rodového hľadiska na účely prevencie, diagnostiky, monitorovania, liečby a vyliečenia chorôb, ako aj rozvoja zdravotníckych technológií; zmierňovanie zdravotných rizík, ochrana obyvateľstva a podpora dobrého zdravia a životných podmienok, a to aj na pracoviskách; zvyšovanie nákladovej efektívnosti, spravodlivosti a udržateľnosti verejných systémov zdravotnej starostlivosti; predchádzanie ochoreniam spojeným s chudobou; a podpora pacientov a umožnenie ich účasti a samostatnej starostlivosti.

Oblasti intervencie: zdravie počas celého života; environmentálne a sociálne determinanty zdravia; neprenosné a zriedkavé choroby; infekčné choroby vrátane ochorení spojených s chudobou a zanedbávaných ochorení; nástroje, technológie a digitálne riešenia pre zdravie a zdravotnú starostlivosť vrátane personalizovanej medicíny; systémy zdravotnej starostlivosti.

- b) Klaster Kultúra, kreativita a inkluzívna spoločnosť: posilnenie demokratických hodnôt vrátane právneho štátu a základných práv, ochrana nášho kultúrneho dedičstva, preskúvanie potenciálu kultúrneho a kreatívneho priemyslu a podpora sociálno-ekonomickej transformácie, ktorá prispieva k inklúzii a rastu, vrátane riadenia a integrácie migrantov.

Oblasti intervencie: demokracia a správa vecí verejných; kultúra, kultúrne dedičstvo a kreativita; sociálna a hospodárska transformácia.

- c) Klaster Civilná bezpečnosť pre spoločnosť: reakcia na výzvy, ktoré vyplývajú z pretrvávajúcich bezpečnostných hrozieb vrátane počítačovej kriminality, ako aj prírodných katastrof a katastrof spôsobených ľudskou činnosťou.

Oblasti intervencie: spoločnosť odolná voči katastrofám; ochrana a bezpečnosť; kybernetická bezpečnosť.

- d) Klaster Digitalizácia, priemysel a vesmír: posilnenie kapacít a zabezpečenie sebestačnosti Európy v oblasti kľúčových podporných technológií pre digitalizáciu a výrobu, ako aj v oblasti vesmírnych technológií v rámci celého hodnotového reťazca s cieľom vytvoriť konkurencieschopný, digitálny, nízkouhlíkový a obehový priemysel; zabezpečenie udržateľných dodávok surovín; vývoj progresívnych materiálov a poskytnutie základu pre pokrok a inováciu vo vzťahu k celosvetovým spoločenským výzvam.

Oblasti intervencie: výrobné technológie; kľúčové digitálne technológie vrátane kvantových technológií; vznikajúce podporné technológie; progresívne materiály; umelá inteligencia a robotika; internet ďalšej generácie; vyspelá výpočtová technika a veľké dáta (big data); obehový priemysel; nízkouhlíkový a ekologický priemysel; vesmír vrátane pozorovania Zeme.

- e) Klaster Klíma, energetika a mobilita: boj proti zmene klímy lepším pochopením jej príčin, vývoja, rizík, vplyvov a súvisiacich príležitostí, zabezpečením toho, aby boli odvetvia energetiky a dopravy šetrnejšie ku klíme a životnému prostrediu, účinnejšie a konkurencieschopnejšie, bezpečnejšie a odolnejšie a aby sa posilnil ich inteligentný charakter, podporovaním využívania energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti, zlepšením odolnosti Únie voči vonkajším šokom a prispôbením sociálneho správania vzhľadom na ciele udržateľného rozvoja.

Oblasti intervencie: klimatológia a riešenia v oblasti klímy; zásobovanie energiou; energetické sústavy a siete; budovy a priemyselné zariadenia v priebehu energetickej transformácie; obce a mestá; konkurencieschopnosť priemyslu v oblasti dopravy; čistá, bezpečná, a dostupná doprava a mobilita; inteligentná mobilita; uskladňovanie energie.

- f) Klaster Potravin, biohospodárstvo, prírodné zdroje, poľnohospodárstvo a životné prostredie: ochrana životného prostredia, obnova, udržateľné hospodárenie s prírodnými a biologickými zdrojmi na pevnine, vo vnútrozemských vodách a v mori a ich využívanie na ukončenie narušovania biodiverzity, na riešenie potravinovej a výživovej bezpečnosti pre všetkých a prechod na nízkouhlíkové, obehové hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje a udržateľné biohospodárstvo.

Oblasti intervencie: pozorovanie životného prostredia; biodiverzita a prírodné zdroje; poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a vidiecke oblasti; moria, oceány a vnútrozemské vody; potravinové systémy; systémy inovácie na biologickej báze v biohospodárstve EÚ; obehové systémy.

- g) Nejadrové priame akcie Spoločného výskumného centra: poskytovanie kvalitných vedeckých dôkazov v záujme účinných a cenovo dostupných dobrých verejných politík. Pre nové iniciatívy a návrhy právnych predpisov EÚ je nevyhnutné citlivé vypracovanie transparentných, komplexných a vyvážených dôkazov, keďže sú potrebné na meranie a monitorovanie pokroku pri vykonávaní politík. Nezávislé vedecké dôkazy a technickú podporu počas celého politického cyklu bude pre politiky Únie poskytovať Spoločné výskumné centrum. Svoj výskum zameria na politické priority EÚ.

Oblasti intervencie: zdravie; kultúra, kreativita a inkluzívna spoločnosť; civilná bezpečnosť pre spoločnosť; digitalizácia, priemysel a vesmír; klíma, energetika a mobilita; potraviny, biohospodárstvo, prírodné zdroje, poľnohospodárstvo a životné prostredie; podpora fungovania vnútorného trhu a správy hospodárskych záležitostí Únie; podpora členských štátov pri vykonávaní právnych predpisov, ako aj pri rozvoji stratégií pre inteligentnú špecializáciu; analytické nástroje a metódy pre tvorbu politiky; správa vedomostí; transfer vedomostí a technológií; podpora platforiem vedy na podporu politiky.

(3) Pilier III Inovačná Európa

Tento pilier podporuje prostredníctvom nasledujúcich činností v súlade s článkom 4 všetky formy inovácie vrátane netechnologickej inovácie, predovšetkým v rámci MSP vrátane startupov, a to uľahčením technologického rozvoja, demonštračných činností a prenosu vedomostí a posilňovaním zavádzania inovačných riešení. Prispieva aj k plneniu ostatných špecifických cieľov programu opísaných v článku 3. EIC sa bude implementovať najmä prostredníctvom dvoch nástrojov: nástroja Prieskumník, vykonávaného najmä prostredníctvom kolaboratívneho výskumu, a nástroja Akcelarátor.

- a) Európska rada pre inováciu: zameriava sa najmä na prelomovú a disruptívnu inováciu s osobitným dôrazom na inováciu vytvárajúcu trhové príležitosti, pričom zároveň podporuje všetky typy inovácie vrátane prírastkovej.

Oblasti intervencie: Prieskumník pre pokročilý výskum - podpora budúcich a vznikajúcich prelomových technológií, technológií vytvárajúcich trhové príležitosti a/alebo špičkových technológií; Akcelarátor – preklopenie medzery vo financovaní medzi záverečnými fázami výskumných a inovačných činností a využívaním na trhu s cieľom efektívne zavádzať prelomovú inováciu vytvárajúcu trhové príležitosti a rozširovať spoločnosti v prípadoch, keď trh neposkytuje životaschopné financovanie; dodatočné činnosti EIC, ako sú ocenenia a štipendiá, ako aj služby pre podniky s pridanou hodnotou.

- b) Európske inovačné ekosystémy

Oblasti intervencie: činnosti budú zahŕňať najmä prepojenie – v prípade potreby v spolupráci s EIT – s vnútroštátnymi a regionálnymi aktérmi v oblasti inovácie a podporu implementácie spoločných cezhraničných inovačných programov členskými štátmi, regiónmi a pridruženými krajinami, a to od výmeny postupov a vedomostí v oblasti riadenia inovácie až po zlepšovanie mäkkých inovačných zručností, akcie v oblasti výskumu a inovácie vrátane otvorenej inovácie alebo inovácie z hľadiska použitia na zvýšenie účinnosti európskeho inovačného systému. To by sa malo vykonávať v synergii okrem iného s podporu EFRR pre inovačné ekosystémy a medziregionálne partnerstvá, ktoré sa sústreďujú okolo tém inteligentnej špecializácie.

c) Európsky inovačný a technologický inštitút

Oblasti intervencie: udržateľné inovačné ekosystémy v celej Európe; inovácia a podnikateľské zručnosti z perspektívy celoživotného vzdelávania vrátane zvyšovania kapacít inštitúcií vysokoškolského vzdelávania v celej Európe; nové riešenia pre trh na zvládanie globálnych výziev ; synergie a pridaná hodnota v rámci programu Horizont Európa.

(4) Časť Rozširovanie účasti a posilňovanie Európskeho výskumného priestoru

Prostredníctvom nasledujúcich činností tento pilier sleduje špecifické ciele stanovené v článku 3 ods. 2 písm. d). Prispieva aj k plneniu ostatných špecifických cieľov programu opísaných v článku 3. Táto časť bude tvoriť základ pre zvyšok programu a zároveň bude podporovať činnosti, ktoré prispievajú k prilákaniu talentov, podpore cirkulácie mozgov a zabráneniu ich úniku, inovačnejšej Európe viac založenej na vedomostiach, v ktorej majú ženy a muži rovnaké postavenie a ktorá je na čele globálnej hospodárskej súťaže, ako aj k posilňovaniu nadnárodnej spolupráce, a tak k optimalizácii silných stránok a potenciálu jednotlivých členských štátov v rámci celej Európy v dobre fungujúcom Európskom výskumnom priestore (EVP), v ktorom sa vedomosti a vysokokvalifikovaná pracovná sila môžu voľne a vyváženým spôsobom pohybovať a v ktorom sa výsledky výskumu a inovácie vo veľkom rozsahu šíria medzi informovanými občanmi, ktorí ich chápu a dôverujú im, pričom tieto výsledky sú prínosom pre spoločnosť ako celok, a v ktorom sa politika EÚ, najmä politika v oblasti výskumu a inovácie, zakladá na kvalitných vedeckých dôkazoch.

Podporujú sa ňou aj činnosti zamerané na zlepšovanie kvality návrhov právnych subjektov z členských štátov s nízkou úrovňou výkonnosti v oblasti výskumu a inovácie, ako sú napríklad profesionálne predbežné kontroly návrhov a poradenstvo, ako aj na posilnenie činnosti národných kontaktných miest na účely podpory nadväzovania kontaktov na medzinárodnej úrovni, ako aj činnosti zamerané na podporu právnych subjektov z členských štátov s nízkou úrovňou výkonnosti v oblasti výskumu a inovácie zapájať sa do už vybraných projektov spolupráce, na ktorých sa právne subjekty z takých členských štátov nezúčastňujú.

Oblasti intervencie: rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti, a to aj prostredníctvom tímovej spolupráce, partnerstiev, zapojenia vedúcich výskumných pracovníkov Európskeho výskumného priestoru, nástroja európskej spolupráce v oblasti vedy a techniky (COST) a činností určených na podporu cirkulácie mozgov; reforma a zlepšenie európskeho systému výskumu a inovácie, napríklad aj prostredníctvom podpory reformy národnej politiky v oblasti výskumu a inovácie, poskytovania atraktívnych kariérnych možností a podpory občianskej vedy, ktorá prihliada na rodové hľadisko.

PRÍLOHA Ia

EURÓPSKY INOVAČNÝ A TECHNOLOGICKÝ INŠTITÚT (EIT)

Pri implementácii činností programu EIT sa uplatňujú tieto pravidlá:

3.1. Zdôvodnenie

Ako sa uvádza v správe skupiny na vysokej úrovni o maximalizácii vplyvu výskumu a inovácie EÚ (Lamyho skupina na vysokej úrovni), ďalší krok je „vzdelávať pre budúcnosť a investovať do ľudí, ktorí prinesú zmenu“. Najmä európske inštitúcie vysokoškolského vzdelávania sa vyzývajú k podpore podnikania, odstráneniu hraníc medzi odbormi a inštitucionalizácii úzkej interdisciplinárnej spolupráce medzi akademickou obcou a priemyslom. Podľa nedávnych prieskumov je prístup k talentovaným ľuďom zďaleka najdôležitejším faktorom, ktorý ovplyvňuje voľbu miesta pri zakladaní európskych startupov. Podnikateľské vzdelanie, príležitosti odbornej prípravy a rozvoj tvorivých zručností zohrávajú kľúčovú úlohu, pokiaľ ide o výchovu budúcich inovátorov a rozvíjanie schopností tých existujúcich, aby mohli úspešnejšie rozvíjať vlastné podniky. Prístup k podnikateľským talentom spolu s prístupom k profesionálnym službám, kapitálu a trhom na úrovni EÚ a združovanie kľúčových inovačných aktérov okolo spoločného cieľa sú kľúčovými zložkami rozvoja inovačného ekosystému. Treba koordinovať úsilie v rámci EÚ na vytvorenie kritického množstva prepojených celoúniijných podnikateľských klastrov a ekosystémov.

EIT je v súčasnosti najväčší integrovaný inovačný ekosystém v Európe, ktorý združuje partnerov z oblasti obchodu, výskumu, vzdelávania a ďalších oblastí. Tento inštitút bude naďalej podporovať svoje znalostné a inovačné spoločenstvá (ZIS), čo sú rozsiahle európske partnerstvá na riešenie osobitných spoločenských výziev, a posilňovať inovačné ekosystémy okolo týchto spoločenstiev. Bude to uskutočňovať podporovaním integrácie vzdelávania, výskumu a inovácie najvyšších štandardov, čím vytvorí prostredia nabádajúce k inovácii, a presadzovaním a podporovaním novej generácie podnikateľov a podnecovaním vytvárania inovačných podnikov v úzkej súčinnosti a na základe komplementárnosti s EIC.

Stále sa treba v rámci celej Európy usilovať o rozvoj ekosystémov, v ktorých môžu výskumní pracovníci, inovátori, priemyselné odvetvia a vlády ľahko spolupracovať. Inovačné ekosystémy v skutočnosti stále nedosahujú optimálny výkon, pretože:

- organizačné, regulačné a kultúrne prekážky stále bránia interakcii medzi inovačnými aktérmi,
- na posilnenie inovačných systémov je potrebná koordinácia a jasné zameranie na špecifické ciele a vplyv.

S cieľom riešiť budúce spoločenské výzvy, využiť možnosti nových technológií a prispieť k ekologickému a udržateľnému hospodárskemu rastu, pracovným miestam, konkurencieschopnosti a blahobytu európskych občanov treba ďalej posilňovať inovačnú schopnosť Európy: posilňovaním existujúcich a podporou vytvárania nových prostredí, ktoré vedú k spolupráci a inovácii, posilňovaním inovačných schopností akademickej obce a výskumného sektora, podporou novej generácie podnikateľov, stimuláciou zakladania a rozvoja inovačných podnikov, ako aj zvyšovaním viditeľnosti a uznávania výskumných a inovačných činností financovaných EÚ, najmä financovania ETI v radoch širšej verejnosti.

Vzhľadom na povahu a rozsah výziev v oblasti inovácie treba spojiť a mobilizovať aktérov a zdroje na európskej úrovni posilnením cezhraničnej spolupráce. Treba odstrániť prekážky medzi disciplínami a pozdĺž hodnotových reťazcov a podporiť vytváranie priaznivého prostredia pre účinnú výmenu vedomostí a odborných znalostí, ako aj na rozvoj a prilákanie podnikateľských talentov. Strategický inovačný program ETI zabezpečí súlad s výzvami programu Horizont Európa, ako aj komplementaritu s EIC.

3.2. Oblasti intervencie

3.2.1. Udržateľné inovačné ekosystémy v celej Európe

V súlade s nariadením o EIT a so strategickým inovačným programom EIT bude EIT zohrávať významnejšiu úlohu pri posilňovaní udržateľných a na výzvy orientovaných inovačných ekosystémov v celej Európe. Bude naďalej fungovať najmä prostredníctvom svojich znalostných a inovačných spoločenstiev (ZIS) a rozsiahlych európskych partnerstiev na riešenie osobitných spoločenských výziev. Bude posilňovať súvisiace inovačné ekosystémy ich otvorením a podporou integrácie výskumu, inovácie a vzdelávania. Okrem toho posilní inovačné ekosystémy v celej Európe rozšírením svojho regionálneho inovačného programu (EIT RIS). EIT bude spolupracovať s inovačnými ekosystémami, ktoré vykazujú vysoký inovačný potenciál, na základe stratégie, tematického zosúladenia a očakávaného vplyvu v úzkej súčinnosti so stratégiami pre inteligentnú špecializáciu a príslušnými platformami.

- posilnenie účinnosti existujúcich ZIS a ich otvorenosti pre nových partnerov, čím sa umožní prechod k sebestačnosti v dlhodobom horizonte, a analyzovanie potreby vytvárania nových ZIS s cieľom riešiť globálne výzvy. Osobitné tematické oblasti sa vymedzia v strategickom inovačnom programe s ohľadom na strategické plánovanie;
- urýchlenie regionálneho rozvoja na účely dosiahnutia excelentnosti v krajinách, ktoré sú uvedené v strategickom inovačnom programe, v úzkej spolupráci so štrukturálnymi fondmi a prípadne ďalšími príslušnými programami financovania z prostriedkov EÚ.

3.2.2. Inovácia a podnikateľské zručnosti z perspektívy celoživotného vzdelávania vrátane zvyšovania kapacít inštitúcií vysokoškolského vzdelávania v celej Európe

Vzdelávacie činnosti EIT sa posilnia podporou inovácie a podnikania prostredníctvom účelného vzdelávania a odbornej prípravy. Pri väčšom dôraze na rozvoj ľudského kapitálu sa bude vychádzať z rozšírenia existujúcich vzdelávacích programov ZIS EIT s cieľom ďalej ponúkať študentom a odborníkom kvalitné učebné plány vypracované so zreteľom na inováciu, kreativitu a podnikavosť v súlade so stratégiou EÚ v oblasti priemyslu a zručností. Môže sa to týkať výskumných pracovníkov a inovátorov podporovaných z iných častí programu Horizont Európa, konkrétne MSCA. EIT podporí aj modernizáciu inštitúcií vysokoškolského vzdelávania v celej Európe a ich začlenenie do inovačných ekosystémov tým, že podniketi a zvýši ich podnikateľský potenciál a schopnosti a motivuje ich k lepšiemu predvídaní nových požiadaviek na zručnosti.

- vypracovanie inovačných učebných plánov s prihliadnutím na budúce potreby spoločnosti a priemyslu a prierezové programy pre študentov, podnikateľov a odborníkov v celej Európe a mimo nej, pričom dochádza k spojeniu odborných vedomostí a vedomostí špecifických pre daný sektor so zručnosťami zameranými na inováciu a s podnikateľskými zručnosťami, ako sú napríklad zručnosti v oblasti špičkových technológií súvisiace s digitálnymi a udržateľnými kľúčovými podpornými technológiami,
- posilňovanie a rozširovanie značky EIT s cieľom zlepšiť viditeľnosť a uznávanie vzdelávacích programov EIT na základe partnerstiev medzi rôznymi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania, výskumnými centrami a spoločnosťami pri súčasnom zvyšovaní jej celkovej kvality ponúkaním učebných plánov v zmysle „učenie sa v praxi“ a účelného podnikateľského vzdelávania spolu s medzinárodnou, medziorganizačnou a medziodvetvovou mobilitou,
- rozvíjanie inovačných a podnikateľských schopností v sektore vysokoškolského vzdelávania vďaka využívaniu a podporovaniu odborných znalostí spoločenstva EIT pri prepájaní vzdelávania, výskumu a podnikania,
- posilnenie úlohy komunity absolventov EIT ako vzoru pre nových študentov a spoľahlivého nástroja na informovanie o vplyve EIT.

3.2.3. Nové riešenia pre trh na zvládanie globálnych výziev

EIT umožní, podporí a ocení spoluprácu podnikateľov, inovátorov, výskumných pracovníkov, pedagógov, študentov a iných inovačných aktérov pri súčasnom zabezpečení uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti v interdisciplinárnych tímoch s cieľom prinášať nápady a premieňať ich na prírastkové a disruptívne inovácie. Činnosti sa budú vyznačovať otvorenou inováciou a cezhraničným prístupom so zameraním na zahrnutie relevantných činností vedomostného trojuholníka, ktoré sú dôležité pre ich úspech (napr. predkladatelia projektov môžu zlepšiť svoj prístup k špecifickým odborne spôsobilým absolventom, hlavným používateľom, startupom s inovačnými nápadmi, zahraničným firmám s príslušnými doplnkovými aktívami atď.).

- podpora vývoja nových výrobkov, služieb a trhových príležitostí, pričom aktéri vedomostného trojuholníka budú spolupracovať na vypracovaní riešení globálnych výziev,
- plná integrácia celého hodnotového reťazca inovácií: od študenta po podnikateľa, od myšlienky po výrobok, od laboratória po zákazníka. Zahŕňa to podporu startupov a rozširujúcich sa podnikov;
- poskytovanie služieb na vysokej úrovni a podpora inovačných podnikov vrátane technickej pomoci pri doladovaní výrobkov a služieb, dôkladného mentorstva, podpory pri ochrane cieľových zákazníkov a získavaní kapitálu v záujme rýchleho uvedenia na trh a urýchlenia ich tempa rastu.

3.2.4. Synergie a pridaná hodnota v rámci programu Horizont Európa

EIT bude intenzívnejšie využívať synergie a komplementárnosť medzi existujúcimi ZIS a s rôznymi aktérmi a iniciatívami na únijnej a globálnej úrovni a rozšíri svoju sieť spolupracujúcich organizácií na strategickej aj operačnej úrovni, pričom zabráni zdvojojovaniu.

- úzka spolupráca s EIT a InvestEU pri zefektívnení podpory (t. j. financovanie a služby) ponúkanej inovačným podnikom vo fáze startupu aj rozširovania, najmä prostredníctvom ZIS, plánovanie a vykonávanie činností EIT s cieľom maximalizovať synergie a komplementárnosť s ďalšími časťami programu,

- spolupráca s členskými štátmi EÚ na národnej aj regionálnej úrovni, nadviazanie štruktúrovaného dialógu a koordinácia úsilia s cieľom umožniť synergie s vnútroštátnymi a regionálnymi iniciatívami vrátane stratégií pre inteligentnú špecializáciu, a to aj pri zohľadnení možnosti vytvorenia európskych inovačných ekosystémov, aby mohli identifikovať, vymieňať si a šíriť najlepšie postupy a poznatky,
- výmena a šírenie inovačných postupov a poznatkov v celej Európe i mimo nej s cieľom prispievať k inovačnej politike v Európe v koordinácii s inými časťami programu Horizont Európa,
- poskytovanie vstupov do diskusií o inovačnej politike a prínos ku koncipovaniu a k vykonávaniu politických priorít EÚ nepretržitou spoluprácou so všetkými príslušnými útvarmi Európskej komisie, inými programami EÚ a ich zainteresovanými stranami a ďalším využívaním príležitostí v rámci iniciatív na realizáciu politík,
- využívanie synergií s ostatnými programami EÚ vrátane programov na podporu rozvoja ľudského kapitálu a inovácie (napr. COST, ESF+, EFRR, Erasmus +, Kreatívna Európa a COSME Plus/jednotný trh, InvestEU),
- vytváranie strategických spojení s kľúčovými aktérmi v oblasti inovácie na únijnej a medzinárodnej úrovni a podpora ZIS pri rozvoji spolupráce a prepojenia s kľúčovými partnermi vedomostného trojuholníka z tretích krajín s cieľom otvoriť nové trhy pre riešenia podporované ZIS a prilákať financovanie a talenty zo zahraničia. Podporuje sa účasť tretích krajín so zreteľom na zásady reciprocity a vzájomného prospechu.

PRÍLOHA III

PARTNERSTVÁ

Európske partnerstvá sa vyberajú, implementujú, monitorujú, hodnotia, postupne ukončujú alebo obnovujú na základe týchto kritérií:

1) Výber

preukázanie, že európske partnerstvo je efektívnejšie pri dosahovaní príslušných cieľov programu prostredníctvom účasti a záväzkov partnerov, a to predovšetkým pri dosahovaní jasných vplyvov pre EÚ a jej občanov, najmä pokiaľ ide o riešenie globálnych výziev a plnenie výskumných a inovačných cieľov, zabezpečovanie konkurencieschopnosti EÚ, udržateľnosť a prispievanie k posilňovaniu Európskeho výskumného a inovačného priestoru, ako aj – v prípade potreby – k plneniu medzinárodných záväzkov.

V prípade inštitucionalizovaných európskych partnerstiev zriadených v súlade s článkom 185 ZFEÚ je povinná účasť najmenej 40 % členských štátov EÚ;

- b) súdržnosť a synergie európskeho partnerstva vo výskumnom a inovačnom prostredí EÚ, pričom pravidlá programu Horizont Európa sa majú dodržiavať v čo najväčšom rozsahu;
- c) transparentnosť a otvorenosť európskeho partnerstva, pokiaľ ide o určenie priorít a cieľov z hľadiska očakávaných výsledkov a vplyvov a pokiaľ ide o zapojenie partnerov a zainteresovaných strán z celého hodnotového reťazca, z rôznych odvetví, prostredí a disciplín, a to aj na medzinárodnej úrovni, ak je to relevantné, a nezasahujúcich do európskej konkurencieschopnosti; jasné postupy na podporu účasti MSP a šírenie a využívanie výsledkov, predovšetkým zo strany MSP, a to aj prostredníctvom sprostredkovateľských organizácií;

- d) ex ante preukázanie doplnkovosti a zameranosti európskeho partnerstva vrátane spoločnej strategickej vízie účelu európskeho partnerstva. Táto vízia bude zahŕňať najmä:
- prístupy k zabezpečeniu flexibility implementácie a k prispôsobeniu sa meniacim sa politickým, spoločenským a/alebo trhovým potrebám či vedeckému pokroku s cieľom zvýšiť súdržnosť politík na regionálnej a vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ,
 - preukázanie očakávaných kvalitatívnych a podstatných kvantitatívnych pákových efektov vrátane metódy na meranie kľúčových ukazovateľov výkonnosti,
 - prístupy k zabezpečeniu flexibility implementácie a k prispôsobeniu sa meniacim sa politickým, spoločenským a/alebo trhovým potrebám či vedeckému pokroku s cieľom zvýšiť súdržnosť politík na regionálnej a vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ;
 - stratégia vystúpenia z programu a opatrenia na jeho postupné ukončenie;
- e) ex ante preukázanie dlhodobého záväzku partnerov vrátane minimálneho podielu verejných a/alebo súkromných investícií.

V prípade inštitucionalizovaných európskych partnerstiev vytvorených v súlade s článkom 185 alebo 187 ZFEÚ budú finančné a/alebo nepeňažné príspevky od partnerov iných ako Únia dosahovať aspoň 50 % a môžu dosiahnuť až 75 % celkových rozpočtových záväzkov európskeho partnerstva. Podiel príspevkov partnerov iných ako Únia bude mať v prípade všetkých takýchto inštitucionalizovaných európskych partnerstiev formu finančných príspevkov. Pre partnerov iných ako Únia a zúčastnené štáty by sa mali finančné príspevky zameriavať predovšetkým na pokrytie administratívnych nákladov, ako aj na koordináciu a podporu a iné nekonkurenčné činnosti.

2) Implementácia:

- a) systematický prístup zabezpečujúci aktívnu a včasnú účasť členských štátov a dosahovanie očakávaných vplyvov európskeho partnerstva prostredníctvom flexibilnej implementácie spoločných akcií s vysokou európskou pridanou hodnotou aj nad rámec spoločných výziev na výskumné a inovačné činnosti vrátane tých, ktoré sa týkajú prijatia na trhu a regulačného alebo politického využitia;
- b) primerané opatrenia na zabezpečenie nepretržitej otvorenosti iniciatívy a transparentnosti počas implementácie, najmä pokiaľ ide o stanovenie priorít a účasť na výzvach na predkladanie návrhov, informovanie o fungovaní riadenia, zviditeľnenie Únie, komunikačné a osvetové opatrenia, šírenie a využívanie výsledkov vrátane jasnej stratégie zameranej na otvorený prístup/používateľa v celom hodnotovom reťazci; vhodné opatrenia na informovanie MSP a podporu ich účasti;
- c) koordinácia a/alebo spoločné činnosti s inými relevantnými výskumnými a inovačnými iniciatívami na zaistenie optimálnej úrovne vzájomných prepojení a zabezpečenie účinných synergií, okrem iného s cieľom prekonať prípadné prekážky implementácie na vnútroštátnej úrovni a zvýšiť nákladovú účinnosť;
- d) záväzky všetkých partnerov, pokiaľ ide o finančné a/alebo nepeňažné príspevky, v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi počas celého trvania iniciatívy;
- e) v prípade inštitucionalizovaného európskeho partnerstva prístup k výsledkom a iným informáciám súvisiacim s akciou pre Komisiu na účely vytvárania, implementácie a monitorovania politik alebo programov Únie.

3) Monitorovanie:

- a) monitorovací systém v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 45 na sledovanie pokroku v dosahovaní špecifických cieľov politiky, výsledkov a kľúčových ukazovateľov výkonnosti na posúdenie výsledkov, vplyvov a potenciálnej potreby nápravných opatrení v priebehu času;

- b) pravidelné podávanie osobitných správ o kvantitatívnych a kvalitatívnych pákových efektoch vrátane prisľúbených a skutočne poskytovaných finančných a nepeňažných príspevkov, viditeľnosti a pozície v medzinárodnom kontexte, vplyvu na riziká investícií zo súkromného sektora súvisiace s výskumom a inováciou.
 - c) podrobné informácie o procese hodnotenia a výsledkoch všetkých výziev na predkladanie návrhov v rámci partnerstiev, ktoré sa majú sprístupniť včas a v dostupnej forme v spoločnej elektronickej databáze.
- 4) Hodnotenie, postupné ukončenie a obnovenie:
- a) hodnotenie vplyvov dosiahnutých na únijnej a vnútroštátnej úrovni, pokiaľ ide o vymedzené cieľové hodnoty a kľúčové ukazovatele výkonnosti, ktoré sa využije v hodnotení programu uvedenom v článku 47 vrátane posúdenia najúčinnnejšieho spôsobu politickej intervencie pri budúcich akciách a pozícia prípadného obnoveného európskeho partnerstva v celkovom prostredí európskych partnerstiev, ako aj jeho politické priority;
 - b) v prípade neobnovenia, vhodné opatrenia, ktorými sa zabezpečí postupné ukončenie financovania z rámcového programu podľa podmienok a harmonogramu dohodnutých ex-ante s právne zaviazanými partnermi bez toho, aby bolo dotknuté prípadné pokračovanie nadnárodného financovania z vnútroštátnych alebo iných únijných programov a bez toho, aby boli dotknuté súkromné investície a prebiehajúce projekty.

PRÍLOHA IV

SYNERGIE S INÝMI PROGRAMAMI

S cieľom maximalizovať vplyv výskumu a inovácie na spoločnosť, životné prostredie a hospodárstvo ako celok a prispieť k dosiahnutiu cieľov Únie musia byť programy Únie týkajúce sa financovania koherentné a pri ich vykonávaní sa musí zabezpečiť ich vzájomná synergia.

Synergie sú založené na komplementárnosti návrhu programu a cieľov, ako aj na zlučiteľnosti pravidiel financovania a procesov na úrovni implementácie.

Financovanie z programu Horizont Európa sa použije len na financovanie činností v oblasti výskumu a inovácie. Procesom strategického plánovania sa zabezpečí zosúladenie priorít pre rôzne programy Únie týkajúce sa financovania, ako aj koherentné možnosti financovania v rôznych fázach cyklu výskumu a inovácie. Okrem iného, misie a partnerstvá budú ťažiť zo synergií s inými programami a politikami Únie týkajúcimi sa financovania.

Využívanie výsledkov výskumu a inovačných riešení vytvorených v rámcovom programe sa uľahčí podporou iných programov Únie týkajúcich sa financovania, najmä prostredníctvom stratégií šírenia a využívania, prenosu vedomostí, zdrojov doplnkového a kumulatívneho financovania a súvisiacich politických opatrení.

Financovanie činností v oblasti výskumu a inovácie využije harmonizované pravidlá, ktorých účelom je zabezpečiť pridanú hodnotu EÚ, zabrániť prekrývaniu s rôznymi programami Únie a dosiahnuť maximálnu účinnosť a administratívne zjednodušenie.

V odsekoch uvedených nižšie sa podrobnejšie uvádza, ako sa tieto synergie uplatnia medzi rámcovým programom a rôznymi programami Únie.

1. Synergiami s Európskym poľnohospodárskym záručným fondom (EPZF) a Európskym poľnohospodárskym fondom pre rozvoj vidieka (EPFRV) (spoločná poľnohospodárska politika – SPP) sa zabezpečí, aby:

- a) sa napríklad v rámci európskeho partnerstva v oblasti inovácie zameraného na poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť⁴⁷ identifikovali výskumné a inovačné potreby poľnohospodárskeho odvetvia a vidieckych oblastí v EÚ a zohľadnili sa v rámci procesu strategického plánovania rámcového programu, ako aj v pracovných programoch;
- b) SPP optimálne využívala výsledky výskumu a inovácie a podporovala využívanie, implementácia a nasadenie inovačných riešení vrátane tých, ktoré sú výsledkom projektov financovaných z rámcových programov pre výskum a inováciu a európskeho partnerstva v oblasti inovácie zameraného na poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť;
- c) EPFRV podporoval využívanie a šírenie vedomostí a riešení, ktoré plynú z výsledkov rámcového programu a ktoré vedú k dosiahnutiu dynamickejšieho poľnohospodárskeho odvetvia a k vytvoreniu nových príležitostí na rozvoj vidieckych oblastí.

2. Synergiami s Európskym námorným a rybárskym fondom (ENRF) sa zabezpečí, aby:

- a) rámcový program a ENRF boli úzko vzájomne prepojené, keďže sa výskumné a inovačné potreby EÚ v oblasti integrovanej námornej politiky premietnu v procese strategického plánovania rámcového programu;
- b) ENRF podporoval zavádzanie nových technológií a inovačných výrobkov, procesov a služieb, najmä tých, ktoré sú výsledkom rámcového programu v oblasti morskej a námornej politiky; ENRF podporoval aj zber údajov z terénu, ich spracúvanie a monitorovanie a šíril výsledky relevantných akcií podporovaných rámcovým programom, čím sa zase prispeje k vykonávaniu spoločnej rybárskej politiky, integrovanej námornej politiky EÚ a medzinárodnej správy oceánov.

⁴⁷ 7278/12: Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade o európskom partnerstve v oblasti inovácií Poľnohospodárska produktivita a udržateľnosť (COM(2012) 79 final).

3. Synergiami s Európskym fondom regionálneho rozvoja (EFRR) sa zabezpečí, aby:
- a) sa mechanizmami doplnkového a kumulatívneho financovania z EFRR a rámcového programu s cieľom posilňovať Európsky výskumný priestor a prispievať k dosahovaniu cieľov udržateľného rozvoja podporovali činnosti, ktorými sa zabezpečuje prepojenie najmä medzi stratégiami pre inteligentnú špecializáciu a excelentnosťou v oblasti výskumu a inovácie vrátane spoločných medziregionálnych/nadnárodných programov a celoeurópskych výskumných infraštruktúr;
 - b) sa EFRR zameriaval okrem iného na rozvoj a posilňovanie regionálnych a miestnych výskumných a inovačných ekosystémov a priemyselnej transformácie vrátane podpory budovania výskumných a inovačných kapacít, ako aj využívania výsledkov a zavádzania nových technológií a inovačných riešení, ktoré sú šetrné voči klíme, z rámcových programov pre výskum a inováciu prostredníctvom EFRR.
4. Synergiami s Európskym sociálnym fondom plus (ESF+) sa zabezpečí, aby:
- a) ESF+ mohol prostredníctvom národných alebo regionálnych programov vo všeobecnosti zavádzať inovačné učebné osnovy podporované rámcovým programom a prispievať k ich rozšíreniu s cieľom zabezpečiť, aby ľudia získali zručnosti a kompetencie potrebné z dôvodu vyvíjajúcich sa požiadaviek na pracovnom trhu;
 - b) sa mechanizmy doplnkového financovania z ESF+ mohli s cieľom posilňovať Európsky výskumný priestor použiť na podporu činností presadzujúcich rozvoj ľudského kapitálu v oblasti výskumu a inovácie;
 - c) sa prostredníctvom ESF+ zavádzali inovačné technológie a nové obchodné modely a riešenia, najmä tie, ktoré sú výsledkom rámcových programov, s cieľom prispieť k dosiahnutiu inovačných, účinných a udržateľných systémov zdravotnej starostlivosti a európskym občanom uľahčiť prístup k lepšej a bezpečnejšej zdravotnej starostlivosti.

5. Synergiami s Nástrojom na prepájanie Európy (NPE) sa zabezpečí, aby:
- a) sa počas procesu strategického plánovania rámcového programu identifikovali a stanovili výskumné a inovačné potreby v oblastiach dopravy, energetiky a v odvetví digitálnych technológií v EÚ;
 - b) NPE podporil rozsiahle zavádzanie a nasadenie inovačných nových technológií a riešení v oblasti dopravy, energetiky a digitálnych fyzických infraštruktúr, najmä tých, ktoré sú výsledkom rámcových programov pre výskum a inováciu;
 - c) sa uľahčila výmena informácií a údajov medzi rámcovým programom a projektmi NPE, napríklad tým, že sa zdôraznia technológie z rámcového programu, ktoré sa vyznačujú vysokým stupňom pripravenosti na uvedenie na trh a ktoré by sa mohli ďalej zavádzať prostredníctvom NPE.
6. Synergiami s programom Digitálna Európa zabezpečí, aby:
- a) sa typy akcií, ktoré sa majú podporovať, ich očakávané výstupy a ich intervenčná logika navzájom odlišovali a dopĺňali, keďže viacero tematických oblastí, ktoré sa riešia v rámci rámcového programu a programu Digitálna Európa, navzájom súvisí;
 - b) sa počas procesu strategického plánovania rámcového programu identifikovali a stanovili výskumné a inovačné potreby súvisiace s aspektmi digitálnych technológií; patria sem výskum a inovácia v oblasti vysokovýkonnej výpočtovej techniky, umelej inteligencie, kybernetickej bezpečnosti, ktoré kombinujú digitálne technológie s inými podpornými technológiami a netechnologickou inováciou; podpora rozšírenia spoločností zavádzajúcich prelomovú inováciu (z ktorých mnohé budú kombinovať digitálne a fyzické technológie); a podpora infraštruktúr digitálneho výskumu;

- c) sa program Digitálna Európa sústredil na budovanie rozsiahlej digitálnej kapacity a infraštruktúry v oblasti vysokovýkonnej výpočtovej techniky, umelej inteligencie, kybernetickej bezpečnosti a pokročilých digitálnych zručností so zameraním na široké zavedenie a nasadenie kritických existujúcich alebo testovaných inovačných digitálnych riešení v celej Európe v medziach niektorého z rámcov EÚ v oblastiach verejného záujmu (ako napríklad zdravotníctvo, verejná správa, spravodlivosť a vzdelávanie) alebo v prípade zlyhania trhu (ako napríklad digitalizácia podnikov, predovšetkým malých a stredných podnikov); aby sa program Digitálna Európa implementoval hlavne prostredníctvom koordinovaných a strategických investícií s členskými štátmi – najmä prostredníctvom spoločného verejného obstarávania – do digitálnych kapacít, ktoré sa majú spoločne využívať v celej Európe, a do akcií v celej EÚ, ktorými sa podporuje interoperabilita a normalizácia ako súčasť rozvoja digitálneho jednotného trhu;
- d) sa kapacity a infraštruktúry programu Digitálna Európa sprístupnili výskumnej a inovačnej komunite, a to aj na činnosti podporované prostredníctvom rámcového programu vrátane testovania, pokusov a demonštračných činností vo všetkých odvetviach a odboroch;
- e) sa nové digitálne technológie, ktoré sa vyvinuli prostredníctvom rámcového programu, prostredníctvom programu Digitálna Európa postupne využívali a zavádzali;
- f) sa iniciatívy rámcového programu na vypracovanie učebných osnov na zlepšovanie zručností a kompetencií vrátane tých, ktoré sa realizujú v strediskách spoločného umiestnenia digitálneho znalostného a inovačného spoločenstva (ZIS) Európskeho inovačného a technologického inštitútu, doplnili budovaním kapacít pokročilých digitálnych zručností podporovaných z programu Digitálna Európa;
- g) existovali silné koordinačné mechanizmy strategického programovania a prevádzkových postupov pre oba programy a aby do ich riadiacich štruktúr boli zapojené príslušné útvary Komisie, zástupcovia členských štátov, ako aj iné subjekty, ktorých sa týkajú jednotlivé časti príslušných programov.

7. Synergiami s Programom pre jednotný trh sa zabezpečí, aby:
- a) sa Programom pre jednotný trh riešili zlyhania trhu, ktoré ovplyvňujú malé a stredné podniky, a podporovalo podnikanie, ako aj zakladanie a rast spoločností. Medzi Programom pre jednotný trh a akciami budúcej Európskej rady pre inováciu zameranými na inovačné spoločnosti existuje komplementárnosť, rovnako ako v oblasti podporných služieb pre malé a stredné podniky, a to najmä v prípadoch, keď trh neposkytuje životaschopné financovanie;
 - b) sieť Enterprise Europe Network mohla popri iných existujúcich štruktúrach, ktorými sa podporujú malé a stredné podniky (napr. národné kontaktné miesta, inovačné agentúry), slúžiť na poskytovanie podporných služieb v rámci Európskej rady pre inováciu.

8. Synergiami s LIFE – Programom pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) sa zabezpečí, aby:

sa počas procesu strategického plánovania rámcového programu identifikovali a stanovili výskumné a inovačné potreby na riešenie problémov v oblasti životného prostredia, klímy a energetiky v EÚ. LIFE bude naďalej pôsobiť ako katalyzátor pri vykonávaní politiky a právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia, klímy a príslušnej politiky a právnych predpisov v oblasti energetiky, a to aj prostredníctvom prijatia a uplatňovania výsledkov výskumu a inovácie z rámcového programu a pomoci pri ich zavádzaní na vnútroštátnej a (medzi-)regionálnej úrovni, kde môže pomôcť pri riešení problémov v oblasti životného prostredia, klímy alebo otázok prechodu. Programom LIFE sa budú naďalej stimulovať synergie predovšetkým s rámcovým programom tak, že sa počas hodnotenia budú udeľovať bonusové body návrhom, v ktorých sa plánuje využívanie výsledkov rámcového programu. Štandardnými projektmi akcií v rámci programu LIFE sa podporí vývoj, testovanie alebo názorné predvádzanie technológií alebo metodík financovaných z iných zdrojov vrátane rámcového programu, ktoré sú vhodné na vykonávanie politiky EÚ v oblasti životného prostredia a klímy a ktoré môžu byť následne zavedené v širokom rozsahu. Európska rada pre inováciu zriadená v súvislosti s rámcovým programom môže poskytnúť podporu pri šírení a komercializácii nových prelomových nápadov, ktoré môžu vyplývať z implementácie projektov programu LIFE.

9. Synergiami s programom Erasmus sa zabezpečí, aby:

- a) sa kombinované zdroje z rámcového programu, okrem iného z Európskeho inovačného a technologického inštitútu, a programu Erasmus používali na podporu činností určených na posilnenie a modernizáciu európskych inštitúcií vysokoškolského vzdelávania. Rámcovým programom sa v prípade potreby doplní podpora z programu Erasmus pre iniciatívu „Európske univerzity“ v jej výskumnom rozmere. Toto je súčasťou rozvoja nových spoločných a integrovaných dlhodobých a udržateľných stratégií vzdelávania, výskumu a inovácie založených na interdisciplinárnych a medziodvetvových prístupoch s cieľom zaviesť do praxe vedomostný trojuholník;
- b) sa rámcovým programom a programom Erasmus podnecovala integrácia vzdelávania a výskumu tým, že uvedené programy uľahčia inštitúciám vysokoškolského vzdelávania formulovanie a vytváranie spoločných stratégií a sietí vzdelávania, výskumu a inovácie s cieľom podložiť vyučovanie najnovšími výskumnými objavmi a postupmi, aby sa všetkým študentom a vysokoškolským pracovníkom, a najmä výskumným pracovníkom poskytla možnosť aktívnej výskumnej skúsenosti a aby sa podporili ďalšie činnosti, ktorými sa integruje vysokoškolské vzdelávanie, výskum a inovácia.

10. Synergiami s európskym vesmírnym programom sa zabezpečí, aby:

- a) sa ako súčasť procesu strategického plánovania rámcového programu identifikovali a stanovili výskumné a inovačné potreby vesmírneho dodávateľského sektora a sektora nadväzujúceho na kozmického sektor v EÚ, ako aj v prospech európskeho vesmírneho programu; sa akcie v oblasti vesmírneho výskumu implementované prostredníctvom programu Horizont Európa implementovali vzhľadom na obstarávanie a oprávnenosť subjektov v prípade potreby v súlade s ustanoveniami vesmírneho programu;

- b) sa vesmírne údaje a služby, ktoré sa prostredníctvom európskeho vesmírneho programu sprístupnili ako verejný statok, používali v oblasti výskumu a inovácie na vývoj prelomových riešení, a to aj v rámcovom programe, najmä pokiaľ ide o udržateľné potraviny a prírodné zdroje, monitorovanie klímy, atmosféru, pevninu, pobrežné a morské prostredie, inteligentné mestá, prepojenú a automatizovanú mobilitu, bezpečnosť a zvládanie katastrof;
- c) služby prístupu k údajom a informáciám programu Copernicus prispievali k európskemu cloudu pre otvorenú vedu, a tým uľahčovali prístup k údajom programu Copernicus pre výskumných pracovníkov, vedcov a inovátorov; aby výskumné infraštruktúry, najmä siete na pozorovanie in situ, tvorili podstatné prvky infraštruktúry na pozorovanie in situ, ktorou sa podporujú služby programu Copernicus, pričom budú mať prospech z informácií vytváraných službami programu Copernicus.

11. Synergiami s Nástrojom susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI) a nástrojom predvstupovej pomoci (IPA III) sa zabezpečí, aby:

- a) sa počas procesu strategického plánovania rámcového programu v súlade s cieľmi udržateľného rozvoja identifikovali a stanovili výskumné a inovačné potreby v oblasti NDICI a IPA III.
- b) sa v rámci výskumných a inovačných činností rámcového programu, na ktorých sa zúčastňujú tretie krajiny, a cielených akcií medzinárodnej spolupráce vynakladalo na základe spoločného vymedzenia potrieb a oblastí intervencie úsilie o dosiahnutie súladu a koherentnosti s paralelnými líniami akcií v rámci NDICI a IPA III, ktoré sa zameriavajú na využívanie riešení na trhu a budovanie kapacít.

12. Synergiami s Fondom pre vnútornú bezpečnosť a nástrojom pre riadenie hraníc ako súčasťou Fondu pre integrované riadenie hraníc sa zabezpečí, aby:
- a) sa počas procesu strategického plánovania výskumu a inovácie programu identifikovali a stanovili výskumné a inovačné potreby v oblastiach bezpečnosti a integrovaného riadenia hraníc;
 - b) Fond pre vnútornú bezpečnosť a Fond pre integrované riadenie hraníc mohli podporovať zavádzanie nových inovačných technológií a riešení, najmä tých, ktoré sú výsledkami rámcových programov pre výskum a inováciu v oblasti výskumu týkajúceho sa bezpečnosti.
13. Synergiami s Fondom InvestEU sa zabezpečí, aby:
- a) sa prostredníctvom rámcového programu poskytovalo kombinované financovanie programu Horizont Európa a Európskej rady pre inováciu pre inovátorov, ktorí sa vyznačujú vysokým stupňom rizika a pre ktorých trh neposkytuje dostatočné životaschopné financovanie. Rámcovým programom sa zároveň podporí účinné poskytovanie a riadenie súkromnej časti kombinovaného financovania prostredníctvom fondov a sprostredkovateľov podporovaných z Fondu InvestEU a ďalších zdrojov;
 - b) sa finančné nástroje pre výskum a inováciu a malé a stredné podniky zoskupili v rámci Fondu InvestEU, a to najmä prostredníctvom špecializovaného tematického nástroja pre výskum a inováciu a prostredníctvom produktov zavedených v rámci špecializovaného nástroja pre MSP, čím sa prispeje k dosiahnutiu cieľov oboch programov;
 - c) sa v prípade potreby prostredníctvom rámcového programu poskytovala primeraná podpora s cieľom pomôcť presmerovať projekty, ktoré nie sú vhodné na financovanie z EIC, do Fondu InvestEU.

14. Synergiami s inovačným fondom systému obchodovania s emisiami (inovačný fond) sa zabezpečí, aby:
- a) sa inovačný fond osobitne zameriaval na inováciu v oblasti nízkouhlíkových technológií a procesov vrátane environmentálne bezpečného zachytávania a využívania oxidu uhličitého, ktorým sa podstatne prispieva k zmierneniu zmeny klímy, ako aj výrobkov, ktorými sa nahrádzajú výrobky s vysokou uhlíkovou náročnosťou, a aby pomáhal stimulovať vytváranie a prevádzku projektov, ktorých cieľom je environmentálne bezpečné zachytávanie a geologické ukladanie CO₂, ako aj rozvoj inovačných technológií na získavanie energie z obnoviteľných zdrojov a jej uskladňovanie;
 - b) sa z rámcového programu, najmä prostredníctvom činností v rámci jeho 2. piliera, financoval rozvoj a názorné predvádzanie technológií, ktorými sa môžu dosiahnuť ciele EÚ v oblasti dekarbonizácie a energetickej a priemyselnej transformácie;
 - c) inovačný fond mohol pod podmienkou splnenia kritérií na výber a vyhodnotenie návrhov podporovať demonštračnú fázu oprávnených projektov, ktoré prípadne získali podporu z rámcových programov pre výskum a inováciu.
15. Synergiami s výskumným a vzdelávacím programom Euratomu sa zabezpečí, aby:
- a) sa v rámcovom programe a vo výskumnom a vzdelávacom programe Euratomu vypracovali komplexné akcie na podporu vzdelávania a odbornej prípravy (vrátane opatrení programu Marie Curie-Sklodowskej) s cieľom zachovať a rozvíjať príslušné zručnosti v Európe;
 - b) sa v rámcovom programe a vo výskumnom a vzdelávacom programe Euratomu vypracovali spoločné výskumné akcie so zameraním na prierezové aspekty bezpečného a zabezpečeného využívania aplikácií ionizujúceho žiarenia nesúvisiacich s výrobou elektrickej energie v odvetviach, ako sú napr. medicína, priemysel, poľnohospodárstvo, vesmír, zmena klímy, bezpečnosť a pripravenosť na núdzové situácie, ako aj na príspevok jadrovej vedy.⁴⁸

⁴⁸ S výhradou výsledku rokovaní o príslušnom právnom akte.

16. Synergie s Európskym obranným fondom budú prínosom pre civilný a obranný výskum, hoci činnosti vykonávané podľa rámcového programu okrem tých, na ktoré sa vzťahuje Európsky obranný fond, sa zameriavajú výlučne na civilné uplatnenie. Zbytočná duplicita sa vylúči.

PRÍLOHA V

KEÚČOVÉ UKAZOVATELE CIEST K DOSIAHNUTIU VPLYVU

Monitorovanie pokroku pri plnení cieľov rámcového programu (RP) uvedených v článku 3 musí byť štruktúrované podľa ciest k dosiahnutiu vplyvu a súvisiacich kľúčových ukazovateľov ciest k dosiahnutiu vplyvu. Cesty k dosiahnutiu vplyvu sú závislé od času a odrážajú tri doplnkové kategórie vplyvu, v ktorých sa prejavuje nelineárna povaha investícií do výskumu a inovácie: vedecký, sociálny a technologický/hospodársky. V prípade všetkých týchto kategórií vplyvu sa na sledovanie pokroku použijú zástupné ukazovatele rozlišujúce medzi krátkodobým, strednodobým a dlhodobým vplyvom, a to aj nad rámec trvania programu, s možnosťami rozčlenení vrátane rozčlenenia podľa členských štátov a pridružených krajín. Uvedené ukazovatele sa zostavujú pomocou kvantitatívnych a kvalitatívnych metodík. K týmto ukazovateľom prispievajú jednotlivé časti programu v rôznej miere a prostredníctvom rôznych mechanizmov. Na monitorovanie jednotlivých častí programu možno prípadne použiť dodatočné ukazovatele.

Mikroúdaje pre kľúčové ukazovatele ciest k dosiahnutiu vplyvu sa budú zbierať za všetky časti programu a všetky mechanizmy jeho plnenia centrálnym riadeným a harmonizovaným spôsobom a na vhodnej úrovni podrobnosti pri zachovaní minimálneho zaťaženia prijímateľov v súvislosti s ich zasielaním.

Popri kľúčových ukazovateľoch ciest k dosiahnutiu vplyvu a okrem nich sa budú ako súčasť údajov o implementácii a riadení programu uvedených v článku 45 v takmer reálnom čase zhromažďovať a nahlasovať údaje o optimalizovanom dosahovaní cieľov programu v záujme posilňovania Európskeho výskumného priestoru, podporenia účasti na programe na základe excelentnosti zo všetkých členských štátov, ako aj uľahčenia prepojení týkajúcich sa spolupráce v oblasti európskeho výskumu a inovácie. To bude zahŕňať, okrem iného, monitorovanie prepojení, ktoré sa týkajú spolupráce, analýzu sietí, údaje o návrhoch, žiadostiach, účasti a projektoch, žiadateľov a účastníkov (vrátane druhu organizácie (napr. organizácie občianskej spoločnosti, MSP a súkromný sektor), krajiny (špecifická klasifikácia podľa skupín krajín, ako sú členské štáty, pridružené krajiny a tretie krajiny), rodovej príslušnosti, úlohy v projekte, vedeckej disciplíny/odvetvia vrátane spoločenských a humanitných vied), a mieru začleňovania problematiky zmeny klímy a súvisiacich výdavkoch.

Ukazovatele ciest k dosiahnutiu vedeckého vplyvu

Vedecký vplyv programu by sa mal prejavíť tak, že vytvorí kvalitné nové poznatky, posilní ľudský kapitál v oblasti výskumu a inovácie a podporí šírenie poznatkov a otvorenú vedu. Pokrok pri dosahovaní tohto vplyvu sa bude monitorovať prostredníctvom zástupných ukazovateľov stanovených podľa týchto troch kľúčových ciest k dosiahnutiu vplyvu.

Tabuľka 1 (pozri nižšie)

Ukazovatele ciest k dosiahnutiu spoločenského vplyvu

Spoločenský vplyv programu by sa mal prejavíť v riešení politických priorít EÚ a globálnych výziev vrátane cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja v súlade so zásadami Agendy 2030 a cieľmi Parížskej dohody prostredníctvom výskumu a inovácie, v prínosoch a vplyve, ktoré bude mať plnenie výskumných a inovačných misií a využívanie európskych partnerstiev, a v posilnení uplatňovania inovácií v spoločnosti, čo v konečnom dôsledku prispeje k blahobytu ľudí. Pokrok pri dosahovaní tohto vplyvu sa bude monitorovať prostredníctvom zástupných ukazovateľov stanovených podľa týchto troch kľúčových ciest k dosiahnutiu vplyvu.

Tabuľka 2 (pozri nižšie)

Ukazovatele ciest k dosiahnutiu technologického/hospodárskeho vplyvu

Technologický/hospodársky vplyv programu by sa mal prejavíť najmä v rámci Únie v účinku na zakladanie a rast podnikov, predovšetkým MSP vrátane startupov, vo vytváraní priamych a nepriamych pracovných miest najmä v rámci Únie a v zvyšovaní investícií do výskumu a inovácie. Pokrok pri dosahovaní tohto vplyvu sa bude monitorovať prostredníctvom zástupných ukazovateľov stanovených podľa týchto troch kľúčových ciest k dosiahnutiu vplyvu.

Tabuľka 3 (pozri nižšie)

Príloha V – tabuľka 1

Dosahovanie vedeckého vplyvu	Krátkodobé hľadisko	Strednodobé hľadisko	Dlhodobé hľadisko
Vytváranie kvalitných nových poznatkov	<u>Publikácie –</u> počet recenzovaných vedeckých publikácií RP	<u>Citácie –</u> vážený index citácií recenzovaných publikácií RP	<u>Veda svetovej úrovne –</u> počet a podiel recenzovaných publikácií z projektov RP, ktoré predstavujú kľúčový príspevok k vedeckým oblastiam
Posilňovanie ľudského kapitálu v oblasti výskumu a inovácie	<u>Zručnosti –</u> počet výskumných pracovníkov zapojených do činností zameraných na zvyšovanie úrovne zručností (odborná príprava, mentorstvo/inštruktorstvo, mobilita a prístup k výskumným a inovačným infraštruktúram) v projektoch RP	<u>Kariérny rast –</u> počet a podiel výskumných pracovníkov RP so zvýšenou úrovňou zručností a s vyšším individuálnym vplyvom vo svojom výskumnom a inovačnom odbore	<u>Pracovné podmienky –</u> počet a podiel výskumných pracovníkov RP so zlepšenými pracovnými podmienkami vrátane plátov výskumných pracovníkov
Podpora šírenia poznatkov a otvorenej vedy	<u>Spoločne využívané vedomosti –</u> podiel výsledkov výskumu RP (otvorené údaje/publikácie/softvér atď.) zdieľaných prostredníctvom otvorených vedomostných infraštruktúr	<u>Šírenie vedomostí –</u> podiel aktívne využívaných/citovaných výsledkov výskumu RP s otvoreným prístupom	<u>Nové prípady spolupráce –</u> podiel prijímateľov RP, ktorí vytvorili nové interdisciplinárne/medziodvetvové prípady spolupráce s používateľmi svojich výskumných a inovačných výstupov v RP

Príloha V – tabuľka 2

Dosahovanie spoločenského vplyvu	Krátkodobé hľadisko	Strednodobé hľadisko	Dlhodobé hľadisko
Riešenie politických priorít EÚ a globálnych výziev prostredníctvom výskumu a inovácií	<u>Výstupy –</u> počet a podiel výstupov zameraných na riešenie identifikovaných politických priorít EÚ a globálnych výziev (vrátane cieľov udržateľného rozvoja) (viacrozmerné: pre každú identifikovanú prioritu) Vrátane: počtu a podielu výstupov súvisiacich s klímou a zameraných na plnenie záväzkov EÚ podľa Parížskej dohody	<u>Riešenia –</u> počet a podiel inovačných a vedeckých výsledkov, ktorými sa riešia identifikované politické priority EÚ a globálne výzvy (vrátane cieľov udržateľného rozvoja) (viacrozmerné: pre každú identifikovanú prioritu) Vrátane: počtu a podielu inovácií a vedeckých výsledkov súvisiacich s klímou a zameraných na plnenie záväzkov EÚ podľa Parížskej dohody	<u>Prínosy –</u> celkové odhadované účinky využívania výsledkov financovaných z RP na riešenie identifikovaných politických priorít EÚ a globálnych výziev (vrátane cieľov udržateľného rozvoja) vrátane prínosu k cyklu tvorby politík a právnych predpisov (ako sú normy a štandardy) (viacrozmerné: pre každú identifikovanú prioritu) Vrátane: celkových odhadovaných účinkov využívania výsledkov súvisiacich s klímou a financovaných z RP na plnenie záväzkov EÚ podľa Parížskej dohody vrátane prínosu k cyklu tvorby politík a právnych predpisov (ako sú normy a štandardy)
Dosahovanie prínosov a vplyvu prostredníctvom výskumných a inovačných misií	<u>Výstupy výskumných a inovačných misií –</u> výstupy konkrétnych výskumných a inovačných misií (viacrozmerné: pre každú identifikovanú misiu)	<u>Výsledky výskumných a inovačných misií –</u> výsledky konkrétnych výskumných a inovačných misií (viacrozmerné: pre každú identifikovanú misiu)	<u>Dosiahnuté ciele výskumných a inovačných misií –</u> dosiahnuté ciele konkrétnych výskumných a inovačných misií (viacrozmerné: pre každú identifikovanú misiu)
posilňovanie uplatňovania výskumu a inovácie v spoločnosti	<u>Spoluvytváranie –</u> počet a podiel projektov RP, v ktorých občania EÚ a koncoví používatelia prispievajú k spoluvytváraniu výskumného a inovačného obsahu	<u>Zapojenie –</u> počet a podiel prijímateľských subjektov RP, ktoré majú zavedené mechanizmy zapojenia občanov a koncových používateľov po ukončení projektu RP	<u>Uplatňovanie výskumu a inovácií v spoločnosti –</u> uplatňovanie a dosah spoluvytvorených vedeckých výsledkov a inovačných riešení RP

Príloha V – tabuľka 3

Dosahovanie technologického/hospodárskeho vplyvu	Krátkodobé hľadisko	Strednodobé hľadisko	Dlhodobé hľadisko
Vytváranie rastu založeného na inovácii	<u>Inovačné výstupy</u> – počet inovačných výrobkov, procesov alebo metód z RP (podľa typu inovácie) a prihlášok práva duševného vlastníctva	<u>Inovácie</u> – počet inovácií z projektov RP (podľa typu inovácie) vrátane inovácií z udelených práv duševného vlastníctva	<u>Hospodársky rast</u> – zakladanie, rast a trhové podiely podnikov, ktoré vytvorili inováciu v RP
vytváranie väčšieho počtu a lepších pracovných miest	<u>Podporované zamestnávanie</u> – počet vytvorených pracovných miest na plný úväzok a pracovných miest, ktoré prijímateľské subjekty udržiavajú pre projekt RP (podľa druhu práce)	<u>Trvalé zamestnávanie</u> – zvýšenie počtu pracovných miest na plný úväzok v prijímateľských subjektoch v nadväznosti na projekt RP (podľa druhu práce)	<u>Celkové zamestnávanie</u> – počet priamych a nepriamych pracovných miest vytvorených alebo udržiavaných v dôsledku šírenia výsledkov RP (podľa druhu práce)
zvýšenie investícií do výskumu a inovácií	<u>Spoločné investície</u> – objem verejných a súkromných investícií mobilizovaných prostredníctvom počiatkovej investície RP	<u>Rozšírenie</u> – výška verejných a súkromných investícií mobilizovaných na využívanie alebo rozšírenie výsledkov RP (vrátane zahraničných priamych investícií)	<u>Príspevok k dosiahnutiu cieľa 3 %</u> – Pokrok EÚ dosiahnutý pri plnení cieľa 3 % HDP v dôsledku RP

PRÍLOHA Va

OBLASTI MOŽNÝCH MISÍ A MOŽNÝCH INŠTITUCIONALIZOVANÝCH EURÓPSKÝCH PARTNERSTIEV, KTORÉ SA MAJÚ ZRIADIŤ NA ZÁKLADE ČLÁNKU 185 ALEBO 187 ZFEÚ

V súlade s článkami 7 a 8 tohto nariadenia sa v tejto prílohe stanovujú oblasti možných misií a možných európskych partnerstiev, ktoré sa majú zriadiť podľa článku 185 alebo 187 ZFEÚ.

I. Oblasti možných misií

Oblasť misií 1: adaptácia na zmenu klímy vrátane spoločenskej transformácie

Oblasť misií 2: rakovina

Oblasť misií 3: zdravé oceány, moria, pobrežné a vnútrozemské vody

Oblasť misií 4: klimaticky neutrálne a inteligentné mestá

Oblasť misií 5: zdravie pôdy a potraviny

Každá misia bude postupovať podľa zásad stanovených v článku 7 ods. 3 tohto nariadenia.

II. Oblasti možných inštitucionalizovaných európskych partnerstiev na základe článku 185 ZFEÚ alebo článku 187 ZFEÚ

Oblasť partnerstva 1: rýchlejší rozvoj a bezpečnejšie využívanie inovácií v oblasti zdravotníctva pre európskych pacientov a celosvetové zdravie

Oblasť partnerstva 2: pokrok v oblasti kľúčových digitálnych a podporných technológií a ich využitia vrátane napríklad nových technológií, akými sú umelá inteligencia, fotonika a kvantové technológie

Oblasť partnerstva 3: vedúce postavenie Európy v metrológii vrátane integrovaného metrologického systému

Oblasť partnerstva 4: zrýchlenie posilnenia konkurencieschopnosti, bezpečnosti a environmentálnych vlastností letovej prevádzky, letectva a železníc v EÚ

Oblasť partnerstva 5: udržateľné, inkluzívne a obehové riešenia na biologickom základe

Oblasť partnerstva 6: vodíkové technológie a technológie uskladňovania energie z udržateľných zdrojov s menšou environmentálnou stopou a energeticky menej náročnou výrobou

Oblasť partnerstva 7: ekologické, prepojené, kooperatívne, autonómne a automatizované riešenia budúceho dopytu v oblasti mobility, pokiaľ ide o ľudí a tovar

Oblasť partnerstva 8: inovačné a na výskum a vývoj zamerané malé a stredné podniky

Postup posudzovania potreby inštitucionalizovaného európskeho partnerstva v jednej z uvedených oblastí partnerstva môže vyústiť do návrhu na základe článku 185 ZFEÚ alebo článku 187 ZFEÚ v súlade s právom iniciatívy Európskej komisie. Príslušná oblasť partnerstva tiež môže byť predmetom partnerstva podľa článku 8 ods. 1 písm. a) alebo článku 8 ods. 1 písm. b) rámcového programu alebo sa implementovať prostredníctvom výziev na predkladanie návrhov v rámci programu Horizont Európa.

Keďže možné oblasti inštitucionalizovaných európskych partnerstiev zahŕňajú široké tematické oblasti, môžu sa implementovať prostredníctvom viac než jedného partnerstva na základe posúdenia potrieb.
